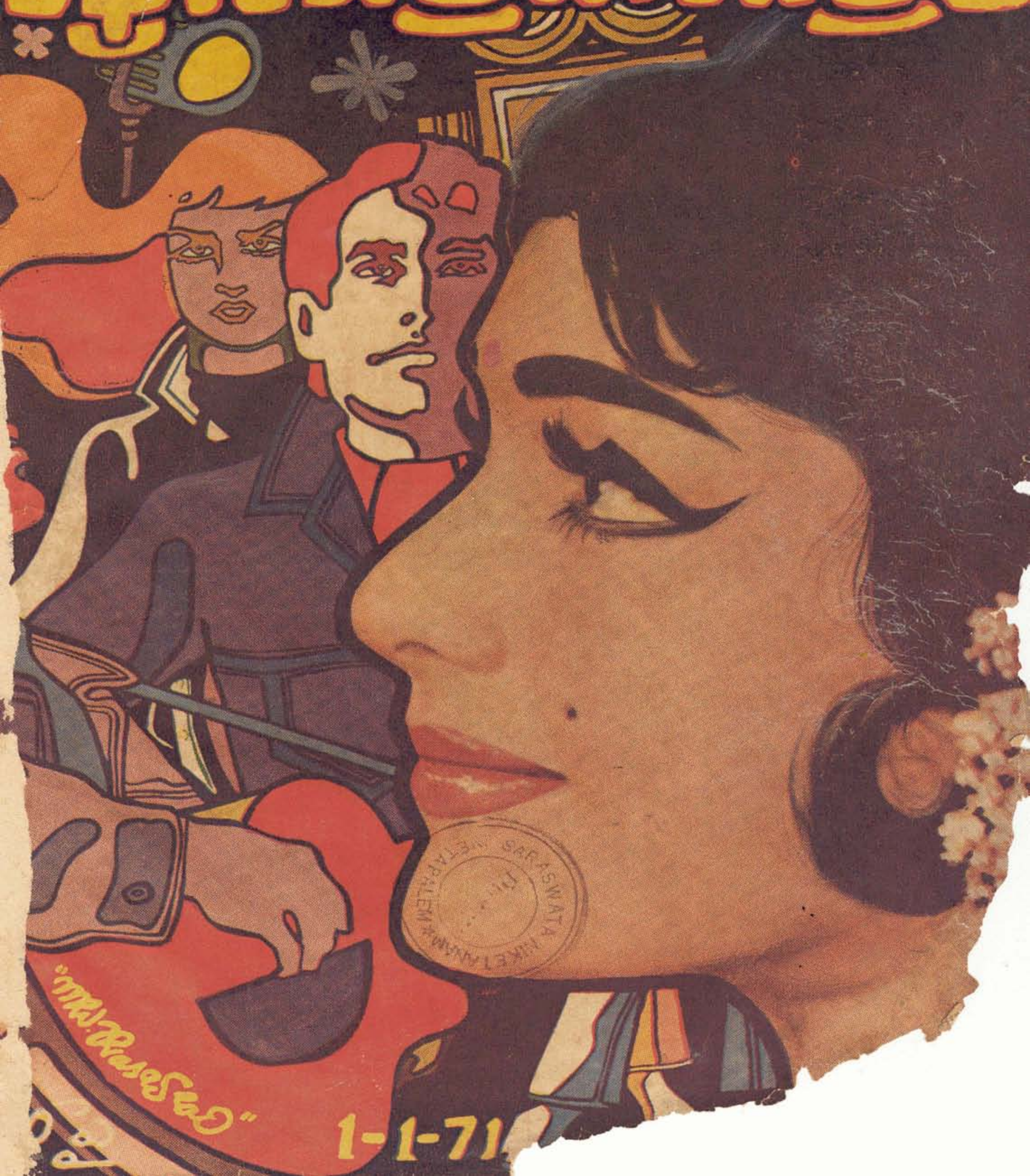
ంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక





*

గాయపడ్డ హృదయం - దెబ్బతిన్న బెబ్బులి జీవన్మరణాలను సమానంగానే చూస్తాయి.
అట్టి స్థితిని పొందిన ఒక అభాగ్యుని హృదయ విదారక గాథ!



నిర్మాత: డి.రామానాయుడు దర్శకుడు: బాపయ్య కెమెరా: ఎస్.ఎస్.లాల్ సంగీతం: రాఘవులు నవం

NVKR

నెం. 76 16 క్లూలు (తెలుగులో)

1. [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8. [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16 [illegible]

No 76 16 CLUES

(1) In chess you are Alert/ Alone That is the quality of chess

(2) Discipline can be defined as a possitive approach to Being / Loving and living, while punishment is the negative approach

(3) The world in which we live today can only be described as Chaotic / Quixotic in the matter of religious beliefs

(4) Culture—like Creation / Education—goes on and on

(5) Man is superior to the animals fundamentally because he has more power of brute Cunning / Learning

(6) Death is not the end And this life does not constitute the sum total of one Existence / Experience.

(7) Men have selected their Garbs / Gods according to their usefulness

(8) Grief / Guilt is a very corrosive emotion, and if a mother feels it constantly, she harms herself and her family

(9) A great artist will usually seem to his own generation to be a pure Heretic / Romantic, if not a revolutionary

(10) Life itself is a Mystery / Treasure, and art cannot dispense with so large a portion of its raw material

(11) Remember we prove our Patriotism / Socialism not by singing about it, nor by mouthing ungoistic slogans, but by giving time and attention to practical jobs.

(12) Man must have Peace / Power. It is his supreme need.

(13) Sacrifice / Science must be judged by itself: and so judged only the most perverted intellect can fail to see that is worthy of all reverence

(14) It is not denied that competitive urge and, therefore, strain are a common feature of all Societies / Sports.

(15) Nothing exasperates a thinking person more than Snobbery / Stupidity in others

(16) God's bigger things seem to be done by the most Ungodly / Unlikely people.

ఉత్తరాలు

[illegible]

[illegible] 18-12-70 [illegible]

* * *

[18-12-70] [illegible]

* * *

[illegible] 27-11-70 [illegible]

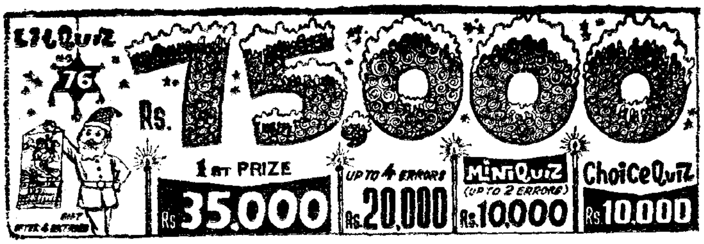
* * *

[illegible]

* * *

[illegible] 4-12-70 [illegible]

* * *



క్యాలెండర్ బహుమతి: బొంబాయి నగరం, అహమదాబాద్, ఇంకా అనేక ఇతర స్థలాలందు మీరు లిట్‌క్విజ్ పేకట్లు వచ్చి రు. 4/— విలువగల పోకర్ కొన్నవెంటనే ఒక క్యాలెండరు పొందగలరు. మీరెంట్రీ ఫారాలను M.O., I.P.O. లేక క్రైజాపోదర్ లేక కార్డు ద్వారా పంపినచో, ప్రతి 4 డబ్బు చెల్లించిన కూపనులకు మీరు పోస్టు ద్వారా ఒక క్యాలెండరు పొందగలరు. అయితే ఇందుకై మీరు ఎంట్రీ ఫారముతో కాగితంపై 20 పై. స్టాంపు అంటించి మీ పోస్టల్ అడ్రసుతో పంపాలి. అదనంగా అదన పోస్టేజి లేక పోస్టేజిగల స్లిప్‌గానీ పంపని వారికి క్యాలెండరు రాదు.

లిట్ క్విజ్ నెం. 76 అధికార ఎంట్రీ ఫారము

ఆఖరు ముగింపు తేదీ 6—1—71 బుధవారం

ADDRESS: LITQUIZ No. 76, ALANKAR, BALARAM STREET, BOMBAY-7. (W.B.)

గమనిక: 1) ఒక్కొక్క కాలంలో మీరు వద్దనే పదమును కొట్టివేయండి. (2) ఒక కూపన్ మాత్రం పంపినచో ఇతర కూపనులను కొట్టివేయండి. (3) ఎంట్రీలను M.O. ద్వారా పంపినచో, పోస్టాఫీసునుండి పొందిన M.O. రసీదును ఎంట్రీ ఫారముతో జతపరచవలెను. M. O. రసీదు లేని ఎంట్రీలు నిరాకరించబడును. (4) I. P. O. క్రాస్‌చేయువద్దు. అది లిట్‌క్విజ్ నెం. 76, బొంబాయి—7 వారికి చెల్లించునట్లు ఉండవలెను.

	1	Re. 1	2	Re. 1	3	Re. 1	4	Re. 1	FREE
1	ALERT	ALONE	ALERT	ALONE	ALERT	ALONE	ALERT	ALONE	
2	BEING	LOVING	BEING	LOVING	BEING	LOVING	BEING	LOVING	
3	CHAOTIC	QUIXOTIC	CHAOTIC	QUIXOTIC	CHAOTIC	QUIXOTIC	CHAOTIC	QUIXOTIC	
4	CREATION	EDUCATION	CREATION	EDUCATION	CREATION	EDUCATION	CREATION	EDUCATION	
5	CUNNING	LEARNING	CUNNING	LEARNING	CUNNING	LEARNING	CUNNING	LEARNING	
6	EXISTENCE	EXPERIENCE	EXISTENCE	EXPERIENCE	EXISTENCE	EXPERIENCE	EXISTENCE	EXPERIENCE	
7	GARBS	GODS	GARBS	GODS	GARBS	GODS	GARBS	GODS	
8	GRIEF	GUILT	GRIEF	GUILT	GRIEF	GUILT	GRIEF	GUILT	
9	HERETIC	ROMANTIC	HERETIC	ROMANTIC	HERETIC	ROMANTIC	HERETIC	ROMANTIC	
10	MYSTERY	TREASURY	MYSTERY	TREASURY	MYSTERY	TREASURY	MYSTERY	TREASURY	
11	PATRIOTISM	SOCIALISM	PATRIOTISM	SOCIALISM	PATRIOTISM	SOCIALISM	PATRIOTISM	SOCIALISM	
12	PEACE	POWER	PEACE	POWER	PEACE	POWER	PEACE	POWER	
13	SACRIFICE	SCIENCE	SACRIFICE	SCIENCE	SACRIFICE	SCIENCE	SACRIFICE	SCIENCE	
14	SOCIETIES	SPORTS	SOCIETIES	SPORTS	SOCIETIES	SPORTS	SOCIETIES	SPORTS	
15	SOPHISTRY	STUPIDITY	SOPHISTRY	STUPIDITY	SOPHISTRY	STUPIDITY	SOPHISTRY	STUPIDITY	
16	UNGODLY	UNLIKELY	UNGODLY	UNLIKELY	UNGODLY	UNLIKELY	UNGODLY	UNLIKELY	

BOTH FREE AFTER 4 COUPONS

MINIQUIZ

ALERT	ALONE	EXISTENCE	EXPERIENCE
BEING	LOVING	GARBS	GODS
CHAOTIC	QUIXOTIC	GRIEF	GUILT
CREATION	EDUCATION	HERETIC	ROMANTIC
CUNNING	LEARNING	MYSTERY	TREASURY

76

ChoiceQuiz

Pick any 4 clues you feel you have correctly solved in your 4th coupon and indicate them in the adjacent corresponding blank spaces with 'yes' tick-marks (✓). If all your 4 choices prove correct you share the Choicequiz prize of Rs. 10,000.

ఈ క్విజ్ ప్రవేశమునకు చెందిన నిబంధనలను, షరతులను పాటించుటకు అంగీకరిస్తున్నాను. మరియు కాంపిటీషన్ ఎడిటరుగారి నిర్ణయమును తుది నిర్ణయముగాను, న్యాయబద్ధమైనదిగాను అంగీకరించుటకు ఆమోదిస్తున్నాను. ప్రతి కూపనుకు ఎంట్రీ ఫీజు రు. 1/—. ఈ పూర్తి ఎంట్రీ ఫారము [4 కూపనులకు] ఫీజు రు. 4/— M. O. రసీదు / I. P. O. / లిట్‌క్విజ్ క్యాష్ రశీదు / క్రైజా కార్డు జతపరుస్తున్నాను. వాటి నెం. ....

Fill this to get No. 77 Forms

FULL NAME ....
....
ADDRESS ....
....
....
POST .... DIST. ....

76 (ASVP)

CAPITAL LETTERS

FULL NAME ....
....
ADDRESS ....
....
....
POST .... DIST. ....

ఈ క్రింది ... సంతకము ....

సీరియల్

నాకు 'ఆచరణలో అభ్యుదయం' సీరియల్ ఎంతో నచ్చింది. రచయిత్రి అయిన ఉన్నవ విజయ లక్ష్మిగార్కి నా హృదయపూర్వక వందనములు. 'ఆచరణలో అభ్యుదయం'లో కళ్యాణి లాంటి వాళ్ళే లోకంలో ఎంతోమంది. పాపం వారు ఎలా బాధలు పడ్తారో మనం ఆలోచిస్తే మనకే భయం వేస్తుంది. రామలక్ష్మిగారి జవాబులు చదువుతూ వుంటే నా కెంతో సంతోషంగా వుంటుంది. ఎందుకంటే ఆమె మనసులో ఉన్న మాట ధైర్యంగా బైటకి చెప్పగల మనిషి.

—కుమారి శోభాదేవి. [విశాఖపట్నం]

* * *

ఆచరణలో అభ్యుదయం సీరియల్ నవల చాలా బాగుంది. అందరి కళ్యాణి, మురళి పాత్రలు మాహృదయములందు మరపురానివిగా నున్నవి. ఉన్నవ విజయలక్ష్మిగారి రచనాశైలి మా అందరి మనసులను పురాతలాగించింది. ముగింపు కూడా చాలా బాగుంది. రచయిత్రి గారికి మా అభినందనలు

—శ్రీమతి. టి. పద్మరాఘవ్, కుమారి టి. నిర్మల., జి. పి. వెంకమ్మ. [చుండువల్లి.]

వ్యాసాలు

లాల్ బహద్దూర్ శాస్త్రిగారి మరణం— కొన్ని సందేహాలు వ్యాసపరంపర వుట్టి పరుస్తూ యున్నాయి. దానిలో లలితా శాస్త్రిగారి సౌమ్య ప్రదర్శన [శాస్త్రిగారి మరణంపై] చాల చాల

ఉత్తరాలు

కొనియాడ వలసిన పని మనసింత ఎంతో ఉంది.

—పి. గనేశ్వరరావు, [బలంసరు]

* * *

అభ్యుదయానికి జన్మ పచ్చే "ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక" లాంటి పత్రికలకు ఈ ఆధునిక యుగంలో ఆయువు త్వరలో మూడుతుందని గ్రహించి ఉంటే, మీరు అరబ్బు నాయకుడైన అబ్దుల్ గమాల్ నాసర్ గురించి అలా ప్రచురించి ఉండేవారు కాదు.

ప్రపంచాన్నంతా పాలించడానికి తాము ఉద్భవించామని తలచే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాద శునకములను గడగడ లాడించిన ఆ మహానాయకునిమీద ఒక చవుకబారు వారపత్రిక ఏదో రాస్తే అయిన కీర్తి ఏమీ తరగదు.

స్వార్థపరులైన సినిమా తారలమీద వ్యాసాలు ప్రచురించే మీ పత్రికలో ప్రపంచ చరిత్రలో ఒక విశిష్ట స్థానము పొందిన ఒక నాయకునిమీద ఇలా మీరు వ్రాస్తే ఏమీ ఆశ్చర్యం లేదు.

మీ పాలిస్సు విధానము మారే వరకు సంఘాభ్యుదయాన్నికాంక్షించేవ్యక్తులచేతా మీ పత్రిక ఆదరింపబడదు. —కందా శ్రీనివాస్, [భీరాయి]

* * *

ఈ వారం తప్పు, అతని లక్ష్యం లోపాలకు తారుమారయ్యాయి. పాఠకులు గమనించ కోరుతున్నాము—సం॥ ●

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

శుక్రవారం : 1—1—'71

శ్రీసాధారణనామ సం॥ పౌష్యమాసం॥ శుద్ధ పంచమి

సంపుటము : 64 సంచిక : 18

స్థాపితము:

1908

ముద్రాపకులు :

శివలెంక శంభుప్రసాద్

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

పోస్టుద్వారా	
సంవత్సర చందా	26·00
6 మాసముల చందా	13·00
3 మాసముల చందా	6·50

విషయసూచిక

ముఖచిత్రం: నవ రాత్రి

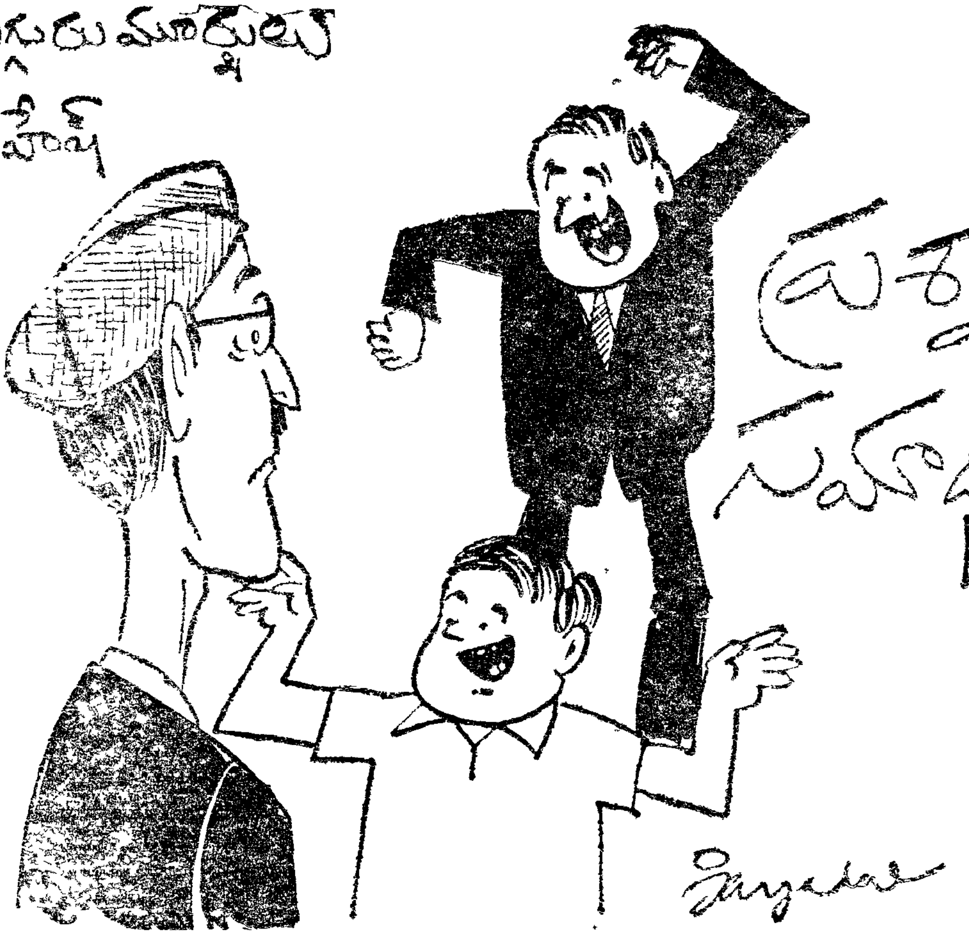
(చిత్రకారుడు శ్రీ ఎం. ఎస్. ఎస్. ప్రసాదరావు)


ఎవరి ఆలోచన అయివుంటుంది?
తప్పుల్ని సమర్థించడం ఎంత నష్టమో ఇప్పుడు తెలిసి వస్తుంది.
బీహార్ మంత్రి వర్గం
న్యాయం పరాధీనమై వున్నప్పుడు?
వాదించి లాభం లేదు, తీర్పు ముందుగానే నిర్ణయించడమైంది!
సమ్మెలు
ప్రభుత్వ రంగం

ముగ్గురు మూర్ఖులు

మహేష్

ప్రశ్న – సమాధానం



'ఒకే ప్రశ్నకు నానా రకాలుగా సమాధానం చెప్పవచ్చును' అన్నాడు మురారి.

'అవును. ఒక వ్యక్తి ఉండే పరిస్థితి మీద, అతని ఆలోచనా విధానం మీద అతను ఇచ్చే సమాధానం ఆధారపడి ఉంటుంది' అన్నాడు చిదంబరం.

'అంతమాత్రం చేత మనం ఏదో ఒక ప్రత్యేకమైన సమాధానాన్ని ఆశించి ఇతరులను ఏమైనా ప్రశ్నించకూడదు. అలాగని ఏమైనా ప్రశ్నించినట్లయితే వారు అవహేళనకి గురికావచ్చును.'

'ఓ! మన గురువు అటువంటి అవహేళన చేశాడు గదా!' అన్నాడు వెంకట్రావు.

'ఏమిటి ఆ మన గురువు విషయం?' అని ఇద్దరూ ప్రశ్నించగా వెంకట్రావు చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

'ఒక ఊర్లో ఒక మతగురువు ఉన్నాడు. అతనికి ఆ ఊర్లో కొంతమంది శిష్యులు ఉన్నారు. ఆ శిష్యుల్లో ఒకడు సారా తాగడం ప్రారంభించాడు. ఆ విషయం గురువుకు తెలిసింది.

ఆ శిష్యుణ్ణి మందలించే ఉద్దేశంతో గురువు అతనికి కబురు పంపించాడు. ఆ శిష్యుడు గురువు వద్దకు వచ్చాడు.

'సారా తాగడంవలన కలిగే నష్టాన్ని ప్రత్యక్షంగా శిష్యుడికి చూపిద్దామని గురువు అనుకొన్నాడు. అందుచేత గురువు శిష్యుని ఎదుట ఒక సారా గ్లాసు, ఒక మంచి నీళ్ళ గ్లాసు ఉంచాడు. ఆ రెండు గ్లాసుల్లోను చెరొక పురుగును వేశాడు. మంచినీళ్ళ గ్లాసులో వేసిన పురుగు గ్లాసులో హాయిగా తిరుగుతూ ఉంది. సారా గ్లాసులో వేసిన పురుగు కొంచెం సేపట్లో చనిపోయింది.

'ఈ సంఘటన వలన నీకు ఏం బోధపడుతున్నది? అని గురువు శిష్యుణ్ణి ప్రశ్నించాడు.

'సారా గ్లాసులో వేసిన పురుగు వెంటనే చనిపోయింది కాబట్టి సారా తాగే వాళ్ళందరూ త్వరలోనే చనిపోతారు అని శిష్యుడు చెప్తాడు అని గురువు ఊహించి ఆ ప్రశ్నను వేశాడు. దానికి శిష్యుడు యిలాగ సమాధానం యిచ్చాడు.

'గురువుగారూ! సారా తాగే వాళ్ళందరూ మంచి ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. వాళ్ళ కడుపులో ఏ పురుగులూ ఉండవు.'

'ఈ సమాధానం విని గురువు నిర్ఘాంతపోయాడు' అని వెంకట్రావు మతగురువు పొందిన ఆశాభంగాన్ని వివరించాడు.

'ఒక ఉపాధ్యాయుడుకూడా యిటువంటి ఆశాభంగాన్ని పొందాడు' అంటూ చిదంబరం చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

'స్కూల్సు తనిఖీ చేసే అధికారి ఒక సారి ఒక స్కూలుకు వెళ్ళాడు. ఆ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుడూ, అధికారికి

ఆ న్యాయి సంకటిని నాసికా ఒక క్లాసులోనికి తీసికొని వెళ్ళాడు.

ఆ సమయంలో ఆ క్లాసులోని ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలకు పాఠం చెబుతున్నాడు. 'మన పదార్థాన్ని వేడిచేస్తే ద్రవపదార్థంగా మారుతుంది' అనే విషయాన్ని ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలకు చెబుతుండగా, అధికారి క్లాసులోనికి వచ్చాడు.

'పిల్లలకు చాలా ముందుగా అర్థం అయ్యేటట్లుగా తాను పాఠం చెబుతున్నట్లుగా అధికారికి చూపించాలి' అని తనలో అనుకొన్నాడు ఉపాధ్యాయుడు. అప్పుడు ఉపాధ్యాయుడు ఒక విద్యార్థిని యిలా ప్రశ్నించాడు.

'నెయ్యి యెండలో పెడితే యేమిటి అవుతుంది?'

'కరిగి యిట్టే కారిపోతుంది. సార్' అని ఆ విద్యార్థి వెంటనే సమాధానం యిచ్చాడు.

'ఆ సమాధానం విని అధికారి గొల్లున నవ్వాడు' అని ఉపాధ్యాయుడు [illegible] ఆశ్చర్యంగాన్ని వివరించాడు చిదంబరం.

'అంతేకాదు. మనం యేదో ఒక ప్రశ్న వేస్తే దానికి యెదుటివారు యిలాగ సమాధానం యిస్తారు. దానికి మనం యిలాగ అంటాం. తరువాత మనం యిలా ప్రశ్న వేస్తాం అంటూ ముందుగా నే మనం ఊహించకూడదు. అలాగ ఊహించినట్లయితే చలమయ్యవలె అవమానాన్ని పొందుతారు' అన్నాడు మాధవమతి.

'చలమయ్య విషయం యేమిటి?' అని చిదంబరం ప్రశ్నించగా మాధవమతి చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

ఒక ఊళ్ళో చలమయ్య అనే ఆసామి ఉన్నాడు. అతనికి చెముడు ఉంది. అతని తల్లిదండ్రులు ప్రక్క ఊళ్ళో ఒకపిల్లను చూసి చలమయ్యకు పెళ్ళిసంబంధం నిశ్చయం చేశారు.

తరువాత కొద్ది రోజులకు చలమయ్యకు కాబోయే మామగారికి జబ్బు చేసింది. ఈ విషయం వాళ్ళు చలమయ్య తండ్రికి ఉత్తరం వ్రాశారు. ఆసమయంలో చలమయ్య తండ్రి ఊళ్ళో లేడు. అందుచేత చలమయ్యే తనకు కాబోయే మామగారిని చూడడానికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. చలమయ్య బయల్దేరాడు.

'తనకు చెముడు ఉంది' అనే విషయం ముందుగా తన అత్తవారికి తెలియకూడదు. అని చలమయ్య అనుకొన్నాడు. అందుచేత తాను అత్తవారి యింట్లో మాట్లాడవలసిన విషయాన్ని గురించి

తనలో తాను యిలాగ అనుకొన్నాడు: 'ముందు మా మామగారివద్దకు వెళ్ళి నమస్కారం అంటాను. తరువాత 'మీ వంట్లో యెలాగ ఉంది?' అని ప్రశ్నిస్తాను. కొంచెం బాగా

ముగ్గురు మూర్ఖులు

ఉంది' అని ఆయన అంటారు భగవంతుని దయవల్ల అలాగే ఉండాలి' అని నేను అంటాను.

'పథ్యం యేమిటి తీసికొంటున్నారు? అని తరువాత ప్రశ్న వేస్తాను. ఏ గంజో, జావో తీసికొంటున్నాను' అని ఆయన అంటారు హితవు లేక పోయినా, దాన్నే శ్రద్ధగా తీసుకోవడం మంచిది. అది వంటికి చాలా మంచిది' అని నేను అంటాను.

'వైద్యుడు యెవరు?' అని తరువాత ప్రశ్న వేస్తాను. ఏ వెంకట్రావో, 'రామారావో' అని ఆయన చెబుతారు 'అతను చాలా గట్టివాడు ఇటువంటి జబ్బుల్ని యెన్నింటినో ఆయన యిదివరకు కుదిర్చాడు అతన్ని మాత్రం విడిచి పెట్టవద్దు' అని నేను చెబుతాను' అని యిలాగ తాను జరపవలసిన సంభాషణ వివరాలను గురించి ఆలోచించుకొంటూ చలమయ్య తనకు కాబోయే మామగారి యింటికి వెళ్లాడు.

చలమయ్య తాను ముందుగానే అనుకొన్నట్లుగా మామగారికి నమస్కారం చేసి 'మీ వంట్లో యెలాగా ఉంది? అని ప్రశ్నించాడు.

'ఏం చెప్పమంటావు? బాధ గంట గంటకు యెక్కువై పోతున్నది. ఈ బాధ పడడం కంటే చావడం మేలు అనిపిస్తున్నది' అన్నాడు చలమయ్యకు కాబోయే మామగారు

'చల్లనిమాట చెవిని వేశారు భగవంతుని దయవల్ల మీకు అలాగే ఉండాలి అని కోరుకుంటున్నాను' అని అన్నాడు చలమయ్య తాను ముందుగానే ఊహించినట్లుగా

ఆ మాటలు వినగానే చలమయ్యకు కాబోయే మామగారు నిర్ఘాంత పోయారు ఏవీ పైకి యేమీ అనలేదు.

పథ్యం యేమిటి తీసుకొంటున్నారు? అని చలమయ్య తరువాత ప్రశ్నించాడు.

చలమయ్య మామగారికి మొదటి మాటలకే కోపం వచ్చింది కాబట్టి, అతను వెంటనే 'సత్యమా? పిండాకూడు' అని సమాధానం ఇచ్చాడు.

'అది మీ వంటికి చాలా మంచిది. మీకు హితవు కాలేదని దాన్ని తీసికొనడం మానివేయవద్దు. కొంచెం కొంచెంగా అయినా, వరే దాన్ని తీసికోవడం మంచిది' అన్నాడు చలమయ్య.

దీనితో చలమయ్యకు కాబోయే మామగారికే కాకుండా అతని కొడుక్కు కూడా చాలా కోపం వచ్చింది.

వైద్యుడు యెవరు? అని చలమయ్య తరువాత ప్రశ్నించాడు

'వైద్యుడా? యమధర్మరాజు' అని మరింత కోపంగా సమాధానం యిచ్చాడు చలమయ్యకు కాబోయే మామగారు.

'అతను చాలా గట్టివాడు ఇటువంటి జబ్బులకు అతనే సరియైన వైద్యుడు. ఎవరు యెన్నిచెప్పినా, మీరు మాత్రం అతన్ని విడిచిపెట్టవద్దు' అన్నాడు చలమయ్య

ఈ మాటలను చలమయ్యకు కాబోయే బావమరది విన్నాడు అతను కోపం పట్టలేక చలమయ్యను యింటినుంచి బయటకు గెంటివేశాడు చలమయ్యకు ఆ పెళ్లి సంబంధం తప్పిపోయింది అని వేరే చెప్పవలసిన పని లేదు' అని చలమయ్య కథను చెప్పాడు చూడామణి.

'యేదో ఒక ప్రత్యేకమైన సమాధానాన్ని యితరులనుంచి ఆశించకూడదు. అలాగే యేదో ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రవర్తనను కూడా యితరులనుంచి ఆశించకూడదు' అన్నాడు చిదంబరం.

'అవును. ఒక వ్యక్తి యొక్క ప్రవర్తన అతని సంస్కారాన్నిబట్టే ఉంటుంది ఒక రాజపుత్రయోధుడు తన ప్రవర్తనవల్ల ప్రత్యర్థుల ఆలోచనలను తల్లక్రిందులు చేశాడు కదా' అన్నాడు చూడామణి.

'రాజపుత్రుని విషయం యేమిటి?' అని చంద్రరావు ప్రశ్నించగా చూడామణి చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

'పూర్వం ఒక రాజపుత్రయోధుడు ఢిల్లీ చక్రవర్తి సేనలను యెన్నోసార్లు ఓడించాడు. ఆఖరుకు ఒకసారి ఢిల్లీ చక్రవర్తి యొక్క సైన్యాధిపతి మాయోపాయం వలన అతన్ని బంధించి ఢిల్లీ తీసికొని వెళ్లాడు.'

'చక్రవర్తి యెదుటకు వెళ్లేటప్పుడు తలవంచుకుని వెళ్లాలి' అని సైన్యాధి

పతి పట్టుబడిన రాజపుత్రయోధునితో అన్నాడు

'భగవంతునికితప్ప యితరులకు తల వంచను' అని ఆ రాజపుత్రయోధుడు ఢిల్లీ సైన్యాధిపతికి సమాధానం యిచ్చాడు.

ఢిల్లీ సైన్యాధిపతి అతన్ని యెన్నో విధాలుగా బెదిరించాడు. యెన్నో ఆశలు చూపించాడు కాని రాజపుత్రయోధుడు దేనికీ లొంగలేదు.

అప్పుడు సైన్యాధిపతి ఒక ఉపాయాన్ని ఆలోచించాడు చక్రవర్తి సభకు ఒకవైపున అయిదడుగులుమాత్రం యెత్తుగల గుమ్మాన్ని యేర్పాటు చేయించాడు సైన్యాధిపతి. ఆ గుమ్మంలోనుంచి రాజపుత్రయోధుణ్ణి చక్రవర్తి వద్దకు తీసికొని రమ్మనమని సైన్యాన్ని అతను ఆజ్ఞాపించాడు.

'రాజపుత్రయోధుడు కొంచెం యించుమించుగా యేడు అడుగుల యెత్తు ఉన్నాడు. గుమ్మం అయిదడుగుల యెత్తు మాత్రం ఉన్నది అందుచేత ఆ రాజపుత్రుడు చక్రవర్తి సభలోనికి వచ్చేటప్పుడు తల వంచవలసి ఉంది' అనుకొన్నాడు సైన్యాధిపతి

రాజపుత్రయోధుణ్ణి భటులు ఆ గుమ్మం వద్దకు తీసికొని వచ్చారు. ఆ గుమ్మాన్ని చూడగానే సైన్యాధిపతి ఆలోచన యేమిటో రాజపుత్రునికి అర్థం అయింది.

'అప్పుడు ఆ రాజపుత్రయోధుడు ఆ గుమ్మంలో నుంచి అవతలకు ముందుగా కాళ్ళు పెట్టి. వెనుకకు వంగి చక్రవర్తి సభలోనికి వెళ్ళాడు'.

రాజపుత్రుని ప్రవర్తన చూసి సైన్యాధిపతీ, చక్రవర్తీ కూడా నిర్ఘాంత పోయారు.

ఈ విధంగా రాజపుత్రయోధుడు తన ప్రవర్తనవల్ల ఢిల్లీ సైన్యాధిపతి ఉపాయాన్ని వ్యర్థం చేశాడు. తరువాత అతన్ని ఢిల్లీ సైనికులు చంపివేశారు అనుకో అది వేరే విషయం' అంటూ రాజపుత్రుని ప్రవర్తనను గురించి వివరించాడు చూడామణి.

'ఇప్పటికే ఆలస్యం అయింది' అంటూ చంద్రరావు బయల్దేరగానే మిగిలిన యిద్దరూ అతన్ని అనుసరించారు. ●

నాయిక పాత్ర ధరిస్తున్న కొత్త తార లత



తమిళ నటుడు శ్రీ ఎం. జి. ఆర్. నిర్మిస్తున్న 'ఉలగం చుట్రుం వాలిబన్' చిత్రంలో 'లత' అనేడి కొత్తతార ఒక నాయిక పాత్రను పోషిస్తూంది. ఆమెను ఆంధ్ర పత్రిక వార పత్రిక పాఠకులకు పరిచయం చేద్దామనుకున్నాము. అడయారులోని ఆమె ఇంటికెళ్ళాము.

దేవకన్యే కాదుగదా!

నేను వెళ్ళినప్పుడు మధ్యాహ్నం రెండు గంటలు పది నిమిషాలు చూపించింది గడియారం. ఆ సమయంలో ఆమె నిద్ర పోతుందేమో అనుకున్నాము. నేను వచ్చినట్టు వాళ్ళ అమ్మ గారు మేడపై పవళించి ఉండిన ఆమెకు కబురు పంపించింది. ఆమె మూడు నిమిషాల్లో మెట్లు దిగి వచ్చింది. ఆమెను చూడగానే ముక్కుమీద వేలు వేసుకున్నాను. ఎందుకో తెలుసా? ఆమె అప్సరసలాగా వుంది. దివినుండి భువికి దిగి వచ్చిన దేవకన్యలాగా అనిపించింది. పసుపురంగు చీర ఆమె బంగారు వన్నె శరీరానికి మరింత సొయగాన్నిచ్చింది. 'నమస్కారం' అంటూ కుర్చీలో కూర్చుంది. ఆమె కళ్ళు గుండ్రంగానూ, విశాలంగానూ వున్నాయి. ఆమెముక్కు పొడవుగా, సన్నగా వుండి మరింత అందాన్ని చేకూర్చిందనే చెప్పాలి. ఆమెపొడవు అయిదడుగుల ఆరంగుళాలు. మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే మిమ్మల్ని కొన్ని ప్రశ్నలడగొచ్చా అంటూ నా ఇంటర్వ్యూను ప్రారంభించాను.

ప్ర: నిజం చెప్పండి మీ వయస్సెంత?

జ: కరెక్టుగా పదహారు! (అంటూ నవ్వింది.)

ప్ర: మీ రెంతవరకు చదువుకున్నారు?

జ: మెట్రిక్ పాసయ్యాను.

ప్ర: స్కూల్లో నాటకాల్లో నటించేవారా?

జ: అవునండీ. అప్పట్నుండి పట్టుకుంది సినిమాపిచ్చి.

ప్ర: మీకు నాట్యం వచ్చా?

జ: కె. ఎన్. శ్రీరామయ్య పిళ్ళై వద్ద నృత్యం నేర్చుకున్నాను. [illegible] గారి వద్ద కథక్ [illegible]ను.

ప్ర: మీరు ఎప్పుడయినా, ఎక్కడయినా అరంగేట్రం చేసారా?

మొదటి అరంగేట్రం

జ: రామారావు కళామండపంలో డిసెంబరు 1969 లో అరంగేట్రం చేసాను.

ప్ర: మీరు ఎం. జి. ఆర్. ప్రక్కన కథానాయిక ఎలా కాగలిగారు?

జ: అదంతా ఒక్క క్షణంలో జరిగిందంటే నమ్మగలరా? నా స్నేహితుడు నటుడు శ్రీ మనోహర్ వద్ద వుండడాన్ని, శ్రీ ఎం. జి. ఆర్. చూడడం, మరుదినం నన్ను బుక్ చెయ్యడం కాకతాళీయంగా జరిగింది.

ప్ర: మీకు మేకప్ టెస్టు జరిగిందా?

జ: అక్కర్లేదండీ.

ప్ర: మీరు ఎం. జి. ఆర్.తో విదేశాలకు వెళ్ళారుగదా, మీకు ఆ ట్రిప్ ఎలా వుందింది?

థ్రిల్ కలిగించిన ట్రిప్

"అంతా ఒక్క క్షణంలో జరిగింది..."

జ: నేను నా అమ్మగారిని వదిలి యాభై రోజులు విదేశాల్లో (షూటింగు) పాల్గొన్నాను. కాని మా అమ్మ దగ్గర లేనన్న భావన రాకుండా, శ్రీ ఎం. జి. ఆర్. వారి సతీమణి నన్ను చాలా ఆప్యాయంగా, ఆదరంగా చూసుకొన్నారు.

ప్ర: మిమ్మల్ని సినిమా స్టార్‌గా ఎవరయినా గుర్తుపట్టారా?

జ: శ్రీ ఎం. జి. ఆర్.ను అందరికీ తెలుసు. ఆయన మమ్మల్ని అక్కడివాళ్ళకు పరిచయం చేశారు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా, శ్రీ ఎం. జి. ఆర్.కు ఘనస్వాగతం ఇచ్చేవారే. ఆ ట్రిప్ను ఎలా మరచిపోగలను.

ప్ర: ఆ చిత్రంలో మీరు నటిస్తున్న పాత్ర ఎలాంటిది?

జ: త్యాగమూర్తి పాత్ర.

ప్ర: మీకు ఇతర భాషా చిత్రాల్లో ఆఫర్సు రాలేదా?

జ: తెలుగు, హిందీ చిత్ర నిర్మాతలు అడుగుతున్నారు.

ప్ర: సినిమా కత్తి [illegible] అంగీకరించారా?

అయిదు సంవత్సరాల కాంట్రాక్ట్

జ: విలాగండీ. నేను శ్రీ ఎం. జి. ఆర్. కు అయిదు సంవత్సరాలకు అగ్రిమెంట్ వ్రాసి యిచ్చాను. మంచి పాత్ర లభిస్తే ఒప్పుకోమని ఎం. జి. ఆర్. చెప్పారు.

ప్ర: మీకు పాట పాడడం వచ్చా?

జ: రాదు. ఇప్పుడిప్పుడే నేర్చుకుంటున్నాను.

ప్ర: మీ మాతృభాష ఏది?

జ: తెలుగు. నాకు తమిళం, హిందీ, ఇంగ్లీషు వచ్చు.

ప్ర: మీకు గుర్రపుస్వారీ, కత్తిసాము ఈత వచ్చా?

జ: అన్నీ నేర్పించే ఏర్పాట్లను ఎం. జి. ఆర్. చేస్తున్నారు.

ప్ర: మీ దిన కార్యక్రమాన్ని చెప్పగలరా?

జ: ఉదయం 7 నుండి 9 వరకు దండాయుధపాణి వద్ద డ్యాన్స్ ప్రాక్టీస్: 11 నుండి 1 వరకు ఎం. జి. ఆర్. ఆఫీసులో వెస్టర్న్ డ్యాన్స్ & హార్స్ రైడ్స్. ఆ పైన యింటికివచ్చి భోజనం, సాయంత్రంపూట ఎంబ్రాయిడరీ, కలర్ పెయింటింగ్ చెయ్యడం నాకు ప్రస్తుత కార్యక్రమం.

ప్ర: మీకు భగవంతుడి మీద నమ్మకముందా? మీ కులదైవం ఎవరు?

జ: దేముడు ఒక్కడే అనేది సిద్ధాంతంపై నాకు నమ్మకముంది.

మల్లెమొగ్గపై మోజు

ప్ర: మరి మీ యింట్లో ఎక్కడా భగవంతుడిపటం కనిపించదే?

జ: విగ్రహారాధన మీద నమ్మకం లేదు. మనస్సులోనే దేముణ్ణి ధ్యానిస్తాను.

ప్ర: రాహుకాలం, యమగండంపై మీ వ్యాఖ్య?

జ: నాకు వాటిపై పట్టింపు లేదు.

ప్ర: మీకు ఏ రంగు చీరలంటే యిష్టం?

జ: తెల్లరంగు అండ్ పల్లరంగు చీరెలు.

ప్ర: మీరు దిక్కునలో [illegible] పెట్టుకుంటారా?

జ: మల్లెపూలు [illegible]

ప్ర: ఏ నగలంటే యిష్టం?

జ. నేను ఏ నగలూ ధరించను,

చాక్లెట్ ప్రియ

ప్ర: మీకు వంటవచ్చా? మీకు నచ్చిన పదార్థాలను చెప్పగలరా?

జ: వంటరాదు. చాక్లెట్స్, ఐస్‌క్రీం అంటే చాలా యిష్టం.

ప్ర: మీ భవిష్యత్తు ఎలా వుండగలదని [illegible]?

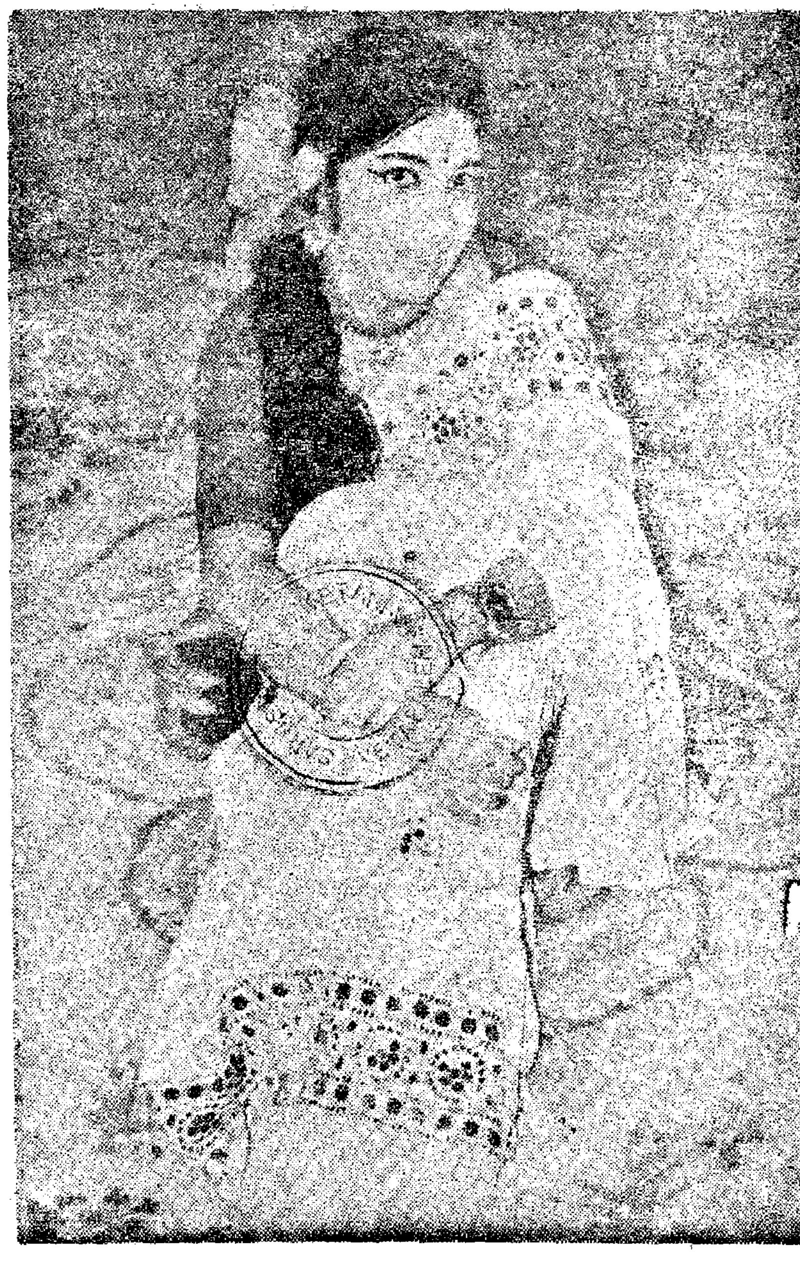
జ: చాలా బాగుంటుంది, ప్రేక్షకులు ఆదరిస్తే.

ప్ర: తెలుగు తెరపై యెప్పుడు [illegible] పిస్తారు?

జ: త్వరలో కనిపించవచ్చు (శ్రీ ఎం. జి. ఆర్. అంగీకరిస్తే).

ఇంటర్వ్యూ — శ్రీనివాస్

ఫొటోలు : ప్రభాకర్



[illegible]

ప్రశ్నావళి

కె. రామలక్ష్మి

జి. జి. కె. నరసరావుపేట

కట్నం కోసం ప్రాణులాడి పవిత్రమైన బంధుత్వం పోగొట్టుకునే వాళ్ళను ఏమనాలండీ ?

డబ్బు విలువ తెలిసిన వాళ్ళనండి!

పి. బి. ఆర్, వంత్రగచ్చి

జీవితాన్ని పుస్తకాలలో చెప్పినట్టు నడపడం సాధ్యమా? అసాధ్యమా?

అదే సాధ్యం అయితే— మనం ఇంక సినిమాలు చూడనక్కర లేదు.

ఎ. ఎస్. బి. డి, బాన్సువాడ

అభిమానాన్ని అధికంగా పెంచుకోవడం వల్ల ఆఖరుకు మిగిలేది ఆవేదనే అని తెలిసీ ఆ అభిమానాన్ని అరికట్టలేక పోవడానికి కారణం?

మానవ సహజమైన బలహీనత. అదే లేకపోతే మానవుడు మానవుడే కాదు.

ఎస్. వి. ఆర్. ఆర్, కొల్లావూరు

ఆశ ఎండమావి లాంటిది. తప్పుదారి పట్టిస్తుంది.

అయినా నిరాశావరణంలో ఎండమావిలాంటి ఆశ చిన్నమెత్తు ఉత్సాహాన్ని కల్గిస్తుందికదా?

ఎస్ ఆర్. ఆర్, కర్నూలు

ఒన్ + ఒన్?

పెళ్ళైనా రెండు అంటే 'జతే' గాని 'పిల్లలు' మాటుకు గుంపు!!

డి. జె. ఆర్, పిఠాపురం

మీరుంటే చాలా సరదాగా కాలక్షేపం అవుతుందని స్నేహితులు చెప్పగా విన్నాను. మేడమ్ ఇదెలా సాధించారు?

ఆనందం, సరదా అన్నవి సెంటు లాంటివి. అవి పంచుతుంటే తప్పకుండా మన మీదా కొంచెం చిందుతుంది. అంతే.

జి. వి. ఎమ్, నాగులగూడెం

వివాహం అంటే ఏమిటి?

ప్రేమకీ డ్యూటీకీ చిహ్నం.

ప్రతి స్త్రీ తన జీవితం ఎలా ఉండాలని అనుకుంటుంది.

అనురాగ తోరణం కాక ఆడదాని జీవితం ఏమిటి?

కె. పి. ఆర్, విశాఖపట్నం

ఎక్కువకాలం బ్రతకాలంటే ...

ఆయుష్షు పెరగడానికి— నిర్మలమైన హృదయం ప్రేమించే భార్య కూడా కావాలి.

డి. ఏ, బందరు

సాటి స్త్రీ కష్టంలో ఉంటే సానుభూతి కూడా ప్రదర్శించరు. వీరింకేం ఆదుకుంటారు?

పొరపడుతున్నావు సోదరీ, గంపెడు సానుభూతి ప్రదర్శన కంటే చిన్నమెత్తు సహాయం మేలు. అది నువ్వు చెయ్యి.

పి ఎమ్ ఆర్, పెంగుళ్ళూరు

కడుపున పుట్టిన బిడ్డలే శత్రువులు అంటారు నిజమేనా అక్కయ్యా.

పిచ్చి తమ్ముడూ, ప్రేమకీ బాధ్యతలకీ చిహ్నంగా చిన్నారి పాపలు పుడతారు— అంతేగాని శత్రువులు కారు.

ఎస్ ఎమ్. ఆర్, అదోని

కొందరికే పేర్లు ఉంటుందా — వారికే అనుకూలిస్తారు?

తప్పు. పేరు రావాలంటే పోటీకైనా కావాలి, కొంత పడాలి. ●

మీరూ మీ మనస్సు



రాల్లిన్ జేమ్స్, పి.హెచ్.డి

మీకు కావలసిందే చూస్తారు

మనుష్యుడి కన్ను కెమెరా వంటిది, అంటారు కొందరు. ఇది కొంత దాకా నిజమే. రెండింటికీ బింబాన్ని 'ఫోకస్' చేసే భూతద్దాలు ఉంటాయి. రెండూ లోపలికి వచ్చే కాంతి తీవ్రతని మార్చగలవు.

పోలికలు ఇంతవరకే.

ఇక ప్రతిబింబం 'డెవలప్' అయ్యే దశలో అంటే కెమెరా ఫిలిమ్ మీదా, కన్ను లోపల ఉండే 'రెటీనా' అనబడే నేత్రాంతం మీదా ప్రతిబింబం స్థిరపడిపోయే దశలో!— పోలిక కుదరదు. రెటీనా లేక నేత్రాంతం మీద ప్రతిబింబాన్ని గమనించి 'డెవలప్' చేసే ముందు మెదడు దానిని ఎన్నో విధాల మారుస్తుంది. చివరికి 'చూసే' బొమ్మ ఉన్నదానికన్నా కావలసినదిగానే ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది.

దీనిని నిరూపించే ప్రయోగాలు ఎన్నో జరిగాయి. కొందరు నావికులని వివిధ కాల వ్యవధుల పాటు ఆహారం లేకుండా చేశారు, ఒక తెర మీద కొన్ని బొమ్మలు వేస్తున్నామని వారితో చెప్పారు—బల్ల మీద వస్తువులేమిటో గమనించమని చెప్పారు వారితో.

అసలు తెర మీద బొమ్మలు ఏవీ వెయ్యనే లేదు! కేవలం వెలుతురు మరకలు మరకలుగా పడేట్లు చేశారు.

నావికులు మాత్రం తమకి కావలసిన దానిని గమనించామన్నారు—అదే, ఆహారం. ఎక్కువ కాలం తిండి లేకుండా ఉన్నవారు ఎక్కువ తినుబండారాలని చూశారు.

మన దైనిక జీవితంలోనూ దీనినే చూడవచ్చు. మీరెవరి కోసమో గుంపుగా ఉన్న ఒకచోట కాచుకుని ఉండవచ్చు. ఆ వ్యక్తి రావడం ఆలస్యం అయిన కొద్దీ ఆ వ్యక్తి ఆకారాన్ని గుంపులో ఎందరిలోనో చూడటం ఆలోచించి చూస్తే మీకు గుర్తు వస్తుంది.

మీ మానసిక స్థితిని బట్టి మీకు కావలసినదానిని చూస్తారు.

యుద్ధంలో ఖయిదీలు అయిన వారు ఎంతో కాలం ఆడవారికి దూరంగా ఉంటే వాటి ఖయిదీలలోని ఆడ లక్షణాలని ప్రత్యేకంగా గమనిస్తారట, అవి వారికి అధికంగా కనిపిస్తాయట.

అయితే, ఇదంతా ఒక వయిపు. మరొక వయిపు మనం దేనిని గురించి భయపడ్తామో దానినే చూస్తాము.

చీకటి ప్రదేశంలో నడిచి వెళ్ళే అమ్మాయికి తన మీదకి వచ్చేవారూ, చెట్ల మీద పళ్ళు కోసి పారిపోయే అబ్బాయికి కాపలా వారూ కనిపించటం కద్దు!

మానసిక శాస్త్రవేత్తలు 'ప్రసార ప్రయోగా'లనే వాటిని చేస్తారు. ఈ ప్రయోగాలకి వయిన చెప్పినవి ఆధారాలు.

ఒక వ్యక్తికి సిరా మరక ఒకటి చూపించి దానిని వర్ణించమంటారు, అస్పష్టంగా ఉండే ఒక బొమ్మని గురించి ఒక కథ రాయమంటారు. అప్పుడు వారి లోపల దాక్కుని ఉన్న భావాలు బయట పడ్తాయి, అని సిద్ధాంతం.

అందుకనే ఎవరయినా మీది పక్షపాత దృష్టి అని ఆరోపిస్తే బాధపడకండి! ఆరోపించే వారి సంగతీ అంతే...

చూడటం అంటే కేవలం కంటితోనే కాదు!

ఒక వారం విపరీతం

పాలాక్షుడు

బాలుని బలి

ఫుల్‌పూర అనే గ్రామంలో ఓంకార్ అనే పదేళ్ల హరిజన బాలుడు 21వ తేదీ శనివారం స్కూలునుంచి ఇంటికి వచ్చి పొలంలో పని చేస్తున్న తన తండ్రివద్దకు వెళ్తానని చెప్పి వెళ్ళాడట. సాయంత్రం అతని తండ్రి ఇంటికి వచ్చి, ఓంకార్ అసలు పొలానికి రానేలేదని చెప్పి ఆందోళనతో వెతికాడట. 23వ తేదీ వరకు ఆ పత్తా లేక పోయిందట. ఈ విషయంలో పోలీసులు కల్పించుకున్నాక, ఊరు చివర పొదుపక్కనే నాలీలో ఓంకార్ శవం దొరికిందట నుదుటిమీద, కడుపు అరచేతిమీద ఎర్రని రంగు పూసి వుందట గుప్త ధనాన్ని పొందటం కోసం పిల్లల్ని బలి ఇచ్చేటప్పుడే ఈవిధంగా సిందూరంగు పూస్తారని, కనుక ఈ బాలుణ్ణి ఎవరో ఆ పనికి ఉపయోగించుకునుంటారని అనుమానిస్తున్నారు.

నిరుద్యోగం - నిరాశ

చేస్తున్న ఉద్యోగం పోయిన రాజారామ్ అనే 30 ఏండ్ల వ్యక్తి భార్యను యిద్దరు పిల్లలను, పోషించలేక పొటాష్ సైనేడ్ వారికి పెట్టి, తను తిన్నాడట, మొత్తం నలుగురూ చనిపోయారట, ఈ దారుణం ఢిల్లీ [illegible] జరిగింది

పుత్రసంతానం కోసం...?

తనకు [illegible] కోడుగ [illegible] పుత్రసంతానం కోసం [illegible] పెళ్లి చేసుక తీరాలని తెప్పించుకున్నాడు [illegible] చెందిన 60 ఏళ్ల పన్నముత్తు తీర్మానించుకున్నాడట. దీనికి తన భార్య [illegible] ఆమెతో పోట్లాడట దాంతో ముత్తుస్వామికి కోపం వచ్చి కాళ్ళు కట్టి గోడలో వున్న [illegible] వెళ్ళిపోయిందట పన్నముత్తు అక్కడికి వెళ్లి ఆమెతో పోట్లాట పెట్టుకుని. తన సంతానలేమికి ఆమెను కత్తితో పొడిచి, కోపం ఎక్కువై క్రూరంగా బాదాడట ప్రమాద స్థితిలో ఆసుపత్రిలో చేర్చాక ఆమె చనిపోయిందట

అక్రమసంబంధం ఆత్మహత్య

పాకోడు అనే గ్రామంలో 36 ఏళ్ళ ముత్తయ్య, అనే ఓ పోలీసు [illegible] భార్య ఇద్దరు పిల్లలున్నా సరే రాణి అనే ఆమెతో అక్రమ సంబంధం పెట్టుకున్నారట ఈ సంగతి తెలిసిన ఆయన చుట్టాలు, బొంబాయిలో వున్న ఆయన అన్నగారు, వడువాట్లు పెట్టా ఉత్తరాలు రాసే సరికి జీవితంమీద రోసి, తన సీతతో విషం త్రాగి చనిపోయారట.

పవిత్ర గంగాజలం

ప్లేగు కలరావంటి భయంకర వ్యాధులు హిందూ దేశంలో గంగానదీ ద్వారా వ్యాప్తి అవుతున్నాయని, న్యూయార్క్ టైమ్స్ పత్రిక 22—11—70 న ప్రకటించిందట అసలు ప్లేగువంటి వ్యాధులు దశాబ్దాలుగా మన దేశంలో లేనే లేవని 1967లో దక్షిణాదిలో ఆవ్యాధి స్వల్పంగా కనుపించిందని, అక్రమంగా పవిత్రమైన గంగానది మీద అలాంటి నిందలువేయడం హాస్యాస్పదమనీ మన ప్రభుత్వం అన్నదట. గంగానది నీరు మత సంబంధమైన మూఢ నమ్మకాలవల్లగాక, విజ్ఞాన శాస్త్ర దృష్టితోకూడా పవిత్రమైననీరని నిరూపించడమైనదని కూడా మన ప్రభుత్వం అన్నదట

ముగ్గుర్ని మింగిన కొండచిలువ!

మణిలాలో ఒకచోట 90 అడుగుల లోతు నూతి బావిలో దిగిన ఒక పనివాడెంత సేపటికి తిరిగి రాక పోయేసరికి మరొకతను వెళ్లాడట అతనూ తిరిగి రాలేక పోయే సరికి, మూడో వాడు వెళ్లి తనూ తిరిగి రాలేదట. దాంతో వారికి అనుమానం వచ్చి టెలిస్కోపుతో చూస్తే ఆముగ్గురు పనివాండ్రని మింగి కూర్చున్న ఓపెద్ద భయంకరమైన కొండచిలువ కనుపించిందట. దాన్ని డైనమైట్లతో చంపి, దాని పొట్టలోవున్న మూడు శవాలను తీశారట ఏ నూతిలో ఏపాము వుంటుందో తెలియక పోడమేగాక ఏపాము పొట్టలో ఏముంటుందో కూడా తెలియదు.



దొంగరవాణాలో పట్టుబడిన సరుకులు

కస్టమ్స్‌శాఖ, ఎక్సయిజుశాఖ, 1970 ఏప్రిల్ నుంచి సెప్టెంబరు వరకూ పట్టుకున్న దొంగ వ్యాపారం సరకుల మొత్తం కిమ్మత్తు, 11.73 కోట్లట. దీనిలో బంగారం 2.4 కోట్లని, 161 విలువచేసే వాచీలు వున్నవని ఆ సంబంధ అధికారులు వార్తలు ప్రకటించారు. మన దేశం నుంచి బయటదేశాలకు పోబోతూ పట్టుబడిన వెండి విలువ 65 లక్షలట. ఈ సందర్భాలలో 1070 మంది అరెస్టు అయ్యారట. లెక్కలు వేయ గలిగిన ఓపిక, నేర్పుకు మార్కులు వెయ్యాల్సిందే.

గూడ్సుబండి దోపిడీ

పాట్నా—గయాలకు మధ్యకల పురందర పూర్ అనే స్టేషను ప్రాంతంలో కొంతమంది బందిపోట్లు ఓ గూడ్సుబండిని ఆపి ఓ వ్యాగను బద్దలుకొట్టి 50 వేల కిమ్మత్తుమయిన సరకులను వేరే ట్రక్కులో ఎక్కించుకుని చక్కా పోయారట.

* * *

1966లో జపానుకు యుఖియో మిషిమా అనే ఓ నవలా రచయిత తాను రచించిన 'యుకోకు' అనే నవలను సినిమా తీశాడట ఆ సినిమాలో ఓ సీనులో ఇంపీరియల్ ఆర్మీ ఓ ఆఫీసరు కత్తితో పొట్టలో పొడుచుకుని చనిపోతాడట అదే సీనును మొన్న నవంబరు 25 వ తేది యుఖియో మిషిమా నటిస్తూ కత్తితో తన పొట్టలో పొడుచుకునే సరికది నిజంగా ఆయన పొట్టలోకి దిగిపోయి, ఆయన్ను బలి తీసుకున్నదట.

బస్సులో బంగారం

మైసూరు, ఆంధ్ర సరిహద్దులో ప్రయాణం చేస్తున్న ఓబస్సును ప్రభుత్వ ఎక్సయిజు, కస్టమ్స్ శాఖ అధికారులు నిలిపి ప్రయాణీకులను తనిఖీ చేసి. ఓ వ్యక్తి వీపును టక్కున పట్టేశారట. లక్షా పదివేల కిమ్మత్తయిన బంగారం కడ్డీలనావ్యక్తి తన వీపుకు చుట్టబెట్టుకొని గప్ చిప్‌న కూర్చున్నాడట. హారా..

భార్యావిధేయుడు

మోసం చేసిన నేరం మీద పట్టుబడిన చార్లెస్ లెడోనార్డి అనే ఆయనను పోలీసులు రైల్లో తీసుక వెళుతుండగా ఆయన తప్పించుకుని పారిపోయాడట. పోలీసులు ఆందోళన పడే లోగా తరువాతి స్టేషనుకు ఆయనే ఒక టాక్సీలో వచ్చి లొంగి పోయాడట. ఇదేమంటే 'నేను పారిపోయి తప్పించుకున్న విషయం నాభార్యకు ఫోను చేసి చెప్తే ఆమె అది తప్పని పోలీసులకు లొంగి పొమ్మని చెప్పింది. అందుకే యిలా వచ్చేశాను.' అన్నాడట. భార్యా విధేయుడుగా ఆ పని చేసినా చేసిన పని మంచిదేకదా! కదా!!

20 సార్లు అరెస్టు

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లండన్, బ్రాంచి మేనేజరు శామిప టేలరు 'మోసం

ఒకవారం విపరీతం

చేసిన నేరంమీద పోలీసు అరెస్టు చేసిందట. దీంతో ఆయనను మొత్తం 20 సార్లు అరెస్టు చేశారట. తొమ్మిది లక్షల కిమ్మత్తు [డబ్బు] చేసే చెక్కుల మీద దొంగసంతకాలు చేసిన నేరానికి ఆయన్ను యీసారి అరెస్టు చేశారట.

కళావృష్టి!

తాను నటించిన సినిమాకు బోలెడు జనాన్ని రప్పించే సదుద్దేశ్యంతో మణిలాలో యోగా ఆనే నటి అహాలు ముందు బట్టలు విప్పి నిలబడిందట. ఈ రమణీయ దృశ్యానికి ముగ్ధుడైన పోలీసు



బట్టల్లో చుట్టేసి, 'వాట్ డిడ్ వి?' అనిఅడుగుతే 'నా సినిమాకు బోలెడు జనం రావటానికి కళాదృష్టితో చేసిన యీ కార్యం తప్పెట్లగును?' వాదించిందామె— అన్సర్ హౌ.



వేషంతో మోసం!

మునిచ్ అనే చోటనో పెద్ద అంగడిలోని కాంతా క్లజ రూపంతో వో వ్యక్తి వచ్చాడట. క్రిస్మస్ సందర్భ వేషమేమోనని అంతా ఆనందించబోయే సరికి, ఆ వ్యక్తి సర్రున తుపాకి బయటకు లాగి ఆ షాపు క్యాషియరు దగ్గరనుంచి 3 లక్షల మార్కులు [6, 12, 000 రూపాయలు] దోచుకుని 'నేను జోకు చేయటం లేదు.' అని చెప్పి వెళ్ళి పోయాడట.

* * *

సుమత్రాలో వో మానై చావితో కొండ చిలువ ఒక వ్యక్తిని మింగిందని, డైనమేటుతో దాన్ని చంపి కడుపు చీల్చి చూస్తే అందులో మూడు శవాలు ఉన్నాయని, అన్నవార్త కేవలం నిజం కాదని, ఎంత పెద్ద కొండచిలువైనా బాగా ఎదిగిన మనిషిని మింగ లేదని, మనిషి భుజాలు దాని నోటికి దూరవని వాదిస్తూ యీ విషయాన్ని ప్రయోగం ద్వారా నిరూపించడానికి పోయిన 6వ తేదీ ఆదివారం స్టాక్‌హోంలో ఆదేవాడిరి కొండ చిలువను నడి రోడ్డులో వదలి పెట్టేశారట. ఆ కొండ చిలువ భయంకరంగా బుసకొడుతూ, దారిన పోతున్న ఎదురొచ్చిన వో జంట మీదికి నోరు జాపేసరికి ఆపాయి పెంరక్షుడు గమ్మునదాని మెడ పట్టుకొని 'నా కొండ చిలువకు బాగా విసుగ్గా వుంది. దానికిప్పుడు విశ్రాంతి అవసరం నాకు విశ్రాంతి అవసరం' అన్నాడట. ఏది ఏమైనా పెద్దమనిషిని [బాగా ఎదిగిన మనిషి] ఎంత పెద్ద కొండ చిలువైనా మింగ లేదని ఆ సంరక్షకుడు వోల్ ఓానెకి క్షేస్టు అన్నాడట.

ఎవరు గొప్ప?

కన్యాకుమారిలోని ఒక హోటల్లో వో ఇంట్లో బ్రహ్మ గొప్పవాడా, ముఖాక్ [సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడు] గొప్పవాడా అన్న వాదనలో కేశవ పణిక్కర్ అనే ఆయన్ను చంపిన రఘునాథ పణిక్కర్‌కు నాగర్ కోయిల్ కోర్టు మరణ శిక్ష విధించిందట. ఎవరు గొప్ప!

లైట్స్ ఆన్

నవంబరు 14వ తేదీ ఉదయం 8—30కు నా పదేళ్ళ పుత్రుడు అతని వెనుక పదిమంది పెద్ద వాళ్ళు కలకత్తా రాష్ట్ర ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి శ్రీ పరిమల్ ఘోష్ ఇంట్లో చొరబడి ఉదయం టిఫిను సిద్ధం చేస్తున్న ఘోష్ భార్యను కత్తితో పొడిచి, ఆవరణలో వ్యాయామం చేస్తున్న దీప్తిమాన్ ఘోష్ [పరిమల్ ఘోష్ కొడుకు] ను కూడా ఒలంగా కత్తితో పెక్కుచోట్ల పొడిచి పారిపోయారట. దీప్తిమాన్ ఘోష్ పరిస్థితి ప్రమాదకరంగా వుందని, ఆయన భార్య మాత్రం, ఆ స్థితి నుంచి బయటపడ్డట్టూ అనువత్రి అధికారులు చెప్పారట. 24 పరగణాలలోవున్న రాజర్ హాట్ బ్లాక్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసుమీద నో నక్సలైటు గుంపు దాడి చేసేసరికి అందుకు సిద్ధంగా వున్న పోలీసు వారిని ఎదుర్కొని, నో నలుగురు నక్సలైటులను వారి చేతుల్లో బాంబులతోసహా పట్టుకుందట. 12వ తేదీన ఒక వ్యాపారసంస్థ సేల్స్‌మెన్, ఒక రైల్వే వుద్యోగి, ఇద్దరు మార్క్సిస్టులు, ఒక నక్సలైటు, యీ ఏడుగురి శవాలు కలకత్తా నగరంలో దొరికాయట. బోరాబగన్‌లో నక్సలైట్లకు సి. పి. ఐ. వారికి జరిగిన ఘోర యుద్ధంలో నక్సలైట్లకు చెందిన నో వ్యక్తి చనిపోయాడట. కలకత్తా పట్టణంలోనూ, జిల్లాలోనూ, ఫలానా తేదీన మొత్తం రెండు శవాలు దొరికాయట. అంతేగాక అయిదుగురి పోలీసు అధికారులతో సహా 16 మందికి విపరీతమయిన గాయాలు తగిలాయట. హౌరాలో 18 ఏండ్ల యువకుని శవాన్ని పోలీసు కనుగొన్నాదట. ఆ యువకుని పీక కత్తిరించి వుందట. ఉత్తర కలకత్తాలో నో స్కూలు టీచర్ను మరో సి. పి. ఐ. వ్యక్తిని ఎవరో చంపేశారట. శాంతినికేతన్ విశ్వభారతి విశ్వవిద్యాలయం గ్రామనిర్మాణ విభాగం ఆఫీసుకు ముసుగు వేసుకున్న నో 30 మంది విధ్వంసించి పారి పోయారట. 1970వ సంవత్సరం మొదటి 10 నెలలో వెస్ట్ బెంగాలులో 226 రాజకీయ హత్యలు జరిగినట్లు హోం మంత్రి శ్రీ కె సి పంత్ అన్నారట.

గురువాయూరు దేవాలయంలోని హుండీలో నూరు యవనుల పైనా దేశపు నోటు [డబ్బు] వున్నదట.

జాల్‌పైగురి పదరస్ కోర్టుకు చెందిన రామ చంద్ర వాద్‌పాయ్ అనే పోలీసు ఇన్స్‌పెక్టరు ఆఫీసుకు వస్తుండగా దారిలో ఆయన్ను నక్సలైట్లుగా అనబడినవారు పొడిచి చంపేశారట. 3వ తేదీన అసిస్టెంటు సబ్‌ఇన్స్‌పెక్టరు కైలాస్ దేబ్ నొదురి బజారునుంచి ఇంటికి వెళుతుండగా దారిలో ఆయన్ను కొంతమంది ఎదుర్కొని కత్తులతో కొడిచి చంపేశారట. బాలిఘాటా పోలీసు స్టేషను ప్రాంతంలో నో స్కూలు బస్సుకు నిప్పంటించారట ఎవరో కొంతమంది నక్సలైటులని చెప్పబడినవారు. అదే తేదీ ఉదయాన్న బాలిఘాట్ ప్రాంతంలో ఇండియన్ ఎయిర్ లైన్స్ వారి బస్సుకు నిప్పు అంటించారట కలకత్తాలో అమర్‌గుప్త అనే పోలీసు ఇన్‌స్పెక్టర్ బజారునుంచి ఇంటికి వెళుతుండగా ఆయన మీద నక్సలైటులనబడే వారొకరుపుగా ఎదేసరికి భయంతో అమర్ గుప్త వెర్రి కేకలు వేశాడట. ఆ కేకలకు అమూల్యబాబు అనే 42 ఏళ్ల పెద్దమనిషి వచ్చి వారిని ఎదుర్కొని వారి చేతిలో చనిపోయాడట. అమూల్యబాబు దారిన పోతుండగా కేకలు విన్నాడట ఆయన్ను రక్షించ బోయి తన ప్రాణాలు కోల్పోయాడట టాలీగంజ్ ప్రాంతంలో ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లు విద్యార్థి స్వపన్‌గంగూలి అనే అబ్బాయిని నక్సలైటు చంపివేశారట దండం పోలీసు స్టేషను ప్రాంతానికి చెందిన నో ఫ్యాక్టరీ మేనేజర్ను నవంబరు 30న తేదీన రాత్రి కొంతమంది ఎదుర్కొని కత్తితో పొడిచి చంపేశారట. కలకత్తా నగర సరిహద్దులలో వున్న బ్రజామోహన్ స్కూలు మీద నక్సలైట్లు పడి ఆ స్కూలు బల్లలు కుర్చీలు విరిచి నిప్పంటించిన సందర్భములో నో విద్యార్థి చనిపోయాడట. అహమ్మదాబాదులో పోలీసు కమీషనరువారి ఆఫీసు ప్రహరీ గోడమీద నక్సలైట్ల పోస్టర్లు అతికిస్తూ నో వ్యక్తి పోలీసుకు పట్టుబడి పోయాడట. వెరిఫూలుకు చెందిన సర్ గురుదాస్ కాలేజీ మీద నక్సలైట్లు విరుచుకుపడి కాలేజి బల్లలు, కుర్చీలు, రికార్డులు ధ్వంసం చేసి ప్రయోగశాలను నాశనం చేశారట.



ఎర్రటి ఎండ భూమ్మీద పరుచుకుంది. ఇంకా గాలి వేడెక్కలేదు. హాయిగా ఉంది. సోమశేఖరం బద్ధకంగా ఆవలించి, దుప్పటి పక్కకి నెట్టి, లేచి కూర్చున్నాడు. దడి అవతల కాలువ నీళ్ళు [illegible] మీద టంగ్ టంగ్ మంటూ ఏరు కొడుతోంది.

నారయ్య 'బాబూ!' అని పిలిచాడు. సోమశేఖరం గడప వెంపలికి చూశాడు.

'ఏం నారయ్యా! [illegible]'

అని అడిగాడు. ఎర్రరంచె కట్టిన బక్క పలచటి నారయ్య హిట్లర్ మీసాల వెనక చిరునవ్వు దోబూచులాడింది.

'చిత్తం! శశిరేఖమ్మగారు కబురంపించారండి.'

శశిరేఖ! సోమశేఖరం గుండె గుబగుబ లాడింది. ఎన్నడూ లేనిది ఇంతపొద్దుటే శశిరేఖ కబురంపించిందంటే అదేదో కలలో మాదిరిగా ఉందతనికి.

'ఏం చెప్పి పంపించింది నారయ్యా!'

'అయ్య! తమర్ని పొద్దు పోకుండానే రిజెంటుగా రమ్మన్నారండి! తమకోసం కాఫీ టిపినీ తయారు చేయిస్తున్నారండి' తప్పక దయచెయ్యమన్నారండి బాబూ!!

సోమశేఖరం ఆశ్చర్యం హద్దుల్ని తాకింది శశిరేఖ తనకోసం ఈ మాదిరిగా కబురు పంపగలదని తానెన్నడూ తలచినవాడు కాదు.

'సరే! స్నానంచేసి వస్తానని చెప్పు' అనిమాత్రం అని అతను మళ్ళీ ఆలోచనల్లోకి జారిపోయాడు.

శశిరేఖకోసం అతను కొన్నాళ్ళపాటు అక్షరాలా తపస్సుచేశాడు. పూలచెండు లాంటి శశిరేఖ పూజచేసినా దొరికే దేవత కాదు' మెరపుతీగవంటి శశిరేఖ ఒకనాడు తనకందినట్టే అంది చేజారిపోవడం ఆనాడు అతన్ని గాయపరచింది. అప్పటినించి యిప్పటివరకూ శశిరేఖ పేరెత్తితే చాలు అతని గుండెల్లో గుబగుబ బయలుదేరు తుంది.

చంద్రావతి టూత్‌బ్రష్ చేతి కందించింది. సోమశేఖరం ఆమె ముఖంవంక చూశాడు.

పాపం! తప్పు ఆమెదికాదు అందరి అందరి పొరపాటు కాదు. విషయం తన సొంత భార్య చంద్రవతి సోమశేఖరం మేనమామ కూతురు. పెద్దల అభిప్రాయం మేరకు సోమశేఖరానికి భార్య అయింది.

శ్రీ నాకేనమయ్యాలిసి ఏం కావాలో నీకు బాగా తెలును చంద్రా! పైనున్నవాడు నీ కన్యాయం చేశాడు గాని నీలాంటి భార్యలు లోకంలో అరుదుగా ఉంటారు. అయినా చంద్రా! నేనేం చేసును! నాక దరకావాలి. అందగత్తెతో గడపాలి. శశిరేఖ నాకు దొరుకుతుందనుకున్నాను కాని ఎలాగూ పెళ్ళయిపోయింది. అందు కోసం అందరులవాసే నాకు శశిరేఖ దొరికితే కొంపలే అంటిస్తాను [illegible]. నాకా

అదృష్టం లేకుండా పోయింది]

'ఏమిటలా చూస్తున్నారు? లేచి ముఖం కడుక్కోండి' అని హెచ్చరించింది చంద్రావతి.

'యస్ మేడమ్' అన్నాడు శేఖరం.

'అయ్యగారు పొద్దుటే హుషారుగా ఉన్నారు'

సోమశేఖరం చిరునవ్వు నవ్వాడు. ముఖం కడుక్కుని, స్నానాని కుపక్రమించాడు.

[శశిరేఖ ఏం మనిషో యింతవరకూ నా కర్థం కాలేదు. ఆమెకోసం ఎన్నిరకాలుగా ప్రయత్నించాలో అన్నివిధాలుగానూ ప్రయత్నించాను. అయినా, ఇవాళ యిలా కబురంపించడానికి కారణమేమిటో అంతు పట్టడంలేదు. ఒకవేళ మనసు తిరిగిందా! కల్ల. నేన్నమ్మను. ఆ పిల్ల మనసు మారుతుందనుకోడం శుద్ధ బుద్ధి తక్కువ. పిల్ల అందమైందేగాని సుఖం అంటే ఏమిటో తెలిసి మొద్దు కాకపోతే ఆరోజున ఇంట్లో ఎవరూ లేనప్పుడు, నేనంటే అంతవరకూ అభిమానం చూపించి, మెల్లగా దగ్గరకు తీసుకుంటే చెంప ఛెళ్ళుమనిపిస్తుందా! నానామాటలూ అంటుందా! ఊళ్ళో జనమంతా నాకూ శశిరేఖకూ సంబంధం అంటగట్టితే కొండంత గర్వపడిపోయానే! నిజంగా శశిరేఖ ఆరోజు 'ఊఁ' అనుంటే నా జన్మ ధన్యమైపోను! పిచ్చిమొగుడు తనకి సుఖాన్నివ్వగలడా? కాని అదేం ధైర్యమో మనిషికి! అది జరిగిన తరవాత మళ్ళీ శశిరేఖ మొహం చూళ్ళేదు. ఇవాళ యిలా కబురంపిస్తే ఏమనుకోవాలి! అంతా అయోమయంగా ఉంది! ఒకవేళ ఇన్నాళ్ళకి శశిరేఖ మనసు మారిందా అనుకోడానికి నమ్మకంచాలడంలేదు ఏమో! చూదాం...]

* * *

నారయ్య మధ్యలో ఆగి గంగరాజుగారి కొట్టుదగ్గర పుగాకు కొనుక్కున్నాడు. చుట్ట వెలిగించుకుని పొలంగట్టుకు వెళ్ళబోయి, మళ్ళీ ఏమనుకున్నాడో కామందుల యింటి వేపు బయలుదేరాడు.

దొడ్లో మల్లెచెట్టుదగ్గరగా ఏవో విత్తనాలేస్తూ కనిపించింది మల్లమ్మ 'ఏం నారయ్యా! పొలం వెళ్ళలేదూ!' అనడిగింది.

'లేదండమ్మగారూ! ఇప్పుడే వెళ్తానండి. శశిరేఖమ్మగారు ఏదో పని పెప్తేను అలా ఊళ్ళోకెళ్ళొచ్చానండి' అంటూ నారయ్య యింట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

శశిరేఖ పేరెత్తగానే మల్లమ్మ అలాగే కూలబడిపోయింది. మట్టి చేతుల్తో బుర్ర గోక్కోడానికి ప్రయత్నించి, చేతులకు మట్టుందని జ్ఞాపకం వొచ్చి, మళ్ళీ పనిలో పడిపోయింది. ఇంత మట్టి పెళ్ళగించి, నీళ్ళుపోసింది. పక్కనేఉన్న బీర విత్తనాలను మట్టిలోగుచ్చి, చెంబెడు నీళ్ళు గుమ్మరించింది. ఉస్సురంటూ లేచి నిలబడింది

[ఇదివరకంతా ఇంటి పెత్తనం ఇంచక్కా ఉండేది బంగారబ్బొమ్మలా ఉందని రాక్షసి నిచ్చి వాడికి పెళ్ళి చేస్తే ఇది నాకు అత్తగారైంది తాకం చేతులు లక్కాకె దాకా నిద్రపోయిందా అది! అమ్మ! అది ఆడదికాదు మగ పుట్టుక పుట్టవలసింది. నా కొడుక్కి అదృష్టం సరిగాలేకు గని వాడి బుద్ధే గనక తిన్నమైనదైతే ఈ రాక్షసిని కొంపకిలా తగలబెట్టనిద్దునా! బోడి పెత్తనంచేస్తూ సంసారాన్నంతా సర్వ నాశనం చేసేసింది. నలభై ఎకరాల ఆస్తిని సగం అమ్మించింది. ఈ మహమ్మారికి తోడు దాని తండ్రొకడు. నవ్వుతూ పలుకుతూ వొస్తాడు. తేనెలు ఒలికించేస్తాడు. వాడి తలపగిలిపోను! కోడలి పెత్తనం ధర్మమా అని ముప్పై ఎకరాలు కొనుకున్నాడు. పొలం మీదంతా పెత్తనం ఆ మహానుభావుడిదే ఏమో! నా బాబు బాగుపడితే బాగుణ్ణు. నీళ్ళందరి పని పట్టేద్దును. ఈ నంగనాచి కాళ్ళూ చేతులూ కట్టపడేసి, పోయిన ఆస్తంతా తిరిగి కొందును. కాని, ఏంచేయను!!!]–

* * *

నారయ్యను 'చూస్తూనే శశిరేఖ వొచ్చింది

'ఎవన్నారు నారయ్యా!'

'వొత్తానన్నారండమ్మగారూ! నీళ్ళోసుకుని కాపీకి వొచ్చేత్తా నన్నారండి.'

శశిరేఖ నిట్టూర్పులో ఆమెలోని బాధంతా స్పష్టమౌతోంది. కళ్ళలో అలముకున్న ఎర్రజీరలో ఆమె ఆలోచనలన్ని ఉన్నాయి. చెదిరిన ముంగురులతో, ఆమె వేదనంతా కనిస్తోంది.

'నే పొలం ఎళ్తానండి' అంటూ నారయ్య వెళ్ళిపోయాడు.

శశిరేఖ అలాగే నిలబడి పోయింది.

ఎర్రచీరలో ఆమె కాలుతున్న అనుములా ఉంది. మనిషి ముఖంలో గంభీరత అలముకుంది. ఎప్పుడూ చైతన్యవంతంగా ఆందోళనా రహితంగా ఉండే ఆమె పుట్టెడు వేదనతో కుమిలిపోతున్నట్టుగా ఉంది. అయినా ఆమెకు పిచ్చి ధైర్యం చేసిన తప్పును సరిదిద్దుకోగలనన్న నమ్మకం ఉమెకుంది

రామారావు శశిరేఖ భుజంమీద చేయి వేశాడు. ఆమె ఉలిక్కిపడింది.

'మీరా! ఇటు వొచ్చేశారా! నాకు నిజంగా మతిలేదు మీరు టిఫిన్ చేస్తూంటే నేనిటొచ్చేశా రండి! కాఫీ యిస్తా.'

రామారావు వెకిలిగా నవ్వాడు. స్నేహితుడి భుజంమీద చేయివేసి నడుస్తున్నట్టుగానే అతను శశిరేఖతో వంటింట్లోకొచ్చాడు. శశిరేఖ తన భుజంమీది అతని చేతిని తప్పించుకుని, యంత్రమనిషిలా ఇచ్చిన కాఫీని అతని కందించింది.

రామారావు మళ్ళీ వెకిలిగా నవ్వాడు.

[పిచ్చిమనిషని యిన్నాళ్ళూ అలక్ష్యం చేశాను ఇంత మంచివాణ్ణి గుర్తించలేక పోయాను...]

అతను దస్సతో ఉక్కిరి బిక్కిరై బట్టలమీద కాఫీ పోసుకున్నాడు.

'అయ్యయ్యో! అదేం పనర్రా! చిన్న పిల్లల్లా. సరిగా తాగలేరా!'.

అతని కంఠంలోనే కోపం వొచ్చేసింది. కాఫీగ్లాసు నేలకు విసిరి కొట్టాడు.

శశిరేఖ శిల్పంలా నిలబడిపోయింది.

రామారావు ఆమె వంక క్రోధంగా చూశాడు. లేచి వెళ్ళిపోయాడు.

శశిరేఖకేం తోచలేదు.

(ఇటువంటి మనిషితో నేనెలా బతకను!? ఇన్నాళ్ళా అందుకే నన్ను [illegible] శపించుకున్నాను. నన్ను నేను నాశనం చేసుకున్నాను. రాజారావును పెళ్ళిచేసుకుంటే నా బతుకు నిజంగానే మూడుపూలూ ఆరు కాయలుగా ఉండును. ఆ దుర్మార్గుడు రాజారావు తండ్రి కట్నం కావాలని నా పీకకి ఉరితాడు తగిలించాడు.

ఈ పిచ్చాయన మొగుడయ్యే యోగముంటే రాజారావుతో బతుకెలా వెద్యమవుతుంది!! సరే — ఎవరో ఒకాయన — పెళ్ళైతే చాలనుకున్నాను. కటిక దరిద్రంలో నుంచి కనకరాశిలోకి వొచ్చేనేగాని అందమైన కలల్లోంచి నరకానికొచ్చానని మొదట్లో తెలీలేదు. నాలుగు రోజులకే నా బతుకెటువంటిదో అర్థమైపోయింది. అప్పుడు నామీద నాకే కోపం వొచ్చింది. ఆయనకి సంబంధించిన వాళ్ళందరి మీదా కోపం వొచ్చింది. నా జీవితం ఎందుకూ కాకుండా అయిపోడానికి కారణమైన ఆయన్ని, ఆయన కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేయాలని పట్టుదలొచ్చింది. అందికే బంగారం లాంటి ఆస్తిని సర్వనాశనం చేశాను. ఇప్పుడు రక్షించుకోవాలంటే దారి కన్పించడం లేదు. ఎలాగైనా ఈ ఆస్తిని రక్షించుకోవాలి. కనీసం ఈ ఇరవై ఎకరాలైనా దక్కకపోతే రేపొద్దున్న పుట్టబోయే వాడి గతేవిటి!? ఇన్నాళ్ళా ఒళ్ళు తెలీలేదు కుటుంబాన్ని నాశనం చేయాలన్న ఆలోచనేగాని. కొడుకు పుడతాడన్న ఆలోచనే లేకపోయింది. రెణ్ణెల్ల క్రితం ఆ రాత్రి రామి తెచ్చిచ్చిన ఆ వెదవ నవల చదివితే ఒళ్ళు తెలీలేదు. ఎప్పుడూ లేని మత్తొచ్చింది అందికే ఆ రాత్రి ఆయన్ని లొంగదీసుకున్నాను. ఇన్నాళ్ళా ఆయన వొకరున్నారనే అనుకోలేదు. నాలుగు రోజులు స్వర్గంగా ఉంది. బతుకులో

బే ఆఫ్ బెంగాల్

సుఖం తెలసింది. మనుషులెందుకు బతుకుతున్నారో తెలిసింది. అదే పొరబాటు చేశాను. ఆస్తంతా ఏగలడిపోతే, రేపో పావ పుడితే అప్పుడు నేనేం చేయను!! ఈ సోమశేఖరం ఆలోచన వల్లే ఆస్తంతా పోయింది. మా నాన్నే దీనికంతకూ మూలకారణం. వాళ్ళిద్దరి మంత్రాంగం అప్పుడు బాగానే ఉన్నట్టనిపించింది. సోమశేఖరం నాకు సాయం చేసినట్టుగా చేసి నన్ను లొంగదీసుకోవాలని ఎంత ప్రయత్నం చేశాడ! అతనికి లోబడిపోయి ఉంటే...ఛీ! నా బతుకు బజారు కెక్కును. ఇప్పుడైనా 'డెనిమిది నెలల తరవాత నలుగురూ ఎన్ని విధాలుగా చెప్పుకుంటారో! అత్తయ్యెన్ని కథలు కల్పిస్తుందో! ఇప్పుడు ఆస్తెలా రక్షించుకోవాలో తెలీడం లేదు. నేను నాన్నకి రాసిచ్చిన దొంగనోట్లన్నీ బయటపడతాయి ఆస్తంతా నాన్న చేజిక్కించుకుంటాడు. ఇన్నాళ్ళా నాన్న నిజస్వరూపం నాకు తెలీలేదు. అతను నన్నింట్లో పడేసింది ఆస్తి కోసమే. అత్తయ్య నుంచి అధికారాన్ని చేజిక్కించుకోమని ప్రోత్సహించింది ఆస్తి కోసమే. ఈ కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేయాలని నూరిపోసిందీ ఆస్తి కోసమే. ఆ సోమశేఖరం, నాన్నా నన్ను నిలువునా ముంచేశారు. ప్రతీకారమనీ, కక్ష అనీ నోటికొచ్చిన మాయమాటలు చెప్పి నాన్న నన్ను ఎందుకూ పనికిరాని మట్టి బొమ్మని చేసేశాడు. ఇప్పుడెలాఅయినా సోమశేఖరాన్ని మంచిచేసుకుని, ఆస్తిని రక్షించే మార్గం చూసుకోవాలి. కడుపు తీసంటే ఎదే కాబోలు! ఈ కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేయాలని పట్టుబట్టినదాన్ని, ఇవాళ పుట్టబోయే పసిపాపకోసం తహతహ లాడి పోతున్నాను. బిడ్డ పుట్టాలి. బతికి బట్ట కట్టాలి. అయినా ఆస్తి కోసం తల్లడిల్లి పోతున్నాను. భగవంతుడా! నేనిప్పుడేం చేయను!?]—

*   *   *

నల్లమూన తిరిగిన వరిచేనుమీద గాలి కెరటం బంగాళాఖాతంలో కెరటం మాదిరిగా ఉంది. ఒకఉదయం సముద్రతరంగం సంతోషంతో ఊగుతూ తూగుతూ అందంగా అతివేలంగా వొస్తుంది. ఒక సాయంకాలం బాధగా అలమటించి పోతున్నట్టు, ఆ వేదన కుంగదీస్తున్నట్టు జాలి జాలిగా, మెల్లగా పొడతూ వొస్తుంది. ఒక చీకటిరాత్రి ఉద్రేకంగా ఉవ్వెత్తునలేచి, నిఖిల ప్రపంచాన్ని ముంచివేయా లన్నంత కర్కశంగా కడలి కెరటం ఎగిరిపడుతుంది. ఏ వేళకు ఏవిధంగా సముద్రతరంగం ఉంటుందో ఊహించలేం. సముద్రం లోతెంతో తెలీనట్టే, సముద్రతరంగం సంగతీ తెలీదు.

వరిచేలన్నీ దాటుకుని సోమశేఖరం రామారావింటికి జేరుకున్నాడు. చావిట్లో గడప నానుకునే నిలబడుంది శశిరేఖ.

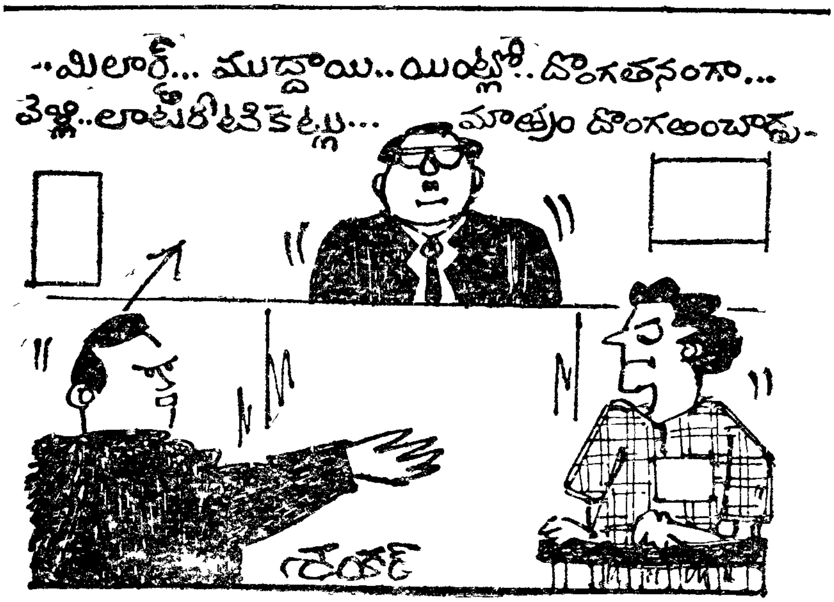
సోమశేఖరం మెట్లమీదే నిలబడిపోయాడు. శశిరేఖ అతనికంట్లో జిగేల్మంటోంది. చాలాకాలం తరవాత చూడడంవల్ల అతని చూపులు అలాగే నిలబడిపోయాయి.

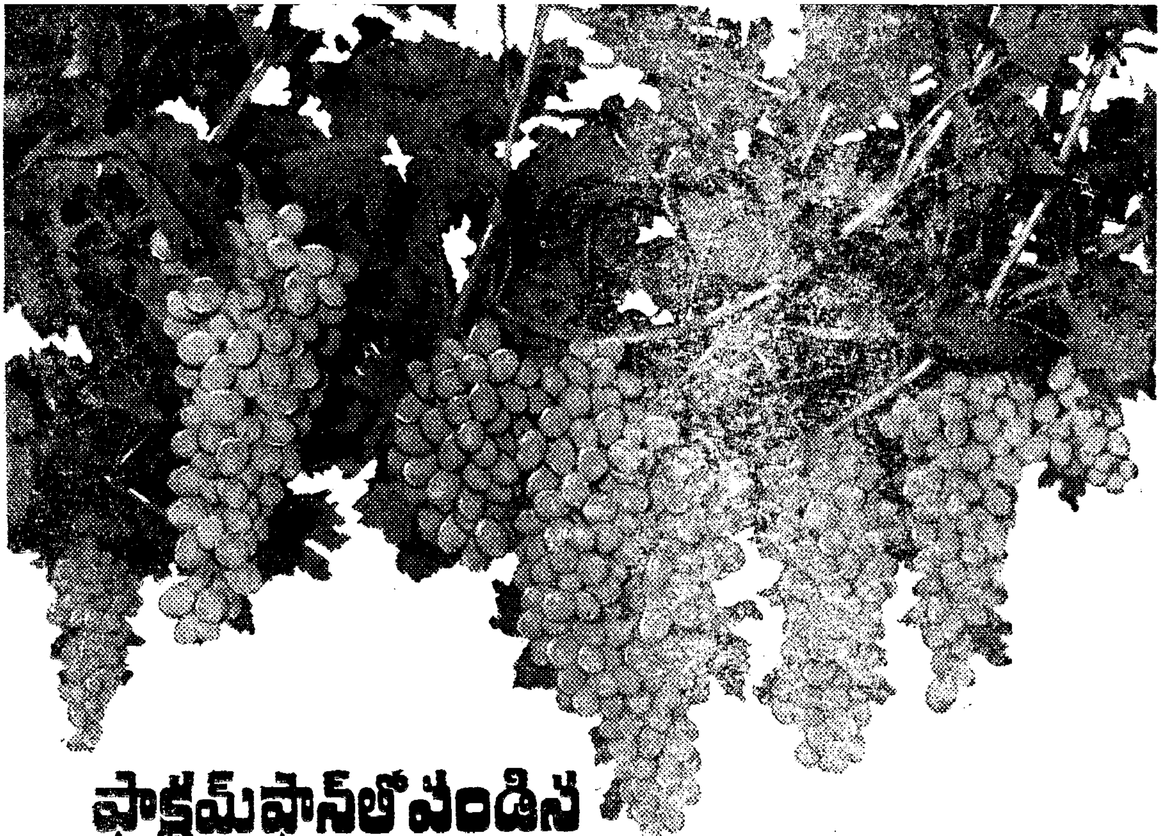
శశిరేఖ తన్పవిసరిగా చిరునవ్వునవ్వింది అతనికి కొండంతబలం వొచ్చింది. ఆ ధైర్యంతో అతని పెదవులమీదికి చిరునవ్వొచ్చింది. చురుగ్గా అడుగులు వేసుకుంటూ లోపలికి వొచ్చాడు.

'మీరసలు ఊళ్ళోలేరేమో అనుకున్నాను' అంది శశిరేఖ.

'మీ కబురు నాకొంచెం ఆశ్చర్యం కలిగించింది' అన్నాడతను.

వేడి వేడి యిడ్లీ—కొబ్బరి పచ్చడి—





ఆ స్పైస శశిరేఖ సమక్షం. అనుకోకుండానే అయాచితంగా కొందరికి ఆనంద ద్వార్ల కవాటాలు తెరుచుకో బడతాయి. ఒక్కటొక్కటిగా ఆమె ప్లేట్లో వేస్తూనే ఉంది. ఆమె ముఖం చూస్తూ అతను ఖాళీ చేస్తూనే ఉన్నాడు. సంభాషణమాత్రం వెజావుగా సాగుతోంది.

'వామిద కోపంతో మళ్లీ మీరు ఈ గుమ్మం ఎక్కుతా రనుకోలేదు'

'ఎంత మాటన్నారు! శశిరేఖగారు ఆదరంగా పిలిస్తే...'

'ఇందులో ఆదరం ఏంవుంది లెండి! కొంప తగలడిపోతూంటే, దిక్కుతోచక..'

'ఏం జరిగింది?'

'ఇంతకుముందు జరిగిందంతా మీకు తెలుసు. అదంతా మీ ప్లాన్ ప్రకారం జరిగిందే—'

'ఏం ఇప్పుడేమైనా అడ్డొచ్చిందా? క్షణంలో అంతా సరిచేస్తాను'

శశిరేఖ అత్యంత మనోహరంగానవ్వింది.

అతను చేయడ్డు పెట్టాడు.

'ఇప్పటికే డజను పైగా తిన్నాను. ఇంక వాల్లకాదు'

శశిరేఖ చేయి అతనిచేతికి తగిలింది. అతనిమనస్సు జల్లుమంది చటుక్కున ఆమె తనచేతిని వెనక్కుతీసేసు కుంది.

'భలేవారే! డజను తిన్నానంటారు... ఇరవై తిన్నానంటారు. పోనీ ఇంకొక్కటి....

ఆ ఒక్కటి కూడా అయిపోయింది. ఆ తరవాత కాఫీ.

'జరిగినదంతా సరిచేయగలరనే నమ్మకంతోనే మీసాయాన్ని కోరుతున్నాను...' అందామె.

సోమశేఖరానికి అర్థంకాలేదు.

'మీతో నిజం చెప్పేస్తాను. నేను ఈ కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేయాలనుకోవడానికి కారణం మానాన్న. అందిన వేజేతులా ఇరవై ఎకరాలు అమ్మించాను అదంతా మానాన్నకే దొంగదారిలో మీరు దక్కించారు. ఇప్పుడు నా తావత్రయమంతా— మిగిలిన ఆస్తయినా దక్కించుకోవాలని...'

'ఇప్పుడు దీనికేం వొచ్చింది?'

శశిరేఖ కథ ఆసాంతం అతనికి వినిపించింది. ఆమె చెప్పేవతంతా విన్న

బే ఆఫ్ బెంగాల్

అతను గంభీరంగా నిట్టూర్చాడు. ఒకసారి శశిరేఖ ముఖంవంక చూశాడు. అతనేం సలహాచెబుతాడో వినవమని ఆమె ఆత్రంగా చూస్తోంది. అందమైన కళ్లు రెండూ అతని ముఖంవంకే చూస్తున్నాయి. అతను మరోసారి పరీక్షగా చూశాడు.

చటుక్కున ఆమె చెవిదగ్గరకు పెదవులు పోనిచ్చి, 'నాదీ హామీ. పోయిన ఆస్తి కూడా మీకు దక్కేలా చేస్తాను. నియోగిపు బిడ్డని. మీకోసం ఆమాత్రం చేయలేనా?' అన్నాడు.

ఆమె ముఖం కొంచెం పక్కకి తిసుకుంది.

'మీరుణం ఈ జన్మానికి తీర్చుకోలేను. ఏ విధంగానైనా ఆస్తి దక్కితే



19 సంవత్సరాల చూడచక్కని నటి వికీ మైకేల్. (నాఫెన్)

చాలు...'

అతను మత్తిల్లిన కళ్ళతో ఒకక్షణం ఆమె ముఖాన్నిచూసి ఏదో చెప్పబోయి ఆగాడు.

'మీరేం చెప్పొద్దు నాకు తెలును నాఆస్తి నాకు దక్కించండి. ఆ తరవాత మీయిష్టం'

సోమశేఖరం ముఖం ఒక్కసారి వెలిగిపోయింది. చటుక్కున ఆమెచేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. మరుక్షణంలో ఆచేతిని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

శశిరేఖ అదిరిపోయింది. ఆమెకేం చేయాలో తెలిలేదు ఒళ్లంతా కంపరం పట్టినట్లైంది. అతి బలవంతంగా చేతిని లాక్కుంది.

'మీరు తొందరపడి ప్రయోజనంలేదు. మీమాట నిలుపుకోండి ఆ తరవాత—'

'ఆ తరవాత ఇదివరకటిలా చేస్తే...'

అతన్నెలా నమ్మించాలో ఆమెకు తోచలేదు.

'శశిరేఖని మీరు నమ్మనెరా...'అంది.

అతను నిట్టూర్చి— 'సరే...నీదయ... అంటూ లేచి నిలబడి 'సాయంకాలం కనిపిస్తా. నీ వాగ్దానం మాత్రం మరిచిపోకు. ఒకవారం రోజుల్లో నాప్లాన్ ప్రకారం పోయిందంతా తిరిగొస్తుంది. అప్పుడు...' అంటూ వెలికిగా నవ్వాడు.

అతను వెళ్లిపోయాక శశిరేఖ ముఖంలో అతనంటే ఎంత అసహ్యమో స్పష్టమైంది.

'ఆడది లొంగివాస్తే, ఇంతే మర్యాద' అని గొణుక్కుంది.

* * *

ఒక చిన్న పట్టణంలో మారుమూల సందులో ఆ రెండుగదుల వాటాలో బయట కురుస్తున్న వర్షాన్ని చూస్తూ కూచుంది శశిరేఖ. మనిషిలో పూర్వపు అందం ఒక సన్నటి రేఖలా మాత్రం ఉంది. ఒక్క సంవత్సరంలో ఆమె సర్వం పోగొట్టుకుంది. ఆమె గర్వం అంతా అణిగిపోయింది. ఏ పసిపాపకోసం ఆమె తపించిపోయిందో ఆ పసిగుడ్డు పుట్టిన మూడురోజులకే చచ్చిపోయాడు. శశిరేఖ మనుష్యుల ముఖాలు చూడకుండా పది రోజులు గడిపింది. కడుపు కోతతో — కన్నీరు మున్నీరుగా—అన్నాహారాలు ముట్ట

కుండా తపించిపోయింది. ఆ మూన్నెళ్ళైన అందగత్తె జీవితంలో సాధించదలచుకున్న దంతా మూడురోజుల వైభోగమే అయిపోయింది. కన్న తండ్రి కర్కోటకుడయ్యాడు. ఆస్తంతా అతని పాలైపోయింది. చేసిన అన్యాయానికి శశిరేఖ అతన్ని అనరాని మాటలంది. అతని చెవులు ఆ తిట్లను వినలేదు. లోపల్లోపల తన సామర్థ్యానికి అతను గొప్పగా సంతోషించాడు. సోమశేఖరం ప్రయత్నాలేమీ ఫలించలేదు. అతను ఏవిధంగానైనా శశిరేఖను లొంగదీసుకోవాలని ప్రయత్నించాడు. శశిరేఖ అతని ఆటలు సాగనీయలేదు. అతనా కోపం కొద్దీ ఆమె తండ్రికి సాయం చేశాడు.

గదిలోంచి రామారావు పిలిచాడు.

శశిరేఖ ఆలోచనల్లోంచి నడిచి వెళ్ళింది.

ఆమెను చూసి అతను జాలిగా చిరునవ్వు నవ్వాడు.

'కూర్చో' అన్నాడు.

మంచానానుకొని కూర్చుంది.

'నిన్ను చూస్తే జాలేస్తోంది రేఖా!' అన్నాడు.

శశిరేఖ అతని గుండెలమీద చేయి వేసింది.

'భోజనం చేశావా!' అడిగాడు.

చేశానంది శశిరేఖ.

'అబద్ధం ఎందుకు చెబుతావ్! అలా దిగులు పెట్టుకొని ఏం సాధించగలవ్ చెప్పు! జరిగిందంతా ఒక కల అనుకో! నువ్వు తెలియకుండా నీకు అపకారం చేసుకున్న మాట నిజమే! ఇప్పుడు నెత్తీ నోరూ బాదుకుని ఏం ప్రయోజనం!!'

అతనికి ఆయాసం వొచ్చింది. వో పక్కకి ఒత్తిగిల్లాడు.

ఆతరవాత అతనేం మాట్లాడ్లేదు. శశిరేఖ అలాగే కూచుంది.

'నేనెన్నాళ్ళో బతకనని నాకు తెలుసు' అనుకున్నాడు రామారావు.

—(శశిరేఖ అన్యాయమై పోతుంది. ఏనాడూ లేనిది రేఖకి ఇప్పుడు సర్వస్వమూ నేనై పోయాను. ఇన్నాళ్ళూ నన్ను అలక్ష్యం చేసింది. ఇప్పుడేమో ఉన్న వస్తువులన్నీ అమ్మి నా ఆరోగ్యం కోసం తపించిపోయింది. ఇదివరకటి కంటె నా మనస్సు బాగానే ఉంది. శశిరేఖ నాదైనందువల్ల గొప్ప సంతృప్తిగా ఉంది. పిచ్చి కుదిరింది గాని ఒంటికి వచ్చింది. ఈ జబ్బేమిటో ఎవరికీ అంతు పట్టడం లేదు నా మీద ఆశతో బతుకుతున్న శశిరేఖ నేను చచ్చిపోతే ఏం కావాలి!?...)—

* * *

'శశిరేఖ ఏమైందో నాకు తెలీదు' అన్నాడు సోమశేఖరం.

చంద్రావతి ఏదో అడుగుదామనుకుంది గాని, నోరు విప్పకుండా వెళ్ళి, గది తలుపు గడియ వేసొచ్చింది.

కిటికీ తలుపులు మూసి, లైటార్పింది.

'తప్పెవరిదో సరిగ్గా అర్థం కావడం లేదు.' అంది చంద్రావతి మంచం అంచున కూర్చుని.

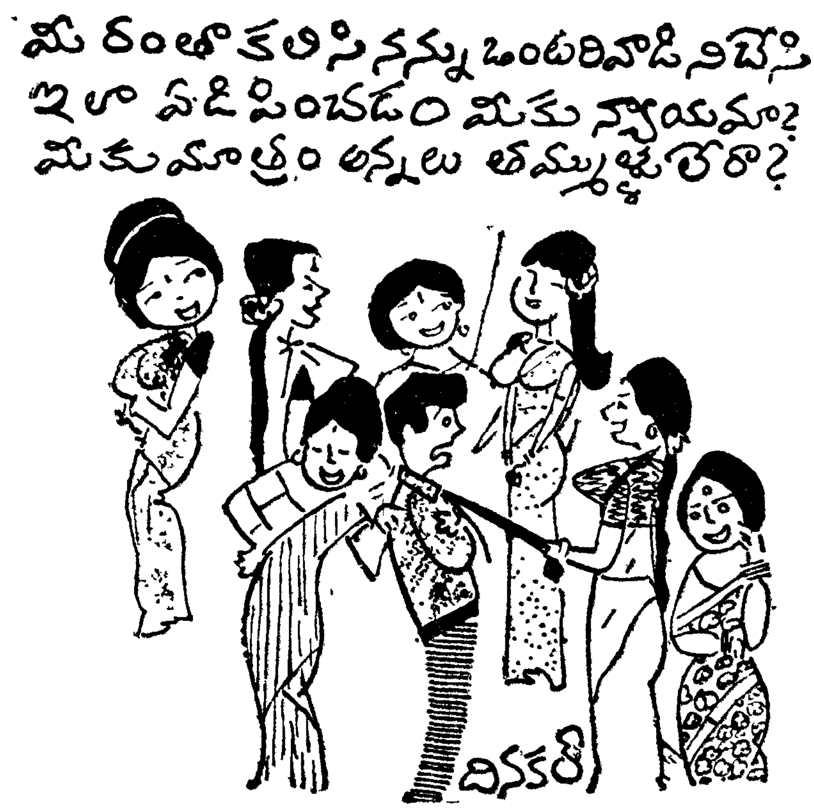
'కథంతా పూసగుచ్చినట్టు చెప్పాను. ఇందులో నేను దాచిందేమి లేదు. తప్పెవరిదో నువ్వే ఆలోచించు' అన్నాడతను.

పది నిమిషాల వరకూ చంద్రావతేం మాట్లాడ్లేదు. సోమశేఖరం చేతులు చూసాడు. ఆమె లేచి నిలబడింది. కిందతాన తెరుచుకుని పడుకుంది. ఆలోచనల ముడిగుండాలు ఆమెని బాధిస్తున్నాయి.

—(శశిరేఖ నాలాగే ఆడది. ఏది మంచి దారో తెలీక, ఎవరు మంచి చెప్ప గలరో తెలీక బంగారంలాంటి జీవితాన్ని మట్టిపాలు చేసుకుంది. రామారావును మొట్టమొదటే ఆమె బాగు చేసుకోవలసింది. తన కోసం తనవే నిలువునా దహించివేస్తుందని ఆమె గ్రహించలేకపోయింది. అమె చేసిన తప్పువల్ల కొడుకు దక్కలేదు మనసు బాగుపడ్డ భర్త దక్కలేదు. శశిరేఖ బతుకలా అయిపోవడానికి ఈయన కొంత కారణం కావొచ్చు. అదైనా తప్పు అయినదికాదు. శశిరేఖ అందరం అనుకున్నట్టు చేసింది. పాపం! శశిరేఖ పిచ్చిదై పోవడం బాధగా ఉంది...)—

ఆ రాత్రి సోమశేఖరం ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు. చంద్రావతి ప్రశాంతంగా నిద్రపోయింది. అతను కిటికీ తలుపులు తెరిచి, బయటికి చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

బయట చీకట్లోంచి సముద్రపు హోరు వినిపిస్తోంది ●



వారఫలం

1-1-1971 శుక్రవారం మొదలు 7-1-1971 గురువారం వరకు

మేషం: వ్యాపారంలో ఆదాయం బాగుంటుంది రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందగలదు వారం మధ్యలో అధిక వ్యయం జరుగుతుంది ఉద్యోగంలో కార్యభారం పెరుగుతుంది వారం ఆఖరులో అన్ని వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి

స్త్రీలకు—దైవకార్యాలు నెరవేరతాయి. సాహిత్య కళారంగాల్లో ఖ్యాతి లభిస్తుంది.

వృషభం. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ కార్యక్రమాలు అనుకొన్నట్లుగా నెరవేరతాయి. పోటీ వారిలో గౌరవం లభిస్తుంది సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. మిత్రులసహాయం లభిస్తుంది. వారం ఆఖరులో ఆకస్మికంగా చికాకులు కలుగుతాయి

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాల్లో కార్యభారం పెరుగుతుంది. పుణ్యకార్యాలు చేస్తారు.

మిథునం: అన్ని వ్యవహారాల్లోను అనుకూలత లభిస్తుంది ప్రయాణాలు ఫలిస్తాయి స్థిరాస్తి వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది వృత్తిలో ఆదాయం బాగుంటుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి.

స్త్రీలకు —ఆరోగ్యం బాగుంటుంది సంతానానికి సౌఖ్య సంతోషాలు లభిస్తాయి.

కర్కాటకం. సహాయం చేస్తామన్నవారు సమయానికి తప్పుకోవచ్చును ఆందోళన కలుగుతుంది. వారం మధ్యలో సంతోష కరమైన వార్తలను వింటారు. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. అధికారుల వలన జరగ వలసిన వ్యవహారాలు బాగుంటాయి.

స్త్రీలకు—అధికవ్యయం జరుగుతుంది బంధు మిత్రులను కల్సుకొంటారు

సింహం: వ్యాపారంలో ముఖ్యమైన వ్యక్తులను కల్సుకొంటారు. నూతన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి వారం మధ్యలో ప్రయాణాల్లో శ్రమ కలుగుతుంది సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో నష్టం వస్తుంది. వారం ఆఖరులో వృత్తి వ్యాపారాలు బాగా ఉంటాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగుండదు వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు

కన్య: వృత్తిలో శ్రమమీద అనుకూలత లభిస్తుంది రాజకీయ వ్యవహారాల్లో చికాకులు యేర్పడతాయి. ప్రయోజనం గల పరిచయాలు యేర్పడతాయి. ప్రయాణాలోచనలు చేస్తారు వారం ఆఖరులో మీరు శ్రమ పడినా,ప్రయోజనం ఉండదు.

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. దైవకార్యాలు నెరవేరతాయి.

తుల: మీ ఆలోచనలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి ప్రయాణాలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారంలో పోటీ వారిపోటీ పెరుగుతుంది. ఆడంబరంకోసం వ్యయం చేస్తారు భాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాలు బాగా ఉంటాయి. సజ్జనసాంగత్యం లభిస్తుంది

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. ఎవరితోనో వాద ప్రతి వాదాలు తగవు

వృశ్చికం అన్ని వ్యవహారాల్లోను ఫలితం సామాన్యంగా ఉంటుంది ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది వృత్తిలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. విద్యావైజ్ఞానిక రంగాల్లో మీ కృషి రాణిస్తుంది. ఏవ్యవహారంలోను ఇతరులమీద ఆధారపడడం తగదు.

స్త్రీలకు—బంధుమిత్రులను కల్సుకొంటారు. నూతన విషయాలను తెల్సుకొంటారు.

ధనుస్సు వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు బాగుంటాయి మిత్రులకు సహాయం చేస్తారు. ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో మొగమాటాలు తగవు. పోటీ వారిలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది మీకు ముస్ముందు లాభించగల వ్యవహారాల్లో అభివృద్ధిని సాధించ గలరు.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగుంటుంది సంతోషకరమైన వార్తలను వింటారు

మకరం అన్ని వ్యవహారాల్లోను మీ శ్రమకు తగిన ఫలితం లభిస్తుంది. నూతన విషయాలను తెల్సుకొంటారు వ్యాపారంలో పోటీ వారి పోటీ తగ్గుతుంది రాజకీయ వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి ఇతరుల నిమిత్తం చేసే వ్యవహారాలు ప్రయత్నాలు సులువుగా నెరవేరతాయి

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు

కుంభం: వృత్తిలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. ప్రయాణాలోచనలు చేస్తారు నూతన వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది మిత్రులకు సహాయం చేస్తారు. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగుంటుంది శుభకార్యాల విషయంలో అభివృద్ధిని సాధించ గలరు.

మీనం. కొన్ని వ్యవహారాల్లో అనవసరమైన శ్రమ కలుగుతుంది సాహసముతో కూడినవ్యవహారాల్లో నష్టం వస్తుంది వారం మధ్యలో అన్ని వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది ప్రయోజనం గల పరిచయాలు యేర్పడతాయి.

స్త్రీలకు—కుటుంబవ్యవహారాలు బాగుంటాయి, అధికవ్యయం జరుగుతుంది.

—మహేష్

పారాచూట్ క్రీడాకారిణి జెర్రీ



భూమి పై దిగినతర్వాత అలసట తీర్చుకుంటున్న జెర్రీ

పారాచ్యూట్ ఆట ఆడే మహిళల్లో బ్రిటన్‌కు చెందిన జెర్రీ— గొప్ప ప్రతిభ కలిగినటువంటిది ఆమె గత రెండు 'బ్రిటిష్ పారా చ్యూటింగ్ ఛాంపియన్ షిప్స్'లోనూ అగ్రశ్రేణి బహుమతులు గెలుచుకున్నది. ఈ ఆటలో ఎంతో నైపుణ్యం కలిగివుండీ, లేడీ క్వీల్టర్ కప్పు బహుమతిగా పొందిన జెర్రీ—ఈ సంవత్సరం తన ప్రదర్శనతో ఆమె సంతృప్తి చెందలేదు ఇప్పుడామె దృష్టి అంతా 1971 లో జరిగే ఉమన్స్ ఛాంపియన్ షిప్‌మీద ఉంది 'ఈ సారి ఎంతో శిక్షణ పొంది వెళతాను' అన్నది జెర్రీ

ఇరవై మూడేళ్ల వయసులో పొడుగ్గా, సుదీర్ఘ కుంతలాలతో, ఆకర్షించే రూప లావణ్యాలు కలిగిన జెర్రీ— 'పారాచ్యూట్ ఆట అంటే ఎంతో యిష్టం నాకు' అంటుంది ఆమె అన్నగారు బాబ్‌కింగ్ ఈ ఆటలో ప్రముఖుడు కొన్నిసంవత్సరాల అనుభవం ఆయనకి ఇందులో ఉంది అన్నయ్యకూడ తరచు జెర్రీ ఆయన క్లబ్బుకి వెళుతూ, ఎవరెవరు ఎలా జంప్ చేస్తున్నారో గమనిస్తూ ఉండేది 'అదృష్టంకొద్దీ ఆ క్లబ్బులో ఆడవాళ్లు కూడా వున్నారు వాళ్లెంతో ఉషారుగా పాల్గొనటం చూసి, నాకూ యీ ఆటలో ఉత్సాహం కలిగింది తర్వాత నా పుట్టిన రోజునాడు మా అన్నయ్య బాబ్ నేను కోరుకున్న బహుమతి—పారా చ్యూటింగ్‌లో శిక్షణ యిచ్చాడు' అన్నది జెర్రీ

ఇది అయిదేళ్ల క్రిందటి సంగతి ఇప్పుడు ఆమె ఎంతో నేర్పరి. ఆమె భర్త షెర్‌డీకూడా అగ్రశ్రేణి పారాచ్యూటిస్టు పారాచ్యూట్ రెజిమెంటులో ఆయన సార్జంటు ప్రఖ్యాతి పొందిన 'రెడ్‌డెవిల్స్ ఆర్మీ పారాచ్యూట్ టీమ్'కి అయిదేళ్లపాటు నాయకత్వం వహించారు వరల్డ్ ఛాంపియన్‌షిప్స్ టీమ్‌లో సభ్యుడుగాకూడా ఉన్నాడు షెర్‌డీ

షెర్డీని మొదట నేషనల్ ఛాంపియన్ షిప్స్‌లో కలుసుకున్నది జెర్రీ క్రిందటి సంవత్సరం వాళ్లిద్దరూ పెళ్లి చేసుకున్నారు 'నాలాగే యీ ఆటలో ఎంతో ఉత్సాహం కలిగిన పారాచ్యూటిస్టును వివాహం చేసుకున్నాను. ఇద్దరిలో ఏ ఒక్కరికి దీనిపై యిష్టం లేకపోయినా కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నం అయ్యేవి' అంటుంది జెర్రీ

తన క్రెడిట్‌కి 230 జంప్స్ జేసింది జెర్రీ 'ఎంత ప్రమాదకరమైనదీ ఆట!' అని యీ వ్యాస కర్త అన్నప్పుడు 'ప్రమాదం కాదు' అన్నదామె 'చాన్స్ బ్రతుకుల్ని తేల్చే క్రీడ కాని, మేము ఎప్పుడూ ఎంతో జాగ్రత్తతో వ్యవహరిస్తాము. మీరు రికార్డులు పరిశీలిస్తే ఎన్ని విజయాలు సాధించామో తెలుస్తుంది'.

రికార్డులు చూస్తే 1969 లో ఒక్క బ్రిటన్‌లోనే 36,000 జంప్స్‌కి పైగా ఉన్నాయి. ఒకే ఒక ప్రమాదం సంభవించింది. నిజంగా యిది రికార్డే!

పారాచ్యూట్ ఆటలో జెర్రీ భయపడుతుందా? 'భయపడటానికి నాకు టైము లేదు. నేను మామూలుగా దూకి నేలను తాను భూమికది సహజంగా వచ్చి చేరుతుంది' అంటుందామె

—బ్రూస్. ఎల్. బెడ్‌ఫోర్డ్

(స్వ. వ ఫీ)



అంతర్జాతీయ పోటీ ప్రదర్శనలో బహుమతి పొందినపక్షి ఈకలతో తయారుచేయబడిన చలికి ఆగే దుస్తులు. (నాఫెన్)



జరిగిన కథ

విశ్వనాథం అమలాపురం బాంక్‌లో గుమాస్తా. అతని భార్య మీనాక్షి చెల్లెలు గోవింద గోవిందకి విష్ణుమూర్తితో వివాహం నిర్ణయించ బడుతుంది. విష్ణుమూర్తి హైదరాబాదులో పెద్ద ఎలక్ట్రికల్ యింజనీరు. పెళ్ళిలో కట్నం అంతా యివ్వలేదనే కారణంతో రణరంగంగా మార్చివేస్తారు మగపెళ్ళివారు. విష్ణుమూర్తి మంచితనంవల్ల పరిస్థితులు సానుకూలపడతాయి. విష్ణుమూర్తి ఎలక్ట్రిక్ స్తంభం మీదనుంచి పడి చనిపోతాడు. తరువాత కొన్నాళ్ళకి గోవింద శ్రీకాంత్‌ని ప్రసవిస్తుంది తర్వాత గోవింద చటర్జీని పెళ్ళి చేసుకుంది అతనికి ఉమేష్ పుట్టాడు. పిల్లలు పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యారు. చటర్జీకి విపరీతమైన జ్వరం వచ్చింది. అతను ఎల్లా ఏర్పాట్లు కూడా చెయ్యడం గోవిందని కంగారుపెట్టింది. చటర్జీ మళ్ళీ మామూలు మనిషి అయ్యాడు. శ్రీకాంత్ టైఫాయిడ్‌తో మంచం పట్టాడు. నయమయిన తర్వాత—దీక్షితులతో వెళ్ళడానికి శ్రీకాంత్ ఒప్పుకోడు. ఉమేష్, తండ్రి యిష్టానికి వ్యతిరేకంగా కృష్ణమోహిని రిజిష్టర్ వివాహం చేసుకుంటాడు ఇంటర్వ్యూకోసం ఢిల్లీ వెళ్ళిన శ్రీకాంత్‌కి రామచంద్రచౌదరి కుటుం బంతో సాన్నిహిత్యం ఏర్పడుతుంది. సెలక్టయిన శ్రీకాంత్, తండ్రి ఆజ్ఞతో ఉద్యోగానికి ఢిల్లీ వెడతాడు.

13

అతను ఉద్యోగంలో జాయిన్-అయ్యాక వేరె రూమ్ తీసుకుని వుంటానన్నడు. రామచంద్రచౌదరి అందుకు ఒప్పుకోలేదు:

'మాతో వుండేందుకు నీకు యిష్టం లేకపోతే యింతపెద్ద యిల్లు వుంది. ఏ గది నీకు నచ్చింది చూసుకుని అందులో వుండు మాతోబాటే భోజనం చేయాలని నిన్నేమీ నిర్బంధించము. నీ గదికే వస్తుంది భోజనం'

'మీకు చాలా శ్రమండి. విడిగా వుంటే అమ్మా, నాన్నా యెప్పుడైనా వచ్చేందుకు వీలుంటుందనే మాటికి అన్నాను,' అన్నాడు.

'చటర్జీ నేనూ చాలా పాత స్నేహితులం శ్రీకాంత్. అతను నా దృష్టిలో పరాయివాడు కాదు. పెద్దవాడిని నేను చెప్పింది విను'.

శ్రీకాంత్ అతని మాటల్ని త్రోసి వేయలేక పోయాడు. అతనికి రెండు మూడు నెలలు గడిచేసరికి ఉద్యోగం చాలా బాగున్నట్లు తోచింది. అతన్ని చాలా కాలంగా రాధికని చూడ్డాలనే కోరిక పీడిస్తోంది. కొత్త వుద్యోగంలో సెలవు పెట్టేందుకు వీలులేనందువల్ల బలవంతంగా అణచుకున్నాడు ఆ కోరికని.

పద్మనాభం సాయంత్రం అయిదు గంటలకి శ్రీకాంత్ రూమ్‌కి వచ్చి అక్కడే కూర్చుని అతను వచ్చేవరకూ లైబ్రరీ పుస్తకాలు చదువుకుంటూంటాడు. తను రాగానే గంటా అరగంటా ఒకోరోజా రాత్రి యెనిమిది దాటి పోయినా కబుర్లలోంచి తేరుకోరు.

పద్మనాభం శ్రీకాంత్ కోసం యెదురు చూస్తూ హాలు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. శ్రీకాంత్ రాగానే హేమనళిని యిద్దరికీ కాఫీ, టిఫిన్‌లు పంపింది,

టిఫిన్ చేసి కాఫీ త్రాగాక శ్రీకాంత్‌ని వుద్దేశించి పద్మనాభం అన్నాడు: 'మీరు చదుకున్నవారు. ఒక్క విషయం అడుగుతాను సూటిగా చెబుతారా?'

శ్రీకాంత్ తలెత్తాడు 'యేమిటి?', అన్నట్లు చూస్తూ.

'నాన్నగారు మిమ్మల్ని యిక్కడ వుండమని అనడంలో అర్థం గ్రహించలేదా మీరు.'

'లేదు. యేం? యెందుకని అలా అడుగుతున్నారు?'

'మీ నాన్నగారు మీతో చెప్పలేదా?'

'మా నాన్నగారా? అబ్బె నాకేం చెప్పలేదే?'

'మా హేమని మీకు యిచ్చి పెళ్ళిచేసి యీ లక్షరూపాయల మేడ మీకే యిస్తాం అని ఆయన రాశారు. అందుకు మీ నాన్నగారు యేమని రాశారో తెలుపండి'

'చెప్పండి'

'అల్లుడెలాగూ అక్కడికి రాబోతున్నాడు. మధ్య సాక్ష్యమేముంది యేముంది? మీ పిల్లకి యిష్టం అయితే శ్రీకాంత్ అదృష్టవంతుడే,' అని.

శ్రీకాంత్ చేతిలో సగం తాగుతున్న కాఫీ కప్పు జారిపోయింది అతను నిలువెల్లా వాణికి పోసాగాడు. తల కొద్దిగా వాలిపోయింది. అతను నిలుచున్న చోటునే కూర్చుండి పోయాడు. పద్మనాభం ఖంగారుగా నౌఖర్ని కేక వేశాడు. యింటిల్లిపాదీ వచ్చారు. శ్రీకాంత్‌కి ఐదునిమిషాల తరువాత స్పృహ వచ్చింది. డాక్టరు రాగానే యెక్కడివాళ్లు అక్కడ సరుదుకున్నారు.

రామచంద్రచౌదరి కొడుకుని పిలిచి 'కారణం యేమిటి?' అని అడిగాడు.

పద్మనాభం కొంచెం ఆలోచించి 'అతను బలహీనంగా వున్నాడు నాన్నగారూ. అంతకు మించి మరేం వుంటుంది?' అని జవాబు చెప్పాడు. తండ్రికి నిజం చెప్పాలనిపించ లేదు. శ్రీకాంత్‌కి తగిలిన గాయమేదో బలమైనది కనుకనే అతను ఆ విధంగా తెలివితప్పి పడిపోయాడని పద్మనాభం గ్రహించకపోలేదు.

శ్రీకాంత్ మర్నాటినుంచి పద్మనాభాన్ని తప్పించుకుని తిరగడం ప్రారంభించాడు. అతను సాయంత్రం యింటికి వేళకి రావడం కూడా మానేశాడు. పద్మనాభం నాలుగైదురోజుల తర్వాత శ్రీకాంత్‌ని కలుసుకుని అతని భుజంమీద చేయివేసి 'మీరు అపోహపడుతున్నారు. నేను నాన్నగారితోగాని చెల్లాయితోగానీ యే విషయమూ చెప్పలేదు. నేను మీకు స్నేహితుడిని కానంటారా శ్రీకాంత్. నాతో చెప్పండి. నేను మీకు అనుకూలం అయిన యేర్పాట్లన్నీ చేస్తాను. చెల్లాయి మిమ్మల్ని గుడ్డిగా ఆరాధిస్తోంది. యే క్షణంలో అయినా ఈ పెళ్లి జరిగి తీరుతుంది అని పిచ్చిపిల్ల భ్రమ పడుతోంది మీ తిరస్కారం దానికి పెద్దదెబ్బ. అయినా దాకోసం మీరు యేదో చేయాలని నేను మిమ్మల్ని యిలా యిరకాటంలో వుంచడం వుచితం కాదు.

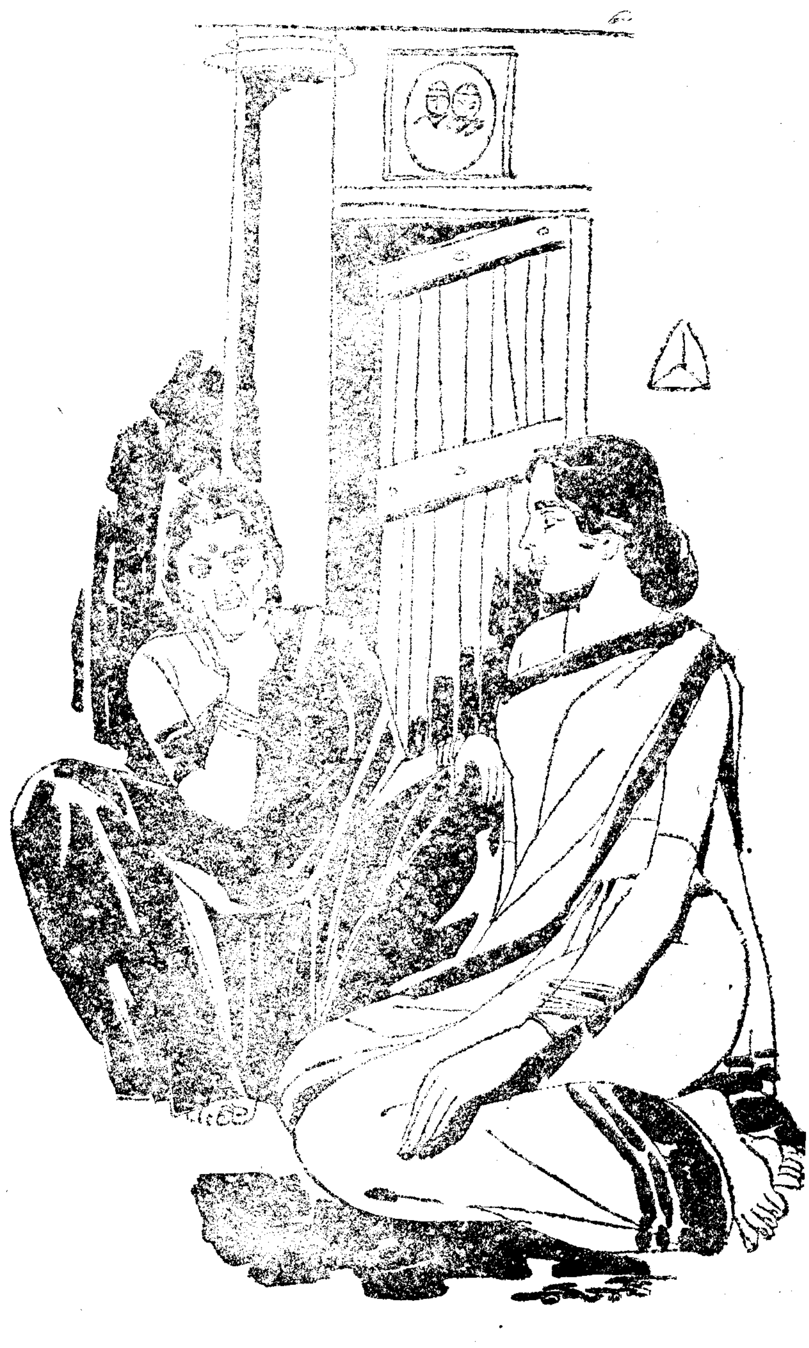
'మీరు మానసికంగా చాలా గాయపడినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. మీ మనసులో మాట వినేందుకు నేను స్నేహితుడిని కానంటారా?' అని అడిగాడు.

శ్రీకాంత్ దృఢంగా నిశ్చయించుకున్న ఆలోచనలు కదిలిపోయాయి. పద్మనాభం అతని యెదుట కూర్చున్నాడు. శ్రీకాంత్ గంగ పెళ్లి విషయం చెప్పి, హేమనళిని తనకి వుత్తరాలు రాయడం అవి అందక పోవడం కూడా చెప్పాడు అంతా విని పద్మనాభం దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి 'ఇదంతా మీ నాన్నగారే చేశారని యెందుకనుకోరూ?' అని ప్రశ్నించాడు.

శ్రీకాంత్ తల అడ్డంగా తిప్పి: 'నాన్నగారికి నేనంటే చాలా ప్రేమ. ఆయన నన్ను మామూలుగా చూడలేదు. నా కోసమే అమ్మని చేసుకున్నారు. ఉమేష్‌ని కూడా ఆయన అంతగా పట్టించుకోలేదు' అన్నాడు.

'నాన్నగారు యివాళో రేపో మిమ్మల్ని స్వయంగా కనుక్కుందాం అనుకుంటున్నారు. మీరు అధైర్యపడి తప్పనిసరిగా ఈ పెళ్లికి ఒప్పుకోవద్దు. యిష్టంలేని పెళ్లిళ్ల ఫలితాలు అంతబాగుండవు. దానికన్నా బలవన్మరణం మేలు' అన్నాడు.

అతను అన్నట్లుగానే వో ఆదివారం



తప్పు

ప్పాటి రామచంద్రచౌదరితో శ్రీకాంత్ గదిలోకి వచ్చాడు. శ్రీకాంత్ లేచి నిలుచుని 'నాకు కబురు పంపకపోయారాండీ నేను వచ్చేవాడిని కదా. మీరు శ్రమ తీసుకున్నారు' అన్నాడు.

రామచంద్రచౌదరి గంభీరంగా అన్నాడు: 'కొన్ని కొన్నిసార్లు డిగ్నిటీలని మెయింటైన్ చేయడం మంచిది కాదోయ్ శ్రీకాంత్. ముఖ్యంగా నీతో పనివుండి వచ్చాను. నాపని కనుక నేనే రావాలి లా ప్రకారం. కూర్చో నువ్వు కూడా' అతను కూర్చోగానే శ్రీకాంత్ కూర్చున్నాడు.

'అసలు విషయం, యిన్నాళ్లా నిన్ను ప్రత్యేకంగా చూశానని నువ్వు తెలుసుకునే వుంటావు. మా అమ్మాయి హేమనళినిని నీకు యివ్వాలని మేము అనుకుంటున్నాం. ఈ విషయం మీ నాన్నకి రాస్తే అతను యిష్టపడినట్లు జవాబు రాశాడు. మరి నీ అభిప్రాయం చెప్పు శ్రీకాంత్. యిటువంటి కార్యాల్లో మొహమాటాలు పనికిరావు. స్ట్రైట్‌ఫార్వర్డ్‌గా వుండాలి. ఎస్. ఆర్ నో. రెండో ఒకటి. చెప్పు మా హేమని చేసుకోవడంలో నీకేదైనా అభ్యంతరం వుంటే'

'నాకు...' శ్రీకాంత్ కొంత తటపటాయించి నిశ్చలంగా జవాబు చెప్పాడు: 'నాకు యిష్టం లేదండి' రామచంద్రచౌదరి గాబరాపడి పోలేదు. తాపీగా లేచి నిలుచుని 'థాంక్స్. నీలాంటి పిల్లలంటే నాకు చాలా యిష్టం. ముక్కుకు సూటిగా మాట్లాడితే అపార్థాలు వుండవు. హేమ పిచ్చిపిల్ల, చిన్నదికద యింకా...యేమేమో అనుకుంటోంది. నిన్ను బలవంతం చేసి తనమీద అభిప్రాయాన్ని చెప్పమన వచ్చును. యిప్పుడే దానికీ సంగతి చెప్పకు నేను మెల్లగా చెబుతాను. లేదా సమయం చూసుకుని నువ్వు చెప్పినా సరే,' అని వెళ్లిపోయాడు.

మరో సందర్భంలో అతని స్థానంలో మరే యితర వ్యక్తి అయినా వున్నట్లయితే తప్పకుండా తను చేసిన సహాయానికి చిలవలూ పలవలూ అల్లి నగిషీలు చెక్కి అణువణువునా తూట్లు పడేవిధంగా దెప్పిపొడిచే వారు. కానీ రామచంద్రచౌదరి అటువంటి మనిషి కాడు. మనసుకీ, మనిషికీ, విజ్ఞానానికీ, స్వంత అభిప్రాయాలకీ చాలా విలువనిచ్చేవాడు. అందుకే అతను నెమ్మదిగా కదిలి వెళ్లిపోయాడు.

శ్రీకాంత్ కుర్చీలో కూర్చుని ఆలోచించి చివరికి హైదరాబాదు వెళ్లేందుకు నిశ్చయించుకున్నాడు.

అతను ప్రయాణం అయి వెడుతూంటే, 'మళ్లీ యెప్పుడు వస్తారు శ్రీకాంత్,' అని అడిగింది హేమనళిని.

'చెప్పలేను,' అన్నాడు అతను తాపీగా.

'నాన్నగారికి చెప్పారా?'

'దేనికి?'

'ఆయన మిమ్మల్ని యిక్కడే వుంచుకోవాలనుకున్నారు. లటువంటప్పుడు చెప్పద్దా'

'నువ్వలా కూర్చో హేమా. నీతో చాలా సంగతులు మాట్లాడాలి.'

'యేం యిన్నాళ్లా లేని మాటలు చివరి సమయంలో గుర్తుకు వచ్చాయా. ఫరవాలేదు ఈ హడావిడిలో నేనేం వినదలచుకోలేదు. మళ్లీ వచ్చాక చెబుదురు గాని తీరుబడిగా'

'మళ్లీ వస్తానని గారంటీ యేమిటి?'

'శ్రీకాంత్!' హేమనళిని అతని వైపు గాబరాగా చూసింది.

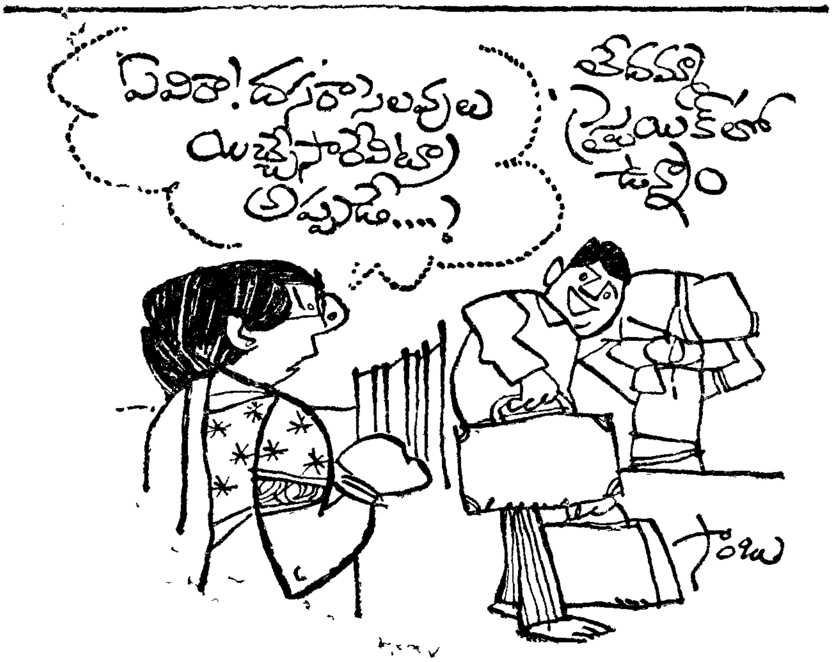
'గాబరాపడకు హేమా నువ్వలాకూర్చో'

హేమనళిని కూర్చోలేదు. అతనున్నచోటికివచ్చి అతని మెడచుట్టూ చేతులు వేసి 'వెళ్లేదు శ్రీకాంత్. మిమ్మల్ని నేను వెళ్లనివ్వను. నన్నువిడిచి మీరెలా వెళ్లగలరో అదీ చూస్తాను' అన్నది. ఆమె కళ్లలో అప్పటికే కన్నీటి బిందువులు నిలిచాయి.

అతను సున్నితంగా ఆ చేతుల్ని తప్పించి అడుగుదూరంలో నిలబెట్టి: 'నన్ను మాట్లాడనివ్వు హేమా. నా పరిస్థితి కొంచెం విను' అన్నాడు.

'కొంచెం యేమిటి పూర్తిగా బతుకంతా వింటాను మిమ్మల్నిచ్చి పెళ్లి చేస్తానని నాన్నగరు అన్నారు. ఆడపిల్ల యింత తెగించి చొరవ తీసుకుని మగవాడితో ప్రవర్తించడం యేమిటి? అని యెవరనుకున్నా నాకేమీ ఫరవాలేదు. మీరు కావాలి నాకు! చాలు. యింకే ప్రపంచంతో నాకు పనిలేదు'

శ్రీకాంత్ దీనంగా చూస్తూండిపోయాడు అరక్షణం 'నేను ఈ ప్రపంచపు దురదృష్టవంతుల జాబితాలో మొదటి మనిషిని. నేనూ ఒకప్పుడు యెన్నో ఆశలు పెంచుకున్నాను యేవేవో అనుకున్నాను. అంతా క్షణంలో జరిగిపోయింది. నా పాలిట విధి వక్రించి వికటాట్టహాసం చేసింది. నేను చిన్ననాటినుంచీ మనసులో నిలుపుకుని నాది అని గర్విస్తూ వచ్చిన ప్రతిమని యెవరో లాక్కుపోయారు'



హేమనళిని కనుబొమ్మలు ముడివేసి అతనివైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది అర్థం కానట్లు.

'గంగ సాక్షాత్తూ నాకు మేనత్త కూతురు. నేనే ఆపిల్లని చేసుకోకపోతే అసలీ జన్మకే గంగకి పెళ్ళికాదని అత్త అంటూ వుండేది. నేను నిజమే అనుకునే వాడిని. కానీ మధ్యలో కథ అడ్డం తిరిగింది. ఢిల్లీ వచ్చాను. నేను తిరిగి యింటికి వెళ్ళి నెలరోజులు సన్నానో లేదో పిడుగులాంటి వార్త విన్నాను. గంగకి పెళ్ళి అయిపోయింది'

'అదెలా?'

'నాకూ తెలియదు'

'తమ్ముడు కృష్ణమోహినిని చేసుకున్నందుకు వాడిని యింటికే రానివ్వలేదు నాన్నగారు. అలాంటిది నిన్ను యిష్టపని మీ నాన్నగారు రాస్తే యెలా ఒప్పుకున్నారో అర్థం కావడం లేదు.'

'ఒక సంగతి అడగనా శ్రీకాంత్'

'అడుగు. నువ్వు అడిగితే నా బాధ చెప్పుకోవాలనుకునే వాడిని ఒకప్పుడు. యిన్నాళ్ళూ యిల్లూ, వుద్యోగం వీటితో కాలం దొర్లిస్తూ వచ్చాను. అప్పటిమటుకు చాలా హాయిగానే అనిపించినా గంగని మరెవరో చేసుకోవడం నా గుండెల్ని కోస్తున్నది నిజం తెలుసుకోవాలి. అందుకే నేను యెకాయెకి హైదరాబాదు వెళుతున్నాను.'

'నేనంటే మీకు యిష్టం లేదా', అమాయకంగా అడిగింది హేమనళిని.

'యిష్టం,' శ్రీకాంత్ తృప్తిగా నవ్వాడు: 'నువ్వంటే నాకు యెంత యిష్టమో యెలా చెప్పను నేను వర్ణించలేను. నాకు చే కాదు'

'మరైతే యెందుకు పెళ్ళిచేసుకోరూ '

'పిచ్చిదానా!', అతను కాస్సేపు ఆగి అన్నాడు: 'ఈ లోకంలో యిష్టాలు యెన్నో రకాలు గంగని తప్ప మరొకర్ని చేసుకోవాలి, చేసుకోవలసి వస్తుంది అని నేనెన్నడూ వూహించలేదు. ఆవాళ గంగ దూరం అయిపోగానే నాశరీర భాగంలో యేదో అవయవం జారి పోయినట్లుంది

'మొదటిసారి నిన్ను ఢిల్లీ స్టేషనులో చూసినప్పుడు మా గంగ కన్న అందమైనవాళ్ళు వుంటారన్నమాట అనుకున్నాను. నేను కలకత్తా వెళ్ళే ముందు నువ్వు వచ్చి జ్ఞాపకం వుంచుకోమని చెప్పి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నావు. అప్పుడు మా అమ్మ కనిపించింది నీ మొహంలో నిన్ను ఆత్మీయురాలిగా, మించిన సోదరిగా తప్ప మరే వుద్దేశ్యంతోనూ నేను చూడలేదు.'

'శ్రీకాంత్ !' హేమనళిని గొంతు లాగనే [illegible]

'నేను అందరిలాగా పెళ్ళికి యిష్టపడక నిన్ను సోదరిలా చూస్తున్నానని అంటున్నానమకోవద్దు. మా అమ్మతప్ప యెవరూ లేరు నాకు అనిపిస్తోంది యిప్పుడు. కానీ నాకు నువ్వుకూడా వున్నావు.'

హేమనళిని వెర్రిదానిలా నవ్వింది:

'మరి యెప్పుడూ కూడా మీరు పెళ్ళి

ప్రతిమానవుని పాట

ఆశయాల కోతులు వెక్కిరిస్తున్నాయి
అవసరాల నీతులు పుక్కిలిస్తున్నాయి
ఈరోజు ముప్పయి తేదీ
రేపు జరిగే ముప్పులకు నాంది
జీవితం నిలబడింది జీతం పునాదిపైన
బ్రతుకు బలియైంది సమాధిలోన
కోరికలు కొండలయ్యాయి
తీరికలు చట్టుబండలయ్యాయి
పాలవాడి పాలలాగా గుండె పల్చబడింది
స్వార్థం ఎరుగని రక్తం తెల్లబడింది
జీతమనే అగ్గిపెట్టెలో అగ్గిపుల్లలన్నీ అప్పులాళ్ళకే అందుబాటు
సగటు జీవులకు మిగిలేది ఏంది? వట్టి గ్రహపాటు.
అనిపిస్తుంది
కాలం కాళ్ళు విరగొట్టాలనీ
ముప్పయ్యో తేదీ మూడేళ్ల కొకసారి వచ్చేటట్టు
దేవుడికి అర్జీ పెట్టాలనీ
ఈరోజు ముప్పయి తేదీ
అందుకే గావేలు అందుకుంటున్నాడు
గుమాస్తా రెండున్నర పచ్చనోట్లు
అనువాన మేసింది ఎందుకబ్బా! కోరి తెచ్చుకుంటున్నాడు
పసలేని అగచాట్లు
పాపం !
మేను మేజాకు అతికించి
కలం వ్రేళ్ళకు కట్టుకొని
సిరాగా రక్తాన్ని మార్చి రాశాడు
అయినా మిగిలిందేమిటి?
ఆరేళ్ళు తిప్పితిప్పి తొడుక్కుంటున్న ప్యాంట్లు
ఎవడో దానయ్యకు చెందాల్సిన లక్షల రూపాయల-ఇండెంట్లు
చివరకు మిగిలాయి
బక్కచిక్కిన సైకిలు
దాన్ని తొక్కలేని [వు] మనవాడి కాళ్ళ లొమికెలు
అరిగిపోయిన చెప్పులు
తిరిగి పోనివి అప్పులు
అందుకు మనవాడు పడే తిప్పలు
[అంకితం ప్రతినెల ఒక పద్మవ్యూహంనుండి బయటపడే సగటు జీవులకు]

—రూపనగుడి రాఘవేంద్రరావు

తప్పు

'చేసుకోరా?'

శ్రీకాంత్ అన్నాడు: 'పెళ్ళి చేసుకోకుండా యిలాగే వుండిపోతానని భీష్మ ప్రతిజ్ఞ చేయను కానీ నాకు వివాహం మీద అంత సుముఖత లేదు.'

'యెప్పుడైనా నేను గుర్తుకు వస్తే ఢిల్లీ వస్తారు కదూ. మిమ్మల్ని ప్రేమించినందుకు ఈ జన్మకి యిలాగే వుండిపోతానని పిచ్చిపిచ్చి కబుర్లు చెప్పడం నాకూ యిష్టం వుండదు. నిజానికి యిది నాకు మంచి షాక్. ఈ షాక్‌నుంచి కోలుకుని మళ్ళీ మీకు యెప్పుడైనా యెక్కడైనా భర్తతో, పిల్లలతో కనిపిస్తానేమో. నేను పెళ్ళే చేసుకోను అని అలా చెయ్యడం చిత్రంగా వుంటుంది.'

'మగవాడివాట యెలా వున్నా ఆడపిల్లకి సమాజంలో సగర్వంగా తలెత్తుకువేందుకు వివాహం చాలా అవసరం అని కొంత ఆలస్యంగా గ్రహించాను. మీరు చేసుకోనన్నారని మిమ్మల్ని దూషించలేను. యెవరికి యెంత ప్రాప్తమో అంతకు మించి కోరుకోవడం అత్యాశ తప్ప యింకేమౌతుంది? నేను వెడుతున్నాను' హేమనళిని గొంతులో దుఃఖం తెరలు కట్టలు తెంచుకు వస్తూంటే కదిలివెళ్ళిపోయింది.

శ్రీకాంత్ దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడిచాడు.

ఆవేళ ప్రతీసారి మాదిరి కూతుర్ని కూడా వెంటపెట్టుకుని వచ్చి వీడ్కోలు యివ్వలేదు రామచంద్రచౌదరి.

అతను వుత్సాహంగాలేడు. పద్మనాభం మాట్లాడుతున్నాడు శ్రీకాంత్‌తో: 'త్వరగా రండి మీరు వెళ్ళిపోతే యిల్లు చిన్నబోయినట్లుంది. మీరు వచ్చాక నాకు చాలా సందడిగా వుంది. నమ్మండి యిన్నేళ్ళ విద్యార్థి జీవితంలో నేను యెవర్నీ స్నేహం చేసి యెరుగను' అన్నాడు.

శ్రీకాంత్ అన్నింటికీ 'వూఁ' అంటున్నాడు.

స్టేషన్ చేరుకున్నాక రామచంద్రచౌదరి అన్నాడు: 'అది పుట్టాకే నేను లక్ష్మీకటాక్షానికి పెట్టి పుట్టానని నమ్ముతాను. ఆ దృష్టం అప్పుడే తలెత్తిందినాకు. దానికి లేనిపోని ఆశలు కల్పించాను. అది యేమన్నాంటే చూడలేక పోయేవాడిని. ఈమాట మనసులోంచి పోయేందుకు కొంత వ్యవధి తీసుకుంటుంది. అంతవరకూ కూడా యేడిపించిన వాడినయ్యాను. అది స్వేచ్ఛకి రానంది. బలవంతం చేయలేదు నేను. వెళ్ళగానే వుత్తరం రాయి'

'అలాగేనండి' శ్రీకాంత్ బుర్ర వూపాడు. రైలు రావడం యేమిటి వెళ్ళిపోవడంకూడా అంతే త్రుటిలో జరిగిపోయింది.

దారిపొడుగునా తండ్రీ కొడుకులు శ్రీకాంత్ వుట్నుక దగ్గర్నుంచీ చర్చించుకుంటూనే వున్నారు. రామచంద్రచౌదరి కొడుకుతో అన్నాడు: 'యిప్పుడప్పుడే నువ్వు విదేశాలకి వెళ్ళద్దు. వాన్ని చూసుబాబూ' అని.

పద్మనాభం 'అలాగేనండి' అన్నాడు.

యిద్దరూ యింటికి చేరుకునేసరికి హేమనళిని గదిలో దీపం అయినా వేసుకోకుండా మంచంమీద నిద్రపోయింది. యేడ్చినందువల్ల మొహంమీద చారికలు స్పష్టంగా కనిపిస్తూంటే తండ్రీకొడుకులు నిట్టూర్చారు. కూతురిని లేపేందుకు తల్లి అప్పుడే వచ్చింది గదిలోకి. భార్యకి లేపవద్దని సైగచేసి గట్టు అలాగే వదిలేసి వెళ్ళిపోయాడు రామచంద్రచౌదరి.

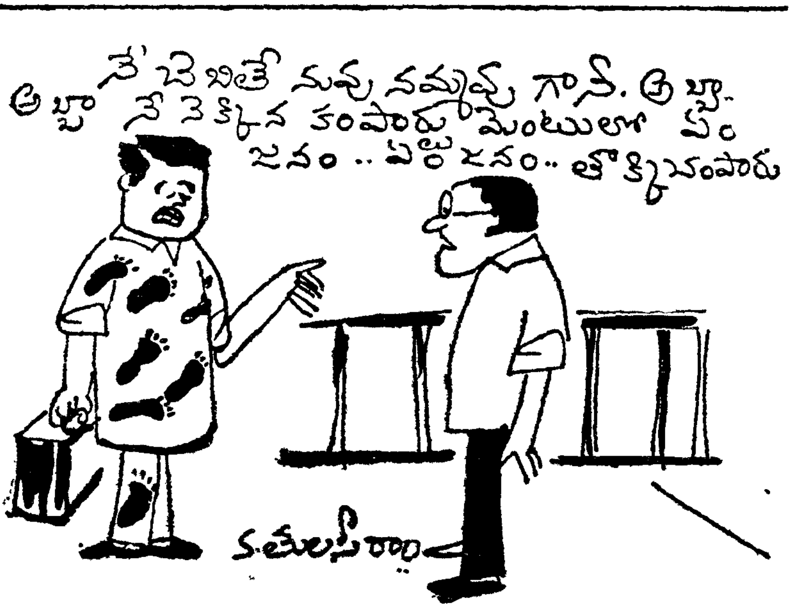
* * *

హైదరాబాదు చేరుకున్నాక ముందు యెక్కడికి వెళ్ళాలి అనే ప్రశ్న బయలుదేరింది శ్రీకాంత్‌కి. ముందు ఒక్కసారి గంగ దగ్గరకి వెళ్ళి చూసి ... తమ్ముడిని చూడాలా? రాధికని చూడాలా? అంటూ తేలలేదు శ్రీకాంత్‌కి చాలా సేపటివరకూ. అతనికి తమ్ముడి స్నేహితుడు ... యెప్పటికప్పుడు ఉత్తరాలలో వాళ్ళ గురించి రాస్తూనే వున్నాడు.

వసంత్‌నగర్‌లో గంగ చిన్న మైడా మేడలో భర్తతో కాపురం వుంటున్నది. యిద్దరూ ప్రైవేటుగా డిస్పెన్సరీ పెట్టారు. యింటికి డిస్పెన్సరీ రెండు ఫర్లాంగులు దూరం వుంది.

శ్రీకాంత్ సూట్‌కేస్ హోటల్లో పెట్టేసి గంగ యింటికే బయలుదేరాడు తిన్నగా. అతను యిల్లు వెతుక్కోవడం పెద్ద కష్టమేమీ కాలేదు.

యెండలో నడ్చి వార్తిగా వాసిపోయి, వాసిన బట్టలతో తలుపు తట్టిన శ్రీకాంత్‌ని అరక్షణం పరికించి చూసిన మీదటగాని పోల్చుకోలేకపోయింది గంగ. పోల్చుకొన్న తరువాత యిద్దరికే కొంచెం యిబ్బంది నిముషాల తరువాత మాపుడి వేలితో బయటికి నవ్విస్తూ 'యెందుకు వచ్చావు? నేను. ఒక్కరోజైనా యింట్లోంచి ... లేరు. అయినా వాళ్ళందరూ నల్లగొండలో కలిసిపోయారనుకునే నువ్వాయని ... యేం? గంగ యెలా వుందో కనుక్కోనా



అనిపించిందా? గంగకేం ఎఫ్. ఆర్. సి. యస్ (లండన్) చదివిన వాడిని చేసుకుని నిక్షేపంగా వుంది. హాయిగా బ్రతుకుతోంది. అనవసరంగా యింతదూరం ప్రయాసపడి వచ్చావు. యిక్కడ నీకు కావలసిన వాళ్లెవరూ లేరు ఆ గంగ చచ్చిపోయింది. యిప్పుడున్నది దేవేంద్ర భార్య గంగ. యిక్కడికి రోగులు తప్ప యెవరూ రాకూడదు. అది నా భర్త ఆజ్ఞ' కదులు. నువ్వెవరివో నాకు తెలియదు అని రెండుచేతుల మధ్య మొహాన్ని దాచుకుని బావురు మన్నది గంగ.

శ్రీకాంత్ నీరుగారి పోయాడు గంగ యెంతో వైభవంగా పెళ్లి చేసుకున్నదంటే యేదో అనుకున్నాడు గానీ తనలాగా దుఃఖాన్ని దాచుకోలేని సమయంలో కుళ్లి కుళ్లి యేడుస్తోందనుకోలేదు. తనేం చేశాడు?' శ్రీకాంత్ మరి ఒక నిమిషం కూడా అక్కడ వుండలేదు. తిన్నగా ఉమేష్ యింటికి వచ్చాడు. ఆకలికి అతని కడుపులో ప్రేవులు గోల చేస్తున్నాయి. గంగ రౌద్రాకారం అతన్ని వెన్నంటుతున్నది. అతనికి యిన్నాళ్లకి పెద్దగా యేడవాలనుంది. తమ్ముడి యిల్లు బాంక్ స్ట్రీట్‌లో వుంది అతను వెళ్లి తలుపు తట్టగానే కృష్ణమోహిని తలుపు తెరిచింది. అతన్ని చూడగానే 'రండి... లోపలున్నారు ఆయన. బావున్నారా బావా' అన్నది ఆప్యాయంగా.

గంగ తిరస్కృతి, కృష్ణమోహిని ఆప్యాయతా శ్రీకాంత్‌ని వివశితుడిని చేయసాగాయి. హాల్లో ఆటసామాను ముందు ఆరునెలలైనా లేని బాబు ఆడుకుంటున్నాడు. శ్రీకాంత్ అటూ యిటూ చూడలేదు ముందు వాడిని గబుక్కున యెత్తుకున్నాడు శ్రీకాంత్ చేతుల్లో బాబు అతన్ని కాస్సేపు చూసి కిలకిలా నవ్వేడు. పలకరింపుగా శ్రీకాంత్‌కి చెళ్లున వీపుమీద చరిచినట్లయింది. కొన్నేళ్ల క్రితం ఆ వయసులో చటర్జీ తననూ యిలాగే పలకరించేవాడేమో?

నెమ్మదిగా వాడిని దింపేలోగానే ఉమేష్ భార్యచెప్పిన కబురు విని యించుమించు పరుగులాంటి నడకతో వచ్చాడు. అన్నగారిని చూడగానే అతడిని వాటేసుకుని 'యెన్నాళ్లకి? మళ్లీ చూస్తాననుకోలే

దన్నయ్యా. నా యింటికి వచ్చావా నువ్వు. కలో నిజమో తెలియడంలేదు, ఆవిడ యేరన్నయ్యా' అని అడిగాడు.

శ్రీకాంత్ కళ్ళు చిట్లించి 'ఆవిడా? ఆవిడ యెవరు ?' అని అడిగాడు అర్థం కాక.

'అదే ఆవిడ హేమనళిని రాలేదా,'

'ఆవిడెందుకు వస్తుంది ?'

'అదేవిటన్నయ్యా. హేమనళిని వదిన నీతో రాక మరెవరితో వస్తుంది?'

'హేమనళిని వదినా నువ్వేం మాట్లాడుతున్నావు తమ్ముడూ?'

'నువ్వు ఆవిడని పెళ్ళి చేసుకోలే ?'

'యెవరన్నారలాగని?'

తప్పు

'నీకు పెళ్ళి అయినట్టూ - నువ్వు ఢిల్లీలో వుంటున్నట్టూ రాస్తేనేకదా అత్త తక్షణం గంగకి పెళ్ళి చేసేసింది'

'యెవరు రాశారు తమ్ముడూ. నాకసలు యేమీ తెలీదు.'

ఉమేష్ యింకా యేదో అనబోతూ వుండగా కృష్ణమోహిని భోజనం వడ్డించి 'మీరు తరువాత మాట్లాడుదురు గాని. ఆయన యింకా గడపలో అడుగు పెట్టాలో లేదో తిండి తిన్నావా అన్నయ్యా అనైనా అనకుండా ప్రశ్నలతో చంపుకు తింటున్నారు. మీరు బాబుని తీసుకోండి', అని శ్రీకాంత్ వైపు తిరిగి 'భోజనానికి లేవండి బావా', అన్నది.

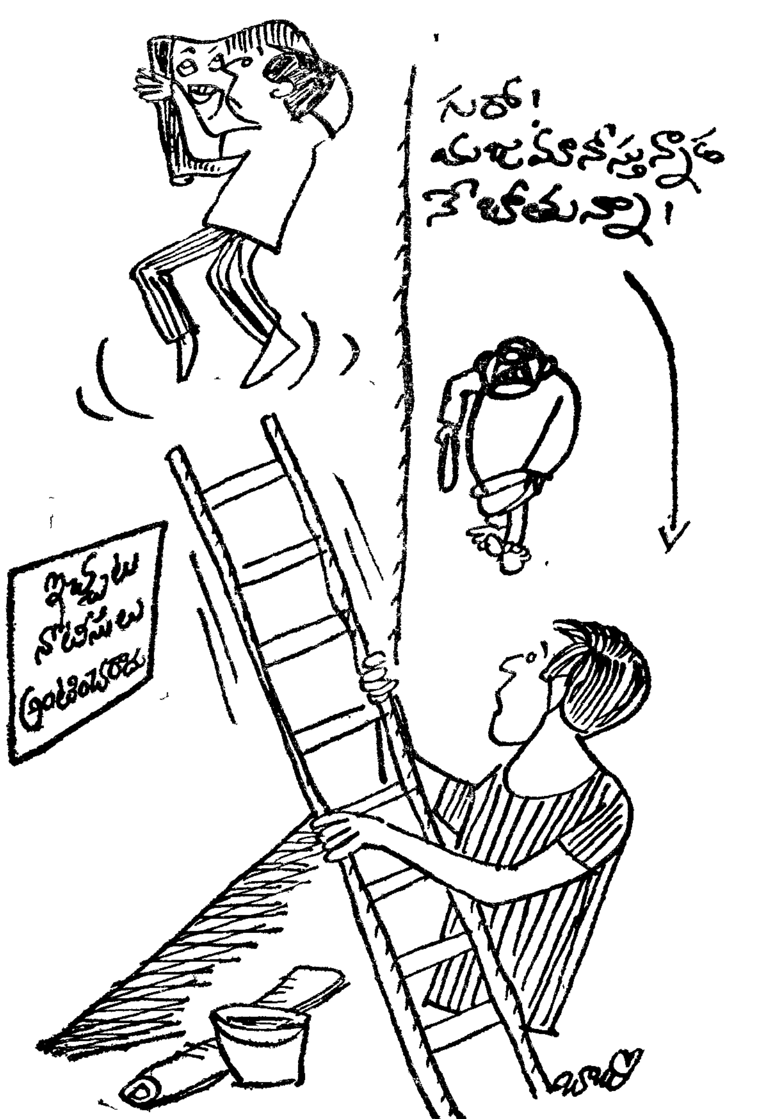
శ్రీకాంత్ ఆకలితో పన్నా మెతుకు సహించని కారణంగా అర్ధాకలితో కంచం ముందు నుంచి లేచివచ్చి 'యిప్పుడు చెప్పు తమ్ముడూ,' అని అడిగాడు.

అన్నని చూడగానే తమ్ముడు సిగరెట్ అవతల పడేశాడు గబుక్కున. శ్రీకాంత్ అంత వేదనలోనూ నవ్వుకున్నాడు. తమ్ముడి పక్కనే మంచంమీద కూర్చుని ఉమేష్ చెప్పబోయేది వినేందుకు ఆతురతగా వున్నాడు.

ఉమేష్ అన్న మొహంలోకి చూసి 'అసలు సంగతులేవీ నాకు అంతగా తెలియవన్నయ్యా. రాధిక అత్త ఓ సాయంత్రం పూట కారుదిగి యింట్లోకివచ్చి పెద్దగా యేడుస్తోంది. కారణం యేమిటంటే చెప్పదు. చాలా సేపటికి కళ్ళు తుడుచుకుని అన్నది: 'నువ్వు ఢిల్లీలో హేమనళిని అనే అమ్మాయిని చేసుకున్నట్టూ నాన్నగారితో బంధాలు తెంపుకుని నాకు మళ్ళీ నే ఢిల్లీ వెళ్ళిపోయి విడిగా వుంటున్నట్టూ చెప్పి, 'విత్తనం ఒకటి వేస్తే చెట్టు ఒకటి మొలుస్తుందా నా పిచ్చిగాని. చిన్నప్పటినుంచీ వాడంటే యెంత అభిమానపడ్డాను. నా కూతురికి యేం లోటు వచ్చిందని వేరే పిల్లని చేసుకున్నాడు? అంత కానివాళ్ళం అయిపోయామా,' అంటూ వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళిపోతూ అన్నది 'వారం రోజుల్లో నా కూతురికి పెళ్ళి చేయకపోతే నా పేరు రాధిక కాద'ని. నేను వెంటనే ఢిల్లీ పోయాను' అన్నాడు.

'యింతకీ అసలు సంగతేవిటి?' ఉమేష్ అడిగాడు.

'సంగతా! యిదంతా గందరగోళంలా వున్నది తమ్ముడూ. నాకసలు యేమీ తెలియడం లేదు. ఢిల్లీ నేను వెళ్ళిన మాట నిజమే. అక్కడ నాన్నగారి స్నేహితుడు రామచంద్రచౌదరి అని అడ్వొకేట్‌గా సుప్రీంకోర్టులో పనిచేస్తున్నారు. ఆయన్ని కలుసుకోమని విడిగా యెక్కడా వుండవద్దని నాన్నగారు నాకు చెప్పి అడ్రసు యిచ్చారు. నాకు అడ్రసు యివ్వడమే కాకుండా ఆయనకి నేను వస్తున్నట్టు టెలిగ్రాం కూడా యిచ్చారు.



'స్టేషన్‌లో దిగగానే ఆయనవెంట కూతుర్నీ, కొడుకునీ తీసుకుని కారులో యింటికి తీసుకువెళ్ళారు. ఆ యింటిల్లిపాదీ నన్ను చాలా ఆదరణగా చూస్తూంటే అప్పుడే నాకు అనుమానం వచ్చింది'

'నేను తిరిగి యింటికి వెళ్ళాను. అప్పుడే గంగ పెళ్ళి శుభలేఖ వచ్చింది. అప్పటికప్పుడే హైదరాబాదు వద్దాం అనుకున్నాను కానీ చేయి దాటిపోయాక ప్రయోజనంలేదని వూరుకున్నాను. ఢిల్లీకి వెళ్ళకూడదనే అనుకుంటూండే వాడిని. ఆ పిల్లనన్ను వెర్రిగా ప్రేమిస్తోంది అనవసరంగా జీవితాల్తో చెలగాటాలు ఆడడం దేనికని అసలా వుద్యోగమే మానేద్దాం అనుకుంటూంటే నాన్నే వెళ్ళమని నిర్బంధించారు. తప్పనిసరిగా వెళ్ళవలసి వచ్చింది.'

'ఆ పిల్ల వున్నట్టుండి అడిగింది "నా వుత్తరాలకి జవాబు రాయవేదేం అని" నాకసలు ఒక వుత్తరంకూడా అందలేదు. ఆ వుత్తరాలు యేమైపోయినట్టో? పైగా నాన్నగారే సంబంధానికి ఒప్పుకున్నట్టు ఆయనకి వుత్తరంకూడా రాశారు. నీ పెళ్ళికి ఆయన చేసిన గల్లంతుకీ ఈ సంబంధం విషయంలో ఆయన అంగీకారానికీ ఆశ్చర్యపోయాను. గంగ పెళ్ళి అలా యెందుకు జరిగిందో ఒక్కసారి అత్తనే కలుసుకోవాలని బయల్దేరాను. మనసు ఆగక గంగ యింటికి వెళ్ళి దాని చేత యింట్లోంచి గెంటించుకు వచ్చాను. యింక అత్త దగ్గరికి వెళ్ళి ఆ పరువాత సత్కారం చేయించుకోవాలి.' శ్రీకాంత్ బాధగా జుట్టులోకి వేళ్ళు పోనిచ్చుకుని శూన్యంలోకి చూస్తూండిపోయాడు.

'నేనూ రానా అన్నయ్యా.' అని అడిగాడు ఉమేష్.

'వద్దు నేను ఒక్కడినే వెడతాను. యిప్పుడు యెక్కడ వుంటున్నారని

చీకటి చదువు

డా॥ సి. నారాయణ రెడ్డి

చిరంజీవి చీకటి చదువుకుంటున్నది
చిట్టడివి బడిలో.
అది దిద్దుకున్న తొలి అక్షరం
అకారం కాదు
ఢకారం.
ఢరం, ఘూరం, ఘోరం
అది నేర్చిన పదభాండారం.

వక్రాలూ వక్రతమాలూ
దానికి అత్యంత ప్రియతమాలు.
ఓష్ఠ్యాలంటే ఓకిలిస్తుంది.
దంత్యాలంటే గుటక లేస్తుంది.
పరుషాలంటే జబ్బ చరుస్తుంది
సరళాలంటే పెదవి విరుస్తుంది.

అది నేర్చిన ఆదిపాఠం
అవివేకం.
అంతిమ పాఠం
అరాజకం.

దాని వ్యాకరణం
అజ్ఞాన కిరణం.
దాని ఛందస్సు
అంధ తమస్సు.

చదివి చదివి గొంతారితే
అది తాగే పానీయం
కత్తీ లేని కాకోలం.
బడిలో తనతో పాటు చదివే
బుడుత చీకటిగాళ్లకు
అది పంచే పుట్నాలు
అసహన ద్వేషాలు.

చదువుకున్న చిరంజీవి చీకటి
అధికారంలోకి వస్తే,
గుడ్లగూబలే వైతాళికులు
గుంటనక్కలే ఆస్థానకవులు.
హత్యలే ప్రభాతకృత్యాలు
అనృతాలే శాశ్వత సత్యాలు.

రాశావు అరవిందకి?'

'నారాయణగూడా అన్నయ్యా. నీకు వెతుక్కోవడం కష్టం అవుతుందేమో'

'యింటి నెంబరు చెప్పు తమ్ముడూ. టాక్సీలో వెళ్ళి వస్తాను.'

'ఈ రాత్రికి తప్పకుండా యిక్కడికే రా అన్నయ్యా. అక్కడ ఆగిపొమ్మంటే వుండిపోకు. నీకోసం యెదురు చూస్తూ వుంటాను' ఉమేష్ రాధిక అడ్రసు యిస్తూ అన్నాడు.

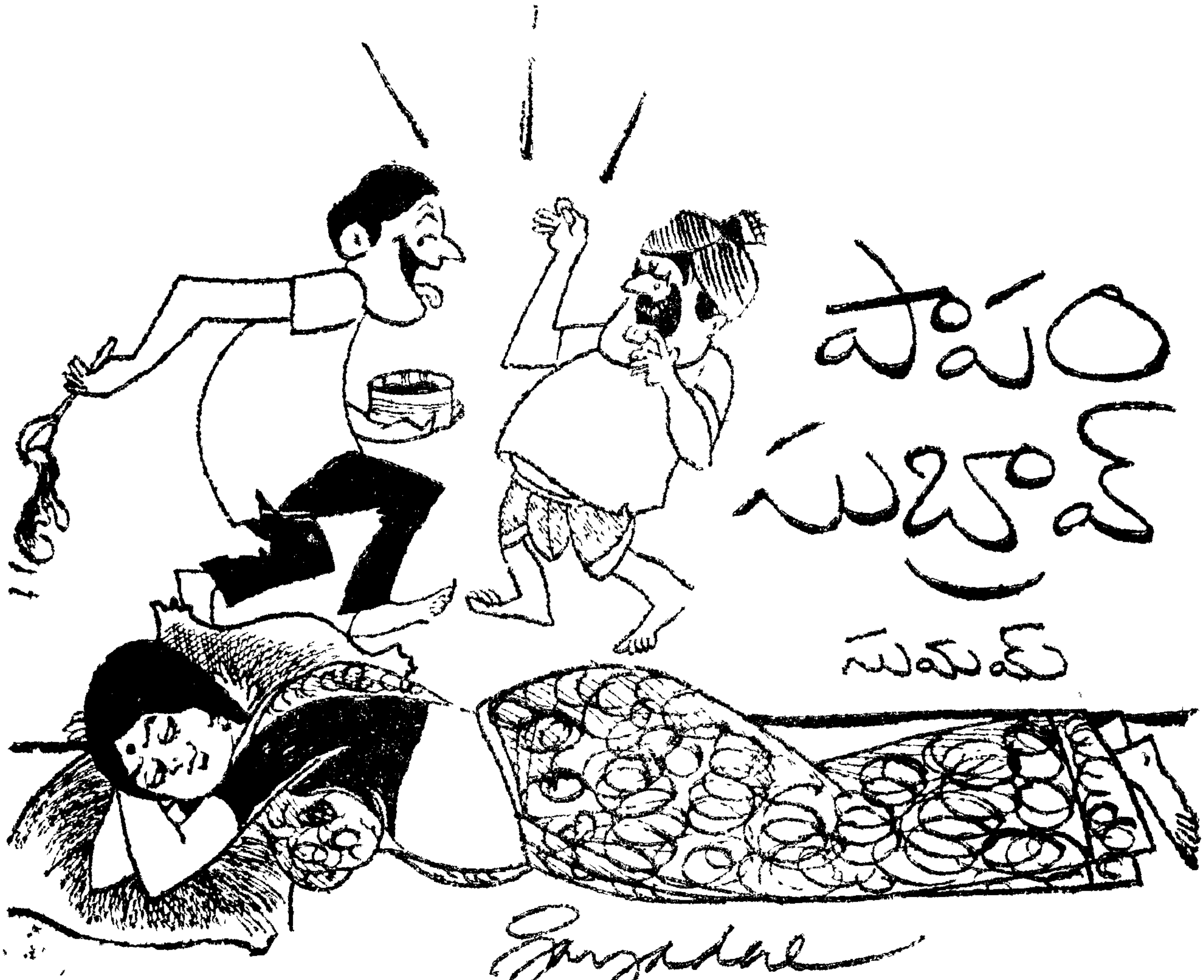
పక్కనే హాయిగా దర్జాగా పడుకున్న పసివాడిని చూసి 'తమ్ముడూ పేరేం పెట్టావురా' అని అడిగాడు శ్రీకాంత్.

'గోవిందరావు' ఉమేష్ మొహం తిప్పేసుకున్నాడు. అతనికి తల్లి జ్ఞాపకం వచ్చింది. 'అమ్మకీ, మరదలికి చెప్పి శ్రీకాంత్ యింట్లోంచి వచ్చేశాడు.

(ఇంకా వుంది)

పాపం సుబ్రావ్

సుమన్



మందమయిన మలయమారుతములు చల్లగా మేనుని పరామర్శించి పోతున్న సమయంలో దూరంగా ఎక్కడో సుదీర్ఘమైన నీలాకాశాన్ని చుంబిస్తున్న అనంత సాగరపు సరిహద్దులను నిశితంగా పరిశీలిస్తూ నిలుచున్నాడు సుబ్రావ్.

ఈక్వాలిటీ ఇన్ ఎవ్రీథింగ్ అన్నట్లుగా, అటు సగం, ఇటు సగం దువ్విన మధ్య పాపిడి, ఫ్యాక్టరీ గొట్టంలాంటి పొడవైన అంగుళాల ప్యాంటు, ఎదురుగా చూస్తేనే కి ఘుట్టే ప్లాస్టిక్ సంచిలా కనిపించే షర్టూ, విలక్షణమైన మనుషులలాంటి శరీరచ్ఛాయ — అమ్మమ్మల నాటి పేరైన సుబ్రావ్ పేరు తలచుకోగానే ప్రతివ్యక్తి ఇలా అంచనా వేస్తాడు — చాలా పొరపాటు — ఆయ్ పాఠకులారా! మా సుబ్రావ్‌ని అంత తక్కువగా అంచనా వేస్తారా? — ఏదో వాళ్ల అమ్మమ్మ పేరు సుబ్బమ్మ కనా అని, అతనికి సుబ్రావ్ అని పేరు పెట్టినంత మాత్రాన ఇంత ఇదిగా అంచనా వేస్తారా, అతనిని గురించి. సుబ్రావ్‌కి కోపం వస్తే, మరి, మీ సంగతి తేల్చగలడు — మొన్నొకసారి అతనికి అలాగే కోపమొస్తే వాళ్ల ఇంటిప్రక్క సందులోని ఒక అప్రావ్‌ని ఎలా కొట్టాడని... కాని హాయ్ పాఠక మహాశయులారా! భయపడకండి!! అతనిని గురించి మీకు అన్యాయకంగా అలా అనుకుంటారని, అతనికి తెలుసుట—అందుకే—మిమ్మల్ని క్షమించేయనని అతనే స్వయంగా హామీ యిస్తున్నాడు.

నీట్‌గా దువ్వి తిరిగిన క్రాఫ్.. దబ్బపండులాంటి పసిమిఛాయ...వండర్ ఫుల్ సూట్... గరగరలాడే గంభీర కంఠం ...అచ్చం ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే 'వారిస్' సినిమాలో జితేంద్రలా ఉండక పోతే, ఈ సుబ్రావ్ కథా రచయితని కొట్టినంత ఒట్టు — అయ్యయ్యో... సుబ్రావ్ చాలా పొగడబడ్డాడే — ఏయ్ అమ్మాయి పాఠకులారా! జితేంద్ర మీ హృదిలో రాజు కావచ్చు...కాని, అతనివంటి సుబ్రావ్‌ని మటుకు మీ హృదయంలో పెట్టుకున్నారా చూడండి మరి, సుబ్రావ్ హృదయేశ్వరి, శ్రీమతి సుశీలా సుబ్రావ్ మీమీద దావా వేయగలదు - జాగ్రత్త!

అరె చూడండి...సుబ్రావ్ ఆలోచనలని వ్రాయనీయకుండ, అనవసరంగా హృదయంలోకి దింపేస్తున్నారు...లాభం లేదు అలా అయితే...అందుకనే అసలు కథలోకి వద్దాం...

సర్వసుఖాలు అనుభవిస్తూ జీవితాన్ని హాయిగా సవ్యంగా వెళ్ళబుచ్చుకు వస్తున్న సుబ్రావ్ కోరిక ఒక్కటే—తన స్వహస్తాలతో, హల్వా తయారు చేసుకుని తినాలని!! అయ్! నవ్వకండి...మీకు కోరికలు లేవూ...? అలాగే అది, అతని ముద్దు కోరిక...ఆ కోరిక నెరవేరటం ఎంతసేపు అనుకోవచ్చు మీరు... కాని సుబ్రావ్ విషయంలో అలా అనుకోవటం పొరపాటే... అతనికి ఒక చిక్కుంది...అతని భార్యా రత్నం, అనసూయ, సుమతీలకు చెల్లెలు. ...ఒకవేళ్టాని అతనికోరిక ఒప్పుకోదేమో ...ఆమెని ఎలా ఒప్పించాలా అన్నది సుబ్రావ్‌కి నిజంగా ఒక సమస్యే.

రెండు, మూడు రాత్రులు తీవ్రంగా ఆలోచించి... చించి...చించి..., ఒకానొక బుధవారం ప్రొద్దున ఆ చిన్నకోరిక (సుబ్రావ్ విషయంలో పెద్దకోరికే అనుకోండి) కాస్తా ఆమె చెవిలో వడేసాడు .. అంతే...శ్రీమతి సుశీలాసుబ్రావ్, అదేదో పౌరాణికం సినిమాలో సావిత్రిలా పోజు పెట్టేసి, 'ఛీ... ఎక్కడన్నా భర్తలు చేస్తారా ఆ పని'అంది...అంతే...ఫ్లాస్కు విరిచి బయటకు తీసిన ఐస్‌ఫ్రూట్‌లా నీరు కారిపోయాడు సుబ్రావ్ ... సుబ్రావ్‌కి బోల్డు కోపం వచ్చేసింది ... అందుకే అతను పెళ్ళి చేసుకోనన్నాడు ... అంటే విన్నారా మాతా పితలు...గుమ్మడి, హేమలతల్లా నానా మొహమాటం పెట్టేసి తనకి సుశీలని తగిలించారు...పెళ్ళి చేసుకోకపోతే, ఇంచక్కా తను 'హల్వా' తయారు చేసుకుని హాయిగా తినవచ్చు... ఇప్పుడు మరి [illegible]సలు సుశీల తనని వంటింట్లోకి రానివ్వటంలేదు...ఆ సమయంలో సుబ్రావ్‌కి అతని తల్లిదండ్రుల మీద ఎంత కోపం వచ్చిందని...

ఆ రోజంతా సుబ్రావ్ భార్యామణితో మాట్లాడలేదు .. హీరోయిన్ [illegible] జారిపోతుంటే, జుట్టుపీక్కునే హీరోలా తెగ జుట్టు పీకేసుకున్నాడు ... సుశీల, పలకరిస్తే కసిరి కొట్టేసాడు...అయినా అదేమి సుశీలయో ఆమెకే అతను అలా బాధ పడుతూ ఉంటే తెగ నవ్వులు వుండిందేది ... మీరే చెప్పండి ... ఇది ఆమెకు న్యాయమేనా?

తరువాత రోజు జన అనుకోకుండా సుబ్రావ్ చెల్లి సుధ, ఆమె భర్త రఘు వచ్చారు ... మాటల ధోరణిలో సుధ, రఘు ఒకసారి ఏవో స్వీటు తయారు చేసాడని, అది ఎంతో బాగుందని గర్వంగా చెబుతోంది... సుబ్రావ్ అసూయతో భగ భగ లాడిపోయాడు. అదే అదనుకొని, సుశీల తననేమీ ముట్టుకోనివ్వదని ఫిర్యాదు చేసాడు సుధతో... సుధ తనని సమర్థిస్తుందనుకున్నాడు ... 'పోనిలే అన్నయ్యా...అంత మంచి పెళ్ళాం దొరికినందుకు సంతోషించక, ఇంకా బాధ పడతా వెందుకు ... నేనుమట్టుకు అసలు ఆయనని చేయ మన్నానా... వద్దని వారిస్తే వింటేగా...ఇంకెప్పుడూ నేనుకూడ ఆయనను ఏమీ ముట్టుకోనివ్వను ..' అంటూ సుబ్రావ్ ఫిర్యాదుని కొట్టిపడేసింది సుధ నిర్దాక్షిణ్యంగా ... అప్పుడు సుశీల, సుబ్రావ్‌ని చూచి ఎంత గర్వంగా నవ్విందని ... సుబ్రావ్‌కి రెండవసారి కూడ బోల్డు కోపం వచ్చేస్తే, చక చకా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు ...

పాపం సుబ్రావ్ !...

రెండవసారి ప్రయత్నంలో కూడ ఓడిపోయాడు.

సుబ్రావ్ చెల్లెలు, బావగారు వెళ్ళిపోయారు... మళ్ళీ కొన్నాళ్ళు అలక పాన్పుమీద శయనించారు సుబ్రావ్ [illegible]రు.



... [illegible] వెదిరించి చూసాడు ..

'...ఏమే సుశీ ... నేను ఒక్కసారి 'హల్వా' చేస్తే నీ సొమ్మేం పోయింది...?' అన్నాడు [illegible] పెట్టి...

'మరి నేను పతివ్రతను కదా... పతివ్రతలు భర్తలను ఏ పనీ చేయనిస్తారేమిటి?' అంది సుశీల ...

అంతే !

మూడవసారి కోపం వచ్చేసింది సుబ్రావ్‌కి ...

'ఇదిగో. నిన్నే...నీవు కనక నా కోరిక నెరవేర్చకపోతే, [illegible] ఇవాళ రాత్రి వరకు ఇంటికి రాను...'అలా అనేసి భార్యామణి ఏమన్నా బెదురుతుందేమోనని చూసాడు...

ఊహూ అటువంటి దేమీలేదు ... నిబ్బరంగా జవాబిచ్చింది...

'..మీ బెదిరింపులు నాకు తెలియనివి కావు...'

అంతే!

'అహో' స్పీడు లాంటి, స్పీడుతో సుబ్రావ్ బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. మధ్యాహ్నం, రాత్రి భోజనాలు హోటల్లో ముగించుకుని, సరిగ్గా రాత్రి తొమ్మిదింటికి ఇంటికి వచ్చాడు...

ఇంకేముంది !

ఇంటిముమ్మంలో [illegible] సీతలా [illegible] సుశీల ..

'[illegible] చేసారా ...?' సుబ్రావ్ [illegible]

[illegible] కళ్ళలో [illegible]

'[illegible] ఎదురు చూస్తు[illegible]' [illegible] ...

[illegible] సుబ్రావ్ [illegible]

[illegible] లేతే [illegible] మరే [illegible] చేద్దు[illegible] ...' [illegible] [illegible] కి [illegible] తినిపి[illegible].

[illegible] ...' [illegible] దేవేసి [illegible] ...

ఆ రాత్రి ఆమెను ప్రేమగా దగ్గరకు లాక్కుని, హృదయానికి హత్తుకున్నాడు ...గాఢమైన కౌగిలిలో కరిగిపోతూ నిద్రా దేవి ఒడిలోకి జారిపోయారిరువురూ ...

సుశీలమీద ప్రేమ, జాలి రెండు రోజులవరకు అతనికి మళ్లీ ఏ ఆలోచనా రానీయ లేదు...మూడవరోజు రాగానే అతని కోరిక మళ్లీ చిగురించింది.

ఆ వేళ ఆదివారం...

ఏమయినా సరే ఆ రోజున తన కోరిక నెరవేర్చుకోవాలన్న అభిప్రాయం సుబ్రావ్‌లో బలపడింది. ఆమెను ఎన్నో విధాల వేడుకున్నాడు ... చివరికి ఒక్క షరతు మీద సుశీల ఒప్పుకుంది.

'సరే ... మీకు పర్మిషన్ గ్రాంట్ చేసాను...కాని ఒక కండిషన్...ఎటువంటి పరిస్థితులలో కూడ నేను కలుగజేసికోను' అనేసి పరుపుమీదకు పోయి పడుకుంది.

అంతే !

శ్రీ సుబ్రావ్ ఎగిరి గంతేసాడు...

అతనికి ఆమె కలుగజేసికోదు అన్న తలంపే లేదు. .

ఒక్కటే ధ్యేయం !

ఒక్కటే ధ్యాస ! !

'హల్వా' స్వహస్తాలతో చేసుకని తినాలి...!

కావలసిన సామగ్రి అంతా సిద్ధం

పాపం సుబ్రావ్

చేసాడు ..

అయితే ఒక చిక్కు అశనిపాతంలా వచ్చి పడింది...సామగ్రి అంతా కూర్చుకున్నాడు గాని, తీరా సమయం వచ్చేసరికి ప్రొసీజర్ తెలియలేదు...ఏమి చేయటానికి పాలుపోలేదు...చివరికి ధైర్యంచేసి...

'సుశీ ... ఎలా చేస్తారో కొంచెం చెబుదూ...' అన్నాడు.

సుశీల దొంగనిద్ర నటిస్తోంది భర్తకు గుణపాఠం నేర్పాలనే ఉద్దేశ్యంతో...

'ఇదిగో సుశీ...ప్లీజ్ ..ఇంక నిన్నేమీ అడగనుగా...ప్రొసీజర్ కొంచెం చెప్పవూ' అన్నాడు బతిమాలుతున్న ధోరణిలో...

కిమన్నాస్తి...సుశీల రాబోయే నవ్వును బిగపట్టుకుని అలాగే పడుకుంది.

సుబ్రావ్‌కి నాలుగవసారి కోపం వచ్చేసింది...

'ఛ ..ఒక ఆడదాన్ని బ్రతిమాలటమా' అనుకున్నాడు...

అంతే !

గిన్నెలో నీళ్ళు పోసి అందులో పిండి పోసేసి గరిటతో కలియ త్రిప్పటం మొదలు పెట్టాడు...త్రిప్పి త్రిప్పి అలసిపోయాక గిన్నె దింపబోయి కెవ్వుమన్నాడు...



సుశీల ఒక కన్ను తెరిచి దొంగచూపులు చూసింది...

ఎర్రగా కాలిపోయిన చేతిని ఊదుకుంటున్నాడు...

పెదాలమధ్య నవ్వును బిగపట్టి యధాస్థానంలో పడుకొంది...

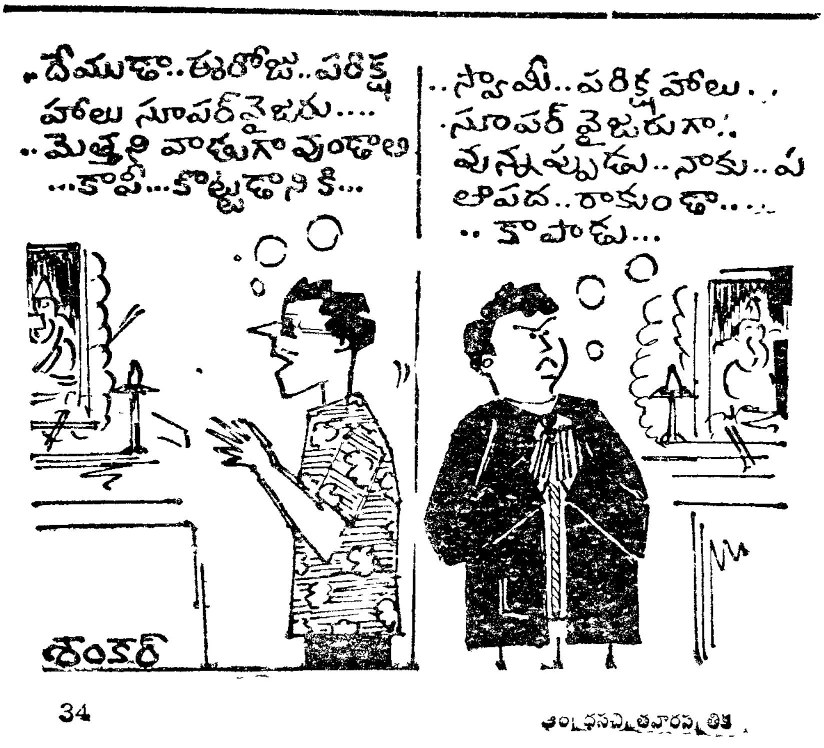
ఇక సుబ్రావ్ పరిస్థితి వర్ణనాతీతం...

ఎందుకొచ్చిన పాపపని ది...అందుకే అన్నారు తలిదండ్రులు నిప్పుల జోలికి పోవద్దని...సుశీలమాట వినకుండా వంటింట్లోకి దిగి లేత తమలపాకులాంటి చేతిని కాల్చుకున్నాడు...హాయిగా భార్యమాట వినక ఎందుకొచ్చిన యాతన యిది ... సుబ్రావ్‌లో పశ్చాత్తాపం మొదలయింది... ఒక్కసారిగ చేతిని విదిల్చికొట్టి సుశీల మంచం దగ్గరకు వచ్చాడు.

'సుశీ...నీమాట వినకుండా ఈ పాకశాలలోకి దిగాను...నన్ను మన్నించవూ... ప్లీజ్.. ఆ పని నీదే నువ్వే చూడు...' అన్నాడు ప్రాధేయపూర్వకంగా...

అతను ప్రాధేయపూర్వకంగా అలా అడుగుతుంటే సుశీలకు ఎంతో ముచ్చటగా ఉంది...అతనిని ఇంకా ఏడిపించాలని పించింది...మరి కాస్త ముడుచుపెట్టుకుని పడుకుంది...

సుబ్రావ్‌కి ఐదవసారికూడా కోపం వచ్చేసింది సుశీలమీద...అయినా అవసరం తనిది కదా...అందుకని సాధ్యమైనంత



అభినయంగా అడిగాడు.

'సుశీ నేను ఇలా బాధపడటం నీకు ఇష్టమా ...ప్లీజ్ ... నన్ను ఊబిలోంచి రక్షించవూ...'

సుశీల మదిలో భర్త మాటలను వింటూ హాయిగా నవ్వుకుంటూంది ... ప్లేటుమీద పిండి మాడిపోతోంది...

పాపం సుబ్రావ్...తన హృదయమే మాడిపోతోంది అనుకున్నాడు. నిస్సహాయంగా చూచాడు...బుర్ర గోక్కున్నాడు...నిస్సహాయతలో వెర్రికోపం వస్తుందంటారు... అదే జరిగింది సుబ్రావ్ విషయంలో...

'హో మొద్దూ...నిన్నే...' దాదాపు అరిచాడు సుబ్రావ్...రెండో ప్రక్కనించి సమాధానం లేదు ...

'ఎలా నిద్రపోతూందో కుంభకర్ణుడి చెల్లెలిలా ... మళ్లీ పతివ్రతని కబుర్లు చెబుతుంది ... పాతివ్రత్యం అంటే ఇదే కాబోలు...పైగా సుశీలట సుశీల... పేరు మటుకు గొప్పగా సుశీల ... చేతలు విరుద్ధం...పోనీలే బోడి నీ లెక్కేమిటి... నేనుమాత్రం చేసుకోలేనా...' అతనిలోని పౌరుషం తల ఎత్తింది...

అంతే !

విసురుగా వెళ్లి మాడిపోయిన పిండిలో నెయ్యిధార పోసేసి, కలియత్రిప్పేసి ముద్ద కింద తయారు చేసాడు.

మరుక్షణంలోనే తన స్వహస్తాలతో చేసిన ఆ 'హల్వా'ను నోట్లో పెట్టుకున్నాడు ...

పాపం సుబ్రావ్

చేదు...వెగటు ... కడుపులో త్రిప్పేసినట్లయింది ...

అయినా భార్యముందు ఓటమిని అంగీకరించలేక లొట్టలు వేసుకుంటూ తినటం ప్రారంభించాడు ... ఈ లోపున సుశీల ఒంటికన్నుతో, అంబాజీపేట ఆముదం త్రాగినట్లున్న అతని మొహాన్ని చూసి నవ్వుకోవటం అతనికి తెలియనే తెలియదు ...

'ఒరే వెంకన్నా ... ఇలారా...' నౌఖరుని కేకవేసాడు సుబ్రావ్ ... పరిగెట్టుకొచ్చాడు వెంకన్న.

'ఒరేయ్... ఇది నేను తయారుచేసిన హల్వా ... కావలసినంత తిను చాలా బాగుంది...' భార్యకు వినపడేలా 'చాలా బాగుంది' అన్న అక్షరాలను వత్తి పలికాడు...

'హల్వా' అనబడే ఆ పదార్థాన్ని నోట్లో పెట్టుకున్న వెంకన్న ముఖం జ్వరంపడ్డ పేషెంట్ ముఖంలా తయారయింది. అది గ్రహించిన సుబ్రావ్ ఒక్కఅంగంలో వెళ్లి అతని చేతిలో అర్థరూపాయి పెట్టి చెవులో ఏదో గుసగుసలాడు. మరుక్షణంలో... 'అయ్యగారూ... ఎప్పుడు నేర్చారో గాని 'హల్వా' చానా బాగొందండి... ఇటువంటి 'హల్వా'నే నెప్పుడూ తినలేదంటే నమ్మరేమో... అమ్మగారుకూడ ఇలా చేయలేరని [illegible]రం టీగా చెబుతున్నా...' గడగడా టేప్ రికార్డర్లా వాగేసి వెళ్ళిపోయాడు వెంకన్న.

ఇదంతా సుశీల తాలూకు ఒంటికన్ను (క్షమించాలి...ఒంటికన్ను అంటే, సుశీల ఒకకన్ను మూసుకుని దొంగచూపులు చూస్తోందని పాఠకులకు విదితమే) గమనించిన సంగతి సుబ్రావ్‌కి తెలియదు. పాపం, పిచ్చి సుబ్రావ్!...

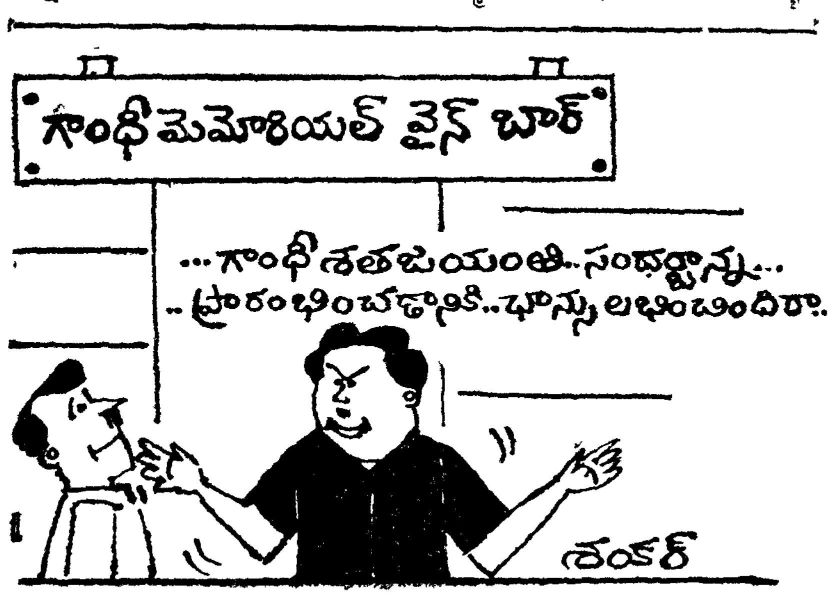
హల్వా ఎలా ఉన్నా, వెంకన్న మాటలు విని తప్పక ఉడుక్కోక మానదని ఊరికే తెగ సంతోషపడి పోతున్నాడు, ఒక ప్రక్క మామూలుగా ఆముదం త్రాగిన ఫోజ్ కంటిన్యూ చేస్తూనే... ఇదంతా గమనిస్తూన్న సుశీలకు నిజంగా చాలా... ఎంతో విలువ కట్టలేని జాలి కలిగింది... ఒక్క ఉదుటున లేచి, భర్త చేతిలోని 'హల్వా' అనే ఆ పదార్థాన్ని లాగి ప్రక్కన పెట్టింది...

'మీ బాధంతా గమనించాను...వెంకన్నకి అలా అర్థరూపాయ ఇచ్చి అబద్ధాలు చెప్పించే బదులు, అసలు ఇటువంటి పాడు ఆలోచన రాకుండా చేసుకుంటే ఎంత బాగుండేది...నన్ను వండి పెట్టమని అడుగుతే నేనే వండిపెడుదునుగా హాయిగా' అనేసి గబగబా క్రొత్త సరంజామా స్టౌకి ఎదురుగా సమకూర్చింది...

పాపం సుబ్రావ్!...

తనకోరిక సవ్యంగా నెరవేరకపోయినా భార్య తనని గమనించిందన్న బాధ అధికమయింది సుబ్రావ్‌కి. భార్యముందు ఓటమిని అంగీకరించలేక, పతాక సన్నివేశంలో హీరోలా బయటకు పరిగెత్తాడు. వెనుతిరిగి చూడకుండా...—

(వెనుతిరిగి చూస్తే ఏమవుతుందో తనికి తెలుసు. హేమమాలిని నవ్వులాంటి ఆమె నవ్వులో ఏదో తెలియని నిగూఢపు శక్తి అతనిని కట్టివేసి ఆమెముందు ఓటమి చెందిన వ్యక్తిగా నిలబెడుతుందని సుశీలతో ఇన్నాళ్ళ సాహచర్యంలో అతడు తెలుసుకున్న సత్యం) భర్త అమాయకతకు ముసిముసిగా నవ్వుతూ చూచింది వెళ్లిపోతున్న సుబ్రావ్‌ని, హల్వా తయారు చేయటాని కుపక్రమించిన శ్రీమతి సుశీలా సుబ్రావ్...'పాపం పిచ్చిసుబ్రావ్' అన్నట్లున్నాయా చూపులు. ●



ఉషః గీతికలు

[శ్రీ వేంకటేశ సుప్రభాతమునకు స్వేచ్ఛానుకరణము : స్వేచ్ఛాఛందము]

పి. రాధాకృష్ణ

మేలుకో శ్రీరామ— మేలుకోవయ్యా
వేకువయ్యెను దైవ విధులదీర్చగదయ్యా
—మేలుకో

మేలుకో గోవిందా!— మేలుకో ఖగవాహా!
మేలుకో శ్రీలోలా!— ఏలుకో జగమునూ!
—మేలుకో

మేలుకో మాయమ్మ!— మేలుకో వమ్మా
మేలుకొని మమ్మేలు— యేలుకోవమ్మా
—మేలుకో

జగము నేలెడి తల్లి!—శౌరి ప్రేమపువల్లి
శ్రీ వేంకటేశు హృద—యావాసినీ, దేవి
పద్మగేహా! భక్త— పరిపాలమోహా
వేకువాయెను నీవు— వేగలే వమ్మా
—మేలుకో

అరవింద నేత్రము— అలరారు నీమోము
శీతాంశు కళలతో— చిరునవ్వు లొలుకగా
మాచి యర్చింప విధి— శూలీంద్రసతు
మాచియర్చింప విధి శూలీంద్రసతులిపుడు
వేచియున్నారు అలి—వేలు లేవమ్మా
—మేలుకో

ఆకాశగంగలో— ఆహ్నికంబులు దీర్చి
సుమనోహరములైన— కమలాల కూర్చి
పాదపూజలకు అ—త్ర్యాది మునులున్నారు
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా
త్రిలోల నీ దివ్య— లీలా విశేషములు
శూలీంద్రవిధిముఖులు - శ్లోకించుచున్నారు
అమరవేశకుడు పం—చాంగశుద్ధి వచించె
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
అరవిచ్చి మురిపించు—సరసీరుహ సుగంధ
పరిమళంబులతోడ— పాదపూజలు సేయ
మందమంద తరంగ మలయానిలమువిచె
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
పాయసమ్ముల మెక్కి—పంజరమ్ములనెక్కి
కన్ను లరగా విచ్చి— కమ్మగా శుకపాళి
మీ దివ్యసన్నిధికి— మేలుకొలుపులు పాడె
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
మధురశ్రుతులను మీటి— మహతిపై నారదుడు
నిండారు భక్తితో— నీయనంత చరిత్ర
పాండిత్యవిభవమర— పాడుచున్నాడయ్యా
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
కేళివనంబులో— లీలా సరస్సులో
కమలాసవముత్రావి— గండు తుమ్మెదలు
ఝంకారములనిమ్ము — శ్లాఘించ చున్నాయి
నీలాచలనివాస— నిదురలేవయ్యా!
వేకువన వ్రజసతులు— పెరుగు చిలికే వేళ
కడవలో నుదయించు - కవ్వాలఘుంఘుమలు
దిక్కులకు వ్యాపించి— దేవరమేలొరలిపి
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
శతపత్రముల నుండి— చంచరీకములు
తమకాంతితో కువల— యముల కాంతిని గెల్చ
ఝంఝా నినాదములు—పలుపుచున్నాయయ్య
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
లోకబాంధవ భక్త— లోకవరదా, స్వామి
శ్రీనివాసా! దయా—సింధూ, మహాత్మా
లక్ష్మీ నివాసోరు— లక్షణిత వక్షా!!
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
పుష్కరిణికాస్నాన—మున పవిత్రాంగులై
నతశిర్షులై యువమా—వలియు బ్రహ్మయును
సనకాది మునీంద్ర— సంఘంబ వేచినది
నీలాచలనివాస— నిదురలేవయ్యా!
శేషాద్రి గరుడాద్రి— శ్రీ వేంకటాద్రి
వృషపర్వతాఖ్యంబు - వృషభాద్రి నారాయ
ణాచలంబులు నీమ—హా నివాసములూ
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
శివసురేశకృశాను— సవిత్ర సుత రాక్షస
వరుణానిల కుబేరు— లరిగాపులై దిశల
కాచి శిరముల వంచి— వేచియున్నారయ్య
నీలాచల నివాస— నిదుర లేవయ్యా!
నీ విహారములందు— సేవానిరతి నిలువ
గరుడ సింహ గజాహి— తురగాహి నాయకులు
అధికార మహిమమ్ము— అర్థించుచున్నారు
నీలాచల నివాస— నిదుర లేవయ్యా!
దివిజముఖ్యులు సూర్య— కువలయేశ్వర భౌమ
కవిబుధ సురాచార్య— కమలాప్తసుత రాహు
కేతువులు నీ సేవ— కే నిల్చి యున్నారు
నీలాచలనివాస— నిదురలేవయ్యా!
నీ పాదధూళి తల— నిల్పి కొల్చెడు జనులు
కల్పాంత ముగునంచు— కడు భక్తితోడ
స్వర్గ సుఖముల వీడి— సన్నిధిని కోరేరు
నీలాచలనివాస— నిదురలేవయ్యా!
స్వర్గమ్మునకు బోవు—సజ్జనులు నీ దివ్య
శిఖరము గని నీదు—సేవ తృప్తిగ చేయ
వసుధపై నరుజన్మ—వాంఛించుచున్నారు
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
శ్రీధరానాయకా— శ్రిత సర్వలోకా
కరుణాగుణావార్ధి— గరుడ పన్నగసేవ్య
దేవాదిదేవ శ్రీ— దివ్య స్వరూపా
నీలాచల నివాస— నిదుర లేవయ్యా!
భక్తజన సురభూజ— వైకుంఠ!మాధవా!
వాసుదేవా! చక్ర—పాణి! పురుషోత్తమా
పద్మనాభా! కౌస్తు—భాంకా? జనార్దనా
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
కందర్ప దర్పహర— సుందరాకారా!
శ్రీకుచాబ్జాంచలా— లోకనా లోలా!
కళ్యాణ నిర్మలా— కలదివ్య కీర్తి!
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
జగదండ రక్షణకు— ఝషకూర్మ కిటినాథ
నరసింహ వామన— పరశురామ నరేశ
బలరామ శ్రీకృష్ణ— భగవానులై నట్టి
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
ఏలా లవంగముల— ఇంపువీర సువర్ణ
కలశములతో దివ్య— గంగాజలము బూని
వైదికోత్తములున— వెమ్మదమున వేచేరు
నీలాచలనివాస— నిదుర లేవయ్యా!
కమలనాథుడు తోచె—కమలములువిరబూచె
విహగముల కలరవము— వినువీధి లేచె
ముంగిళ్ళ వైష్ణవులు—మంగళము కోరేరు
నీలాచలనివాస— నిదురలేవయ్యా!
బ్రహ్మాది సురవరులు— భాగవతవరులు
సనకాది యోగీంద్ర— సంఘంబులిపుడూ
కాచియున్నారు మంగళ వస్తు హస్తులై
నీలాచలనివాస— నిదురలేవయ్యా!
కమలా మనోహరా— విమలగుణ సాగరా
భవసాగరోత్తరణ— భవ్యైరు వారధీ
వేదాంత సంవేద్య— విభవ సంభోగ్య
నీలాచల నివాస— నిదుర లేవయ్యా!
నీలాచలనివాస— నీ మేలు కొలుపు
ప్రత్యూషమున పాడు—ప్రతిమానవునకూ
ప్రజ్ఞాధికములిచ్చి— పరమార్థములనూ
దయచేసి ప్రాపించ—కరుణవహాయె దాసేశ!
మేలుకో శ్రీరామ— మేలుకోవయ్యా
వేకువయ్యెను దైవ— విధుల దీర్చగదయ్యా
—మేలుకో

1971లో మీ రాశిఫలం

ధనుస్సు

ప్రతిసంవత్సరం నవంబరు 22వ తేదీ నుంచి డిశంబరు 21వ తేదీ వరకు సాయన సూర్యుడు ధనూరాశియందు ఉంటాడు కాబట్టి యీ తేదీల మధ్యను పుట్టినవారు ధనూరాశియందు జన్మించిన వారుగా పరిగణింపబడుతున్నారు జననసమయంతో కాని, నక్షత్రంతో కాని దీనికి నిమిత్తం లేదు

9, 18, 27, తేదీల్లో జన్మించిన వారికి యీ సంవత్సరం చాలా బాగుంటుంది.

విద్యార్థులు మంచి మార్కులతో కృతార్థులు కాగలరు.

జనవరి

మీ ఆలోచనలు ఇతరులకు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఆదాయంతో పాటు వ్యయం కూడా పెరుగుతుంది. ఆర్థిక వ్యవహారాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి రాజకీయ వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. శుభ కార్యాల విషయంలో అనుకూలమైన సంఘటనలు జరుగుతాయి.

ఫిబ్రవరి

భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు బాగా ఉంటాయి. వృత్తిలో ప్రయోజనం గల సంభాషణలను జరుపగలరు. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతృప్తికరంగా ఉంటాయి. నూతనవిషయాలను తెల్సుకొంటారు. బంధుమిత్రులను కల్సుకొంటారు ఇప్పుడు మీరు జరిపే వ్యవహారాల వల్ల ముమ్ముందు కూడా ఉపయోగం ఉంటుంది ప్రయాణాలోచనలు చేస్తారు

మార్చి

కొన్ని వ్యవహారాల్లో మీమంచితనమే మీకు ఇబ్బందిని కలిగిస్తుంది. అన్ని వ్యవహారాల్లోను ఫలితం సామాన్యంగా ఉంటుంది ప్రయాణాలు శ్రమమీద ఫలిస్తాయి. ఇతరుల వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసికోవడం వలన కార్యభారం పెరుగుతుంది ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో మొగమాటాలు తగవు. ఉద్యోగంలో గౌరవ ప్రాబల్యాలు బాగా ఉంటాయి.

ఏప్రిల్

వ్యాపారంలో పోటీ వారి పోటీని యెదుర్కొని అనుకూలతను సాధించ గలరు. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. ఉద్యోగంలో అనుకూలమైన మార్పులు వస్తాయి. కొన్ని వ్యవహారాల్లో శ్రమ కలిగినా దానికి తగిన ఫలితం లభిస్తుంది. సాహిత్య కళారంగాల్లో మీ కృషి ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. విలాస వస్తువులు కొంటారు.

మే

ఈ నెలలో అన్నివ్యవహారాల్లోను జాగ్రత్తగా వ్యవహరించడం అవసరం. కొన్ని వ్యవహారాల్లో మీరు యెంతమంచిగా ప్రవర్తించినా, అది యితరులకు చెడుగానే కన్పిస్తుంది రాజకీయ వ్యవహారాల్లో శ్రమ కలుగుతుంది సాహిత్య కళారంగాలలో మీ కృషికి స్వల్పాటంకాలు వస్తాయి. పోటీ వారితో మాట పట్టింపులు తగవు

జూన్

వృత్తిలో కొత్త వారితో పోటీ యేర్పడుతుంది ఇతరుల నిమిత్తం చేసే ప్రయత్నాలు సులువుగా నెరవేరతాయి. ప్రయాణాల్లో శ్రమ కలుగుతుంది కొన్ని వ్యవహారాల్లో సామాన్యమైన ఫలితంతో సంతృప్తి పొందడం మంచిది. ఆడంబరం కోసం వ్యయం జరుగుతుంది కుటుంబ వ్యవహారాల్లో భేదాభిప్రాయాలు యేర్పడి సర్దుకొంటాయి

జూలై

రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందక పోవడం వలన యిబ్బంది కలుగుతుంది వృత్తివ్యాపారాలలో మీ కార్యక్రమాలు శ్రమమీద నెరవేరతాయి ఇతరుల మూలంగా మీరు నిందలకు గురికావలసి వస్తుంది ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు దూర ప్రయాణాలు వాయిదా వేయడం మంచిది కోర్టు వ్యవహారాల్లో అనుకోని మార్పులువస్తాయి.

ఆగష్టు

వృత్తిలో అనుకూల వార్తలను వింటారు. వ్యాపారంలో పోటీ వారితో యేర్పడిన పోటీ తగ్గుతుంది కొన్ని వ్యవహారాల్లో యేవో ఆటంకాలు వచ్చినా, మీ చాకచక్యం వలన వాటిని తొలగించుకొన గలరు కోర్టు వ్యవహారాల్లో చికాకులు యేర్పడి తరువాత సర్దుకొంటాయి ఆరోగ్యం బాగుంటుంది నూతన విషయాలను తెల్సుకొంటారు.

సెప్టెంబరు

ప్రతి వ్యవహారంలోను మీకు యేదో ఒక సందేహం కలుగుతూనే ఉంటుంది వృత్తి వ్యాపారాల్లో ముఖ్యమైన వ్యక్తులను కల్సుకొంటారు. ప్రయాణం ద్వారా కార్యసాధన చేయగలరు. ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది పుణ్యకార్యాలు చేస్తారు బంధువుల వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు.

అక్టోబరు

వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ ఆలోచనలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. నూతన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. సాహిత్య కళారంగాల్లో మీకృషి రాణింపగలదు. సంతానానికి సౌఖ్యసంతోషాలు లభిస్తాయి అలంకార వస్తువులు కొంటారు. మిత్రులకు సహాయం చేయగలరు

నవంబరు

కొంతమంది వ్యక్తులు మిమ్మల్ని నమ్మించి మోసం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు ఇంతవరకు అనుకూలంగా ఉన్న వ్యవహారాల్లోనే చికాకులు యేర్పడతాయి వృత్తిలో పోటీవారితో మాట పట్టింపులు రావచ్చును ఉద్యోగంలో చికాకులు యేర్పడతాయి అధికవ్యయం జరుగుతుంది సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసికోవడం తగదు.

డిసెంబరు

ఇదివరకు మీ కార్యక్రమాల్లో యేర్పడిన అవరోధాలు తొలగిపోతాయి అన్నివ్యవహారాలు అనుకొన్నట్లుగా నెరవేరుతాయి రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు బాగా ఉంటాయి నూతన వ్యవహారాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు,

మకరం

ప్రతి సంవత్సరం డిశంబరు 22 తేదీ నుంచి జనవరి 20వ తేదీ వరకు సాయనసూర్యుడు మకరరాశి యందు ఉంటాడు కాబట్టి యీ తేదీల మధ్యను పుట్టినవారు మకరరాశి యందు జన్మించిన వారుగా పరిగణింపబడుతున్నారు జననసమయంతో కాని, నక్షత్రంతో కాని దీనికి నిమిత్తం లేదు

9, 18, 27 తేదీల్లో పుట్టినవారికి యీ సంవత్సరం చాలా బాగుంటుంది

విద్యార్థులు శ్రమ మీద కృతార్థులు కావచ్చును.

జనవరి

ఈ నెలలో వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ కార్యక్రమాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది. నూతన వ్యవహారాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో మీ ప్రాముఖ్యత పెరుగుతుంది

ఫిబ్రవరి

ఇదివరకు మీ యెడల ముభావంగా ఉన్నవారు కూడా యిప్పుడు మీ అభిప్రాయాలను గౌరవిస్తారు అధికారుల వలన జరగవలసిన వ్యవహారాలు, శ్రమ మీద నెరవేరుతాయి. ఉద్యోగంలో మీ కృషిని, అధికారులు గుర్తించగలరు. కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి విద్యావైజ్ఞానికరంగాల్లో మీకృషి ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది.

మార్చి

వ్యాపారంలో ప్రయోజనం గల సంభాషణలను జరుపగలరు. వృత్తిలో పోటీవారితో యేర్పడిన పోటీ క్రమంగా తగ్గుతుంది. ఇతరుల నిమిత్తం మీరు శ్రమ పొందవలసి వస్తుంది. రాజకీయ వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు స్వల్పంగా లాభిస్తాయి. సంతోషకరమైన వార్తలను వింటారు.

ఏప్రిల్

వృత్తిలో యితరుల వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసికోవడం వలన శ్రమ కలుగుతుంది. మీకు మున్ముందు ఉపయోగించగల పరిచయాలు యేర్పడతాయి. ఉద్యోగంలో వాదప్రతివాదాలు తగవు. దైవకార్యాలు నెరవేరుతాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. ఏ వ్యవహారంలోను భవిష్యత్తులో మీకు బాధ్యతను కలిగించే వాగ్దానాలు చేయడం తగదు.

మే

భాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాల్లో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. వ్యాపారంలో యెవరినీ విశేషంగా నమ్మడం తగదు. కొన్ని వ్యవహారాల్లో మీకు అనవసరమైన సందేహం కలుగుతుంది. సాహిత్య కళారంగాల్లో మీకృషి రాణిస్తుంది. మీఆలోచనలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. సంతానానికి సౌఖ్యసంతోషాలు లభిస్తాయి.

జూన్

రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందక పోవడం వలన యిబ్బంది కలుగుతుంది. విలువైన వస్తువులు పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఉద్యోగంలో యెవరిని విశేషంగా నమ్మడం తగదు. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో చికాకులు యేర్పడతాయి. దైవ కార్యాలు నెరవేరతాయి.

జూలై

ఆదాయం మాట యెలాగాఉన్నా, అన్ని వ్యవహారాలు అనుకొన్నట్లుగా నెరవేరతాయి. కొన్ని వ్యవహారాల్లో కార్యసాధన కోసం మీ అభిప్రాయాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించవలసి వస్తుంది. కొంతమంది వ్యక్తులు మిమ్మల్ని మోసం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో అధిక వ్యయం జరుగుతుంది. బంధువుల వ్యవహారాల్లో శ్రమ కలుగుతుంది.

ఆగస్టు

పూర్తిగా నెరవేరేవరకు యేవ్యవహారాన్ని నమ్మడానికి అవకాశము లేదు. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో యితరుల జోక్యం వలన నష్టం వస్తుంది. దూరప్రయాణాలు వాయిదా వేయడం మంచిది. ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో ప్రతిపక్షాల సంచలనం పెరుగుతుంది. ఆందోళన కలుగు తుంది.

సెప్టెంబరు

అన్ని వ్యవహారాల్లో అనుకూలమైన మార్పులు వస్తాయి. వృత్తిలో మీకు మున్ముందు ఉపయోగించగల సంభాషణలను జరుపగలరు రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. సాంఘిక కార్యక్రమాలు ప్రోత్సాహకరగా ఉంటాయి. మీ మంచి తనమే కొన్ని వ్యవహారాల్లో అనుకూలతను సాధించ గలదు. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు

అక్టోబరు

ఇప్పుడు జరిపే వ్యవహారాలల్లో మున్ముందు కూడా ఉపయోగం ఉంటుంది. నూతన వ్యవహారాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. కుటుంబ సంతోషం లభిస్తుంది. నూతన విషయాలను తెల్సు కొంటారు. సంతోషకరమైన వార్తలను వింటారు. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. శుభ కార్యాల విషయంలో అనుకూలత లభిస్తుంది.

నవంబరు

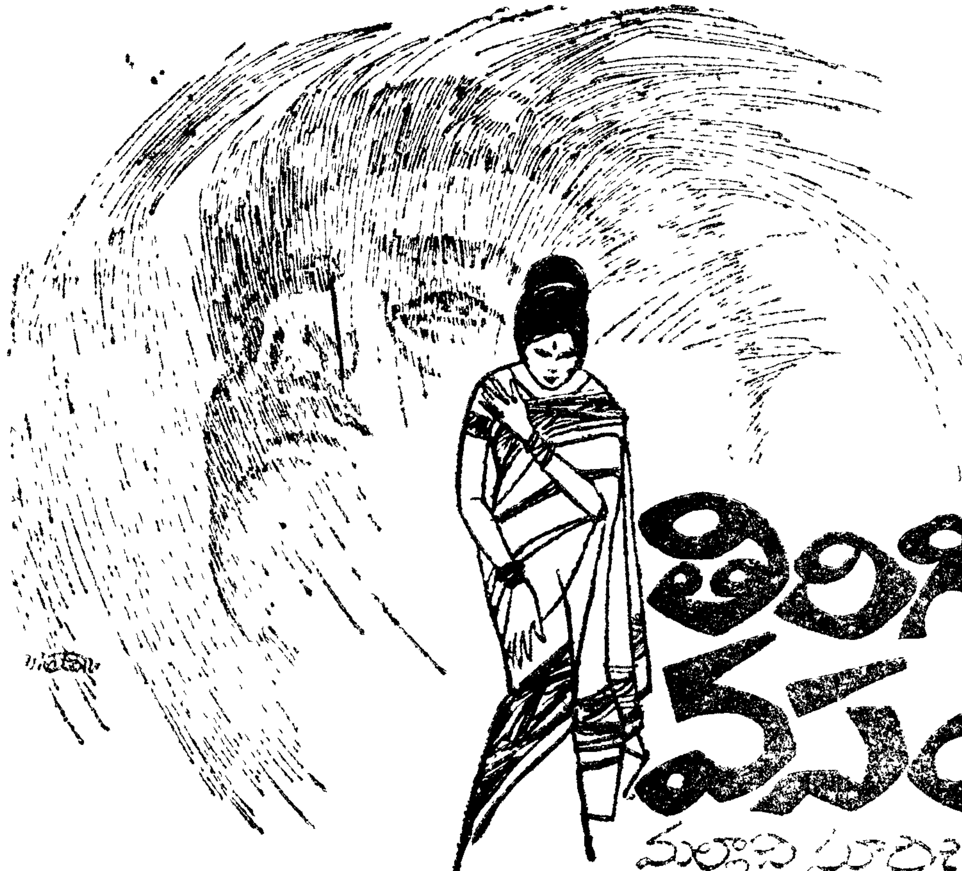
వృత్తిలో అనుకూల వార్తలను వింటారు. అన్ని వ్యవహారాల్లోను శ్రమకు తగిన ఫలితం లభించ గలదు. భారి ఎత్తున చేసే వ్యాపారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. మిత్రులకు ఉపకారం చేయ గలరు విద్యా వైజ్ఞానిక రంగాల్లో నూతన గౌరవాన్ని పొంద గలరు. విలాస వస్తువులు కొంటారు. సంతానానికి సౌఖ్య సంతోషాలు లభిస్తాయి.

డిసెంబరు

కొన్ని వ్యవహారాల్లో మీరు శ్రమపడినా ప్రయోజనం ఉండదు. వ్యాపారంలో యెవరినీ విశేషంగా నమ్మడం తగదు. ప్రయాణాల్లో ప్రయాసకు గురి కాగలరు. వ్యతిరేకమైన వార్తలను వింటారు. విలువైన వస్తువులు పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఉద్యోగంలో మెప్పుకురాని కార్యభారాన్ని వహిస్తారు. దైవ కార్యాలు నెరవేరతాయి.

—మహేష్

(పైవారం· కుంభం, మీనం)



తిరిగిరాని వసంతం

మల్లాది సూరిబాబు

ఒరోజు టపాలో ఒక పంజాబి పత్రిక వచ్చింది. దాంతోబాటు ఒక ఉత్తరం డ్రాఫ్టు వచ్చాయి. 'మీ కథని పంజాబీలోకి అనువదించి మా పత్రికలో ప్రచురించాం. బుక్‌పోస్టులో పత్రిక పంపుతున్నాం. చంద్రుడికొక నూలుపోగులాగా మేము పంపిన సొమ్ము మీరూ సహృదయంతో స్వీకరించ వలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాం'

ఆనందం అంతకు మించిన ఆశ్చర్యం కలిగాయి. మా వూళ్లో వున్న ఎన్. సి.సి. ఆఫీసరు సర్దారు జోగిందర్ సింగుచేత ఆ కథ చదివించుకున్నాను. కథ పేరు 'శరణార్థి'. పంజాబు విభజననుగురించి నేను ఎప్పుడో రాసిన కథ. పంజాబీ అనువాదం 'ఎమల్ మిత్రా', పత్రికా సంపాదకులకు నా కృతజ్ఞత తెలియపరుస్తూ, తెలుగు వచ్చిన ఈ పంజాబి అనువాదకుడి చిరునామా పంపవలసిందిగా ప్రార్థించాను.

రెండు వారాలు గడిచాయి. మూడవ వారంకూడా దాదాపుగా పూర్తికావచ్చింది. పత్రికనుంచి సమాధానం రాలేదు. పంజాబులోని ఒక మారుమూల నగరంనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. ఈ ఉత్తరంతోపాటు డ్రాఫ్టు జతపరచి వుంది.

'మా సాంస్కృతిక సంఘం వార్షికోత్సవం ఈ నెల 28 తేదీన జరుగుతుంది. ఆ ఉత్సవంలో మిమ్మల్ని సన్మానించాలని మా సంఘం ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించింది. సభకు మా నగరం మ్యునిసిపల్ చైర్మన్‌గారు అధ్యక్షత వహిస్తారు. మీ అంగీకారాన్ని టెలిగ్రాము ద్వారా తెలియపరచ వలసింది.

నాకు సన్మానమా? అనుకున్నాను

'వస్తున్నాను' అని టెలిగ్రామిచ్చాను.

అన్ని సన్మానసభల లాగానే అదీ జరిగింది. నన్ను ఇంద్రుడని చంద్రుడని పొగిడారు. సాహిత్యానికి అపారమైన సేవ చేశానని అన్నారు కవినే కాకుండా మహా పండితుడనని, పంజాబునుగురించి కథలు రాసిన తొలి దక్షిణాత్యుడిని నేనేనట. ఔత్తరాహికులయందు కోపం కాని ద్వేషం కాని లేకుండా, నా కథలలో ఎంతో సానుభూతి కనిపిస్తుందట. మా పూర్వీకులు ఏదో తరంలో ఆంధ్రప్రాంతానికి వలసవెళ్ళిన పంజాబీలు అయివుంటారట... వగైరా... వగైరా...

శ్రోతలు ఉపన్యాసం శ్రద్ధగా వినడమే కాకుండా మధ్య మధ్య తరుణాన్ని అనుసరించి చప్పట్లు కొట్టడం హర్షధ్వానాలు చేయటం వంటి పనులు చేసి సభను తమకు వీలైన పద్ధతిలో రక్తి కట్టించారు

నేను మాట్లాడవలసిన తరుణం వచ్చింది. నమ్రత, సౌమ్యం, సమాధానం చెబుతా ఆంధ్రదేశంలో ఎన్నిమించిన రచయితలు కోకొల్లలుగా వున్నారని దేశరక్షణకు, స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు ఎన్నో త్యాగాలు చేసిన పంజాబు దేశమన్నా, అంటే మా అందరికీ ఎనలేని గౌరవమని, అంతేకాకుండా ఇంజనీరింగ్ విషయాలలో పంజాబీలు ప్రసిద్ధి సామాన్యులని, ధీరులని, చెబుతూ, నాకు జీవితంలో కొలిచేరి జరిగిన సన్మానం పంజాబుదేశంలో జరగడం పూర్వజన్మ పుణ్యంగా భావిస్తున్నానని పంజాబు

మళ్ళీ మళ్ళీ రావాలనే ఆకాంక్ష మనస్సులో చిరస్థాయిగా నిలుపుకుంటున్నానని వారికి మనవి చేసుకున్నాను.

అంతటితో ఆ సభ ముగిసింది...కాని రస్వంత వెలితి లేనిదే జీవితం పరిపూర్ణంగా రాణించదుగా!...

సభ అనంతరం షడ్రసోపేతంగా విందుభోజనం.

అనంతరం ఆవిడని పరిచయం చేశారు

మీకథను అనువాదం చేసిన 'మిసెస్' కమలామిత్రా'

ఆవిడ ముఖంలో విషాదంగాని దుఃఖంగానిలేదు చిరునవ్వు చిద్విలాసమే కనిపిస్తోంది.

కాని పరిశీలనగా చూసినవారికి నా ముఖంలో ఆశ్చర్యం అపనమ్మకం కనిపించాయి.

'నమస్తే!'...అని ఆవిడ కంఠం సహజంగానే అన్నది.

'నమస్తే!' అని నా కంఠం ఏదో లోకంలోంచి పలికింది.

'చాలా రోజుల తరువాత కలుసుకున్నాం' అని ఆవిడ చక్కటి తెలుగులో అన్నది.

'ఇరవై సంవత్సరాలు' అని నేను అన్నాను

'అప్పుడే ఇరవై సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయా?'

'కాలం ఎవరికోసం ఆగదు!'

'ఏమో!!...పిల్లలెందరు?'

'బ్రహ్మచారిని'

ఆవిడేదో అడగబోయింది. కాని అంతలోనే ప్రశ్న మారింది.

పంజాబు మీకు నచ్చిందనుకుంటాను?

'జీవితంలో ఎన్నటికి మరిచిపోలేను.'

'థాంక్స్!'

'ఈ సన్మానానికి వెనుక ఎవరున్నారో నాకు అర్థమైంది.'

'నేను నిమిత్తమాత్రురాలిని!'

'ఈ విషయంలో మాత్రంకాదు...'

ఆవిడ నవ్వింది. 'కథలు రాయి అంతేగాని కథలో పాత్రగా మాత్రం మారిపోవద్దు.'

'ఎందుకని?'

'కథలు సరదాకు, కాలక్షేపానికి రాసుకునేవి. జీవితం అలాకాదు. అనుక్షణం చాలా సీరియస్‌గా తీసుకోవలసింది ఈ వేదాంత చర్చకేంగాని, మావారిని పిల్లలని చూద్దువుగాని రా!'

వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళాము. అది లక్ష్మీనివాసం. ఎటు చూచినా మూడ పువ్వులు ఆరుకాయలు. కనుచూపుమేరలో కనిపించేదంతా సిరిసంపదలే.

నా మౌనానికి భంగం కలిగించిన మాట 'ఇదంతా నీ చలవే!! రామం!'

నేను నవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశాను.

'ఉపకారం చేస్తున్నామంటూ అపకారం చేసేవాళ్ళకంటే అపకారం చేస్తున్నామంటూ ఉపకారం చేసేవాళ్ళే గొప్పవాళ్ళు కాదా?'

నేనేం మాట్లాడలేదు.

'రచయితవిగా తీరికగా ఆలోచించు. ఇరవై సంవత్సరాల విషయం, ఒక్క క్షణంలో ఎలా తేలుతుంది?'

'నేను చెయ్యగలిగిందల్లా మా వూరికి తిరిగిరావటమే'

సన్మానం విశేషాలు ఏమిటని మా ఆఫీసులో అంతా అడిగారు, దానికి నా చిరునవ్వే సమాధానం.

కాని ఆ చిరునవ్వు పెదవులమీదనుంచి వచ్చిందే హృదయంలోంచి రాలేదు. ఎందుకంటే మనసార నవ్వడం మరిచిపోయి ఇరవై సంవత్సరాలైంది.

ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం ఒక రోజున వసంత మొలచింది.

'ఆ అమ్మాయిపేరు కమల.'

ప్రపంచమంతా పరిమళాలతో నిండి బ్రతుకే ఒక తియ్యని కలగా కనిపించే జీవిత వసంత కాలం.

మన్మధుడొచ్చాడు. పూలబాణాలు వేశాడు.

వసంతుడొచ్చాడు, వలపు కలిగింది.

మలయ సమీరం మెచ్చింది వికసించి రగిల్చింది

హృదయానికి మనస్సు ఇచ్చిన సలహా 'పెళ్ళిచేసుకో'

'నన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటావా కమలా?' అని అడిగేశాను

చిరునవ్వుల వెన్నెల నావంక నిర్భయంగా చూసి 'మీ పెద్దల ఆశీర్వచనం తీసుకుని రా' అని షరతు పెట్టింది.

పెద్దల ఆశీర్వచనం నా కోసం ఎదురుచూస్తోంది!

'ఈ పెళ్ళి నువ్వు చేసుకుంటే నా చావు ఖాయం!' ఇది అమ్మ ఉక్రోషం.

'ఆస్తి నా స్వార్జితం. చిల్లిగవ్వ ఇవ్వను. ఏ మఠానికో రాసి నా దోవను నేను చక్కా పోతాను' ఇది నాన్న నిర్ణయం.

'నిన్ను ట్రైనింగ్‌కు ఫారెన్ పంపిద్దామని అనుకుంటున్నాను. తెలివితక్కువ వేషాలు వేసి ఉద్యోగాన్ని భవిష్యత్తుని పాడుచేసుకోవద్దు' ఇది పై అధికారి హుకుం.

'తరతరాలుగా వంశానికి మచ్చ తెచ్చేవాడివి కావద్దు' ఇది బంధువుల ఆదేశం.

'పైసాలేనివాడి ప్రేమకు విలువ వుండదు. ఉద్యోగం, ఆస్తి, అంతస్తు అన్నీపోయి విలువ నీడలేనివాడు, నీ అందాల లైలా, నీ వలపుల జూలియట్ నీకు వెయ్యి ఆమడల దూరంలో వుంటుంది' ఇది మిత్రుల సలహా.

పిరికివాడి మనస్సు వేసిన తులాభారం ఎన్ని తులసి ఆకులు వేసినా ఆస్తి, అంతస్తు, ఉద్యోగం యివే మొగ్గు చూపించాయి.

ప్రేమ వోడిపోయింది.

నిండు పున్నమి రేయి ప్రియుడు ప్రేయసితో చెప్పినమాట, వెన్నెల చల్లగా వుందని కాదు. నక్షత్రాలు మిణుమిణుకు మంటున్నాయని కాదు. మలయ సమీరంలో వెచ్చని చలవుందని కాదు.

నన్ను మరిచిపో కమలా! ఈ పిరికివాడిని మరిచిపో!

కమల కన్నీరు మున్నీరు కాలేదు. ఆత్మహత్య చేసుకుంటానని కాని, ఆఘాయిత్యం చేస్తానని కాని బెదిరించలేదు.

'ఈ సంబంధం తప్పిపోయింది అన్నయ్యా' అని వాళ అన్నయ్యతో చెప్పింది.

అన్నయ్యతో బాటు ఆ వూరి పరంధరికి ఒకే ఒక చిన్నకోరిక కలిగింది ఈ సంబంధం ఎందుకు తప్పిపోయిందో కనుక్కుందామని...ఆడపిల్లల బ్రతుకుతో చెలగాటం ఆడేవాళ్ళని, పెళ్ళికాని పిల్లలని ప్రేమిస్తున్నామని మధ్యపెట్టే వారిని ప్రశ్నలు అడ్డగాలంటే కావలసింది మాటలు కాదు, మర్యాదలుకాదు

బాకులు! బరిసెలు!

అవి పుచ్చుకునే వాళ్ళు వచ్చారు (బతికుండగానే సమాధిచేసి, కైవల్యానికి సరాసరి పంపుదామని వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం.

అది సదుద్దేశమే కాని మంచిపనులు సులభంగా నేరవేరవు కదా? అక్కడకూడా కమలే అడ్డం వచ్చింది. 'ఆయన వంటిమీద ఈగవాలితే నన్ను ప్రాణాలతో చూడరు' అని సరిగ్గా ఆడపిల్లలాగానే మంకుపట్టు పట్టింది.

ఇంటి ఆడపడుచు మాట - కాదనలేక వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

నేను ఇంటికి తిరిగి వచ్చాను ... 'కమలను పెళ్ళిచేసుకోవటం లేదమ్మా ...' అని మా వాళ్ళతో చెప్పాను. మంగళ హారతులు నా కోసం సిద్ధంగా వున్నాయి.

'నా కడుపున చెడపుట్టాడు' ఇది అమ్మ అన్నమాట.

'డబ్బుకోసం ఏ పనైనా చెయ్యగలడు' అని నాన్న ప్రవచనం.

'లేనిపోని అనవసర వ్యవహారాలతో ఆఫీసు పరువు తీశేశావు.' ఇది పై ఆఫీసరు ఆరోపణ.

'ఇటువంటి తిరుగుబోతుకు పిల్లని ఎవరు ఇస్తారు?' బంధువుల అభిప్రాయం.

'డబ్బుకోసం ప్రేమించిన పిల్ల గొంతుక కోసినవాడివి నువ్వు మనిషివేనా - ఛీ! ఏం బ్రతుకురా ఇది ఒక జన్మేనా?' స్నేహితుల మనస్సులోని కలవరం.

తిరిగిరాని వసంతం

'ప్రమోషన్ అక్కర్లేదు ... అండమాన్సుకన్నా ట్రాన్స్‌ఫరు చేయండి' అని ఆఫీసర్ని ప్రార్థించాను.

'మీ ఆస్తి నాకక్కర్లేదు మీకునచ్చిన వారికి ఇవ్వండి' అని నాన్నగారిని ప్రాధేయపడ్డాను.

ఇద్దరిదగ్గరనుంచి సమాధానం ఒకటే.

'నోరు మూసుకో!!'

వసంతం మాట ఏనాడో మరిచిపోయాను.

ఆరోజున తుఫాను వస్తుందని మబ్బులు పట్టి లోకమంతా కనుచీకటిగావుంది. హడావిడిగా ఇంటికి వచ్చాను.

అన్నం వడ్డిస్తూ అమ్మ 'రామం' అని పిలిచింది.

తలయెత్తి ఆవిడవంక చూశాను విజయ గర్వం ఆవిడ ముఖంలో కనిపిస్తోంది.

'నీ ప్రియురాలికి పెళ్ళి అయిందిట' మొగుడు పెద్ద ఇంజినియరుట. పన్నెండు వేలు కట్నంట. నీ కిష్టమని చేశాను పరమాన్నం తినటం లేదేం?'

'పాలు విరిగిపోయాయమ్మా...'

'ప్రారబ్ధం ఎవరు తప్పించగలరులే ... ఎవరో కులం కానివాడినే చేసుకుందిట' అదేమిటరా లేచిపోతున్నావు.

'కడుపు నిండిపోయిందమ్మా'

అమ్మ నవ్విన చిరునవ్వు నెయ్యి పిడుగుల శబ్దంలో ఈనాటికి మనస్సులో మార్మోగుతూనే వుంది

కాలం ఏనాడూ ఎవ్వరికోసం ఆగలేదు. నాకోసంకూడా ఆగలేదు

అందరి జీవితాలలోకి వసంతాలు వస్తున్నాయి. నాకు మాత్రం మార్పులేని నిస్తబ్ద, నిర్లిప్త, నిర్జీవ జీవనం ఉపయోగం లేని ప్రమోషన్ వచ్చింది. జీతం నాలుగు అంకెలకు పెరిగింది.

ఎక్కడో ఒక మెరుపు చీకటిలో మెరిసింది. లిప్తకాలపు వెలుగు శాశ్వతమని మనస్సు భ్రమపడింది.

ఈసారి అమ్మ బెదిరించలేదు. నాన్న గారు భయపెట్టలేదు. ఇద్దరూ కలిసి ప్రతిమాలు కున్నారు.

'మేము పెద్దవాళ్ళం అయిపోతున్నాం. నువ్వు ఒక యింటివాడివైతే నిశ్చింతగా కన్నుమూస్తాం పిల్లను మేము చూశాము. నీకు అన్నివిధాల తగిన సంబంధం

చదువులకు సరస్వతి సంపదలకు లక్ష్మి అందచందాలు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు - రంభ. మొదటిరన్నె బంగారం మేలిమి అని' అమ్మసంబరం

'వాళ్ళు కుబేరులు' ఇదేమాట నాన్న గారు ఒకటికి పదిసార్లు అన్నారు. అంత కన్న ఆయనకు కావలసినదేముంది?

పెళ్ళిచూపులకి వెళ్ళినప్పుడు నాకు ఆ పిల్లలో కనిపించింది అందమొక్కటే కాదు ఆ పిల్ల కన్నులలో దాగిన నిర్లక్ష్యం హేళనా! ఆ పిల్ల సిగ్గుపడుతూ కూర్చోలేదు. ధైర్యంగానే నావంక చూసింది.

మేడ చూద్దురుగాని రండి అంటూ అమ్మను నాన్నను వాళ్ళు లోపలకు తీసుకుని వెళ్ళారు.

మేము ఇద్దరం ఒంటరిగా మిగిలాం.

నేను మాట్లాడలేదు ఆ పిల్లే మాట్లాడింది.

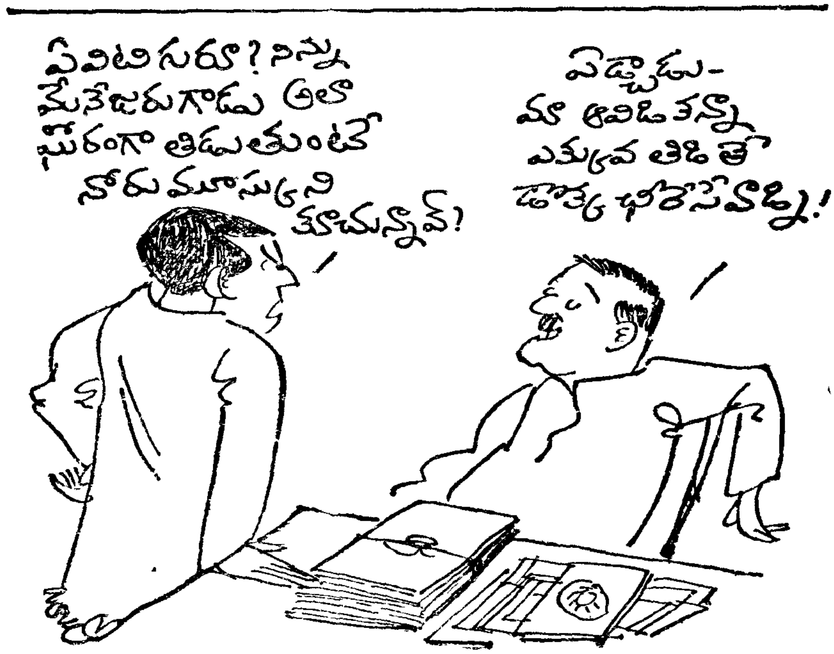
'మిమ్మల్ని గురించి ఒక విషయం విన్నాను నిజమేనా' అని అడిగింది

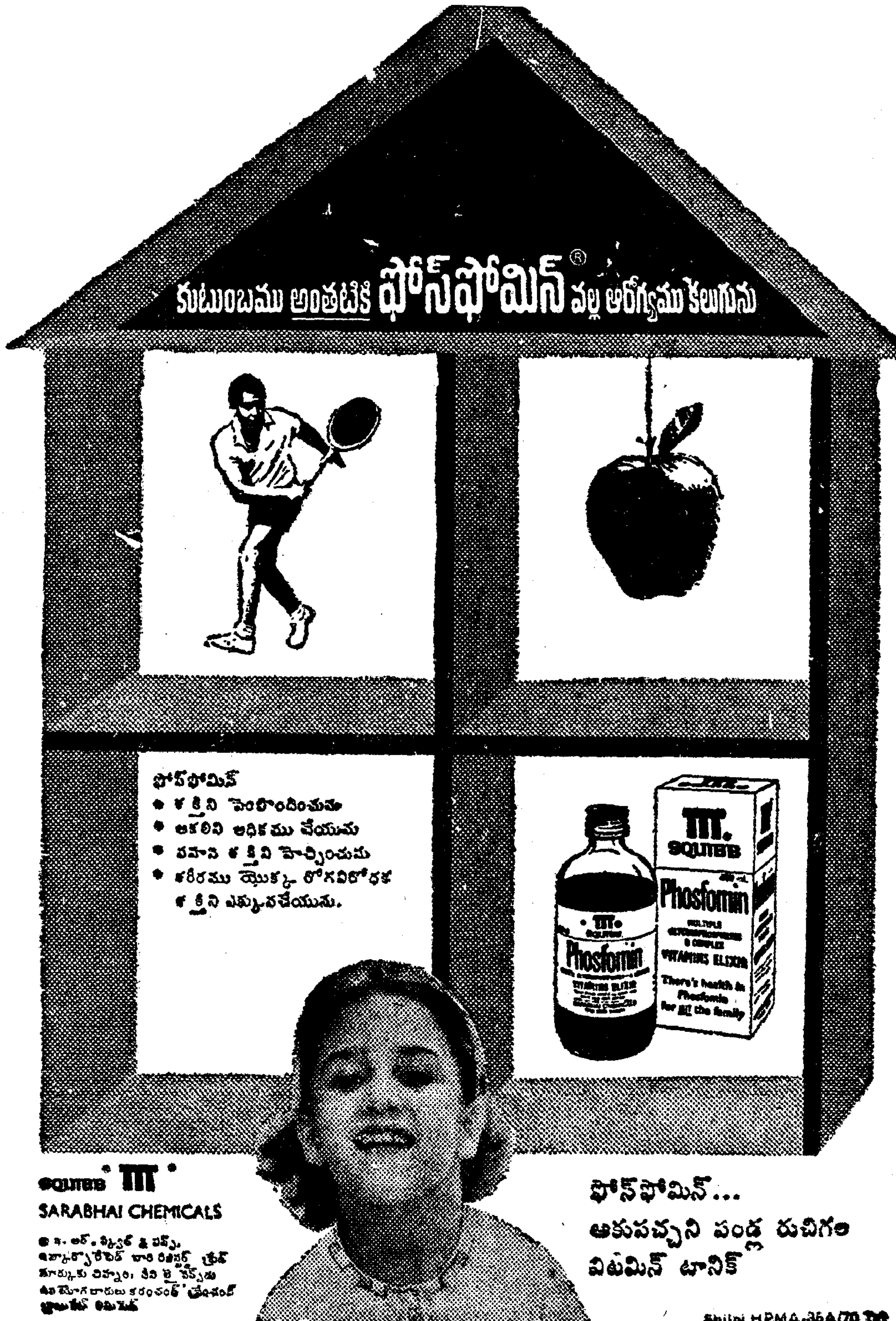
నేను ఉలిక్కిపడి అటు చూశాను. ఆ ప్రశ్న ఏమిటో నాకు తెలుసు.

'నిజమే!' అని అన్నాను.

రేడియోగ్రామ్ ఆన్‌చేసి ఆ పిల్ల లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

అమ్మ, నాన్న, నేను నిశ్శబ్దంగా




కుటుంబము అంతటికి ఫోస్‌ఫోమిన్® వల్ల ఆరోగ్యము కలుగును
ఫోస్‌ఫోమిన్
• శక్తిని పెంపొందించును
• ఆకలిని అధికము చేయును
• నరాల శక్తిని హెచ్చించును
• శరీరము యొక్క రోగనిరోధక శక్తిని ఎక్కువచేయును.
SQUIBB
Phosfomin
VITAMINS ELIXIR
There's health in Phosfomin for all the family
SQUIBB
SARABHAI CHEMICALS
ఫోస్‌ఫోమిన్...
ఆకుపచ్చని పండ్ల రుచిగల
విటమిన్ టానిక్
Shilpi HPMA 35A/70 Tel

చెవిటివిమాలోకం

మానవ జనాభాలో సుమారు పది శాతం చెవిటి వాళ్ళుంటారు అమెరికాలోని చెవిటి సంస్థ! [నేషనల్ ఎకడమీ ఆఫ్ డెఫ్‌నెస్ ఎండ్ ఇంపెయిర్డ్ హియరింగ్] తన సర్వేలలో తేల్చింది చిన్న పిల్లలో, స్కూలు కెళ్ళే పిల్లల్లో కూడా సుమారు ఐదుశాతం చెవిటివారుండొచ్చుట. ఇలా తేల్చి చెప్పటమే గాక వారి చెవిటిదనానికి కారణాలను, అది నివారించుకోగల మార్గాలను కూడా సూచించింది ఆ సంస్థ.

ఇంతకూ చెవిటిదన మంటే ఏమిటి మరి? నిర్వచించాలంటే కొద్దిగాగాని,పూర్తిగ గాని సాధారణంగా వినబడే చప్పుళ్ళను విన లేని స్థితినే చెవిటిదన వచ్చు. అలాంటి లక్షణంగల వారందరినీ చెవిటిమాలోకం అంటుంది మన శాస్త్రజ్ఞుల పిచ్చి మాలోకం. శాస్త్రీయంగా చూస్తే శబ్ద గ్రహణ శక్తిగల జ్ఞానేంద్రియం— అంటే మన చెవిలోని విభాగాల్లో కర్ణాంతరనాళము, కర్ణభేరి, ఎముకల గొలుసు, లోపలి చెవి మున్నగు వాటికి సంభవించే అపాయాల ద్వారా చెవుడు వస్తుందవచ్చు. అదీగాక శబ్ద నాడికిగాని, లేక అది చేరే మెదడులోని శబ్ద కేంద్రానికిగాని అపాయాలు సంభవించినా చెవిటిదనం తప్పేమని వచ్చేస్తుంది. ఒక్కోసారి ఇది వంశపారంపర్యంగ కూడా రావచ్చు. కొన్ని సమయాల్లో గర్భిణిస్త్రీలకు సోకే వైరస్‌లవల్ల కూడా శిశువులకు చెవిటిదనం సంభవిస్తుందని శాస్త్రజ్ఞుల ఉవాచ.

ఏదో ఒకలాగా ఇలా మానవ జనాభాలో వుండే ఈ లక్షణాలుగల అభాగ్యుల గతేమిటి? వారికి శబ్దగ్రహణశక్తి లేదని సంఘ జీవితంలోని సుఖాలకు దూరంగా వుంచాల్సిందేనా అంటే, కాదుమరి. అలాంటి వారికి కూడా సుఖాన్నిచ్చే మార్గాలను అన్వేషించిన మహానుభావులున్నారు చరిత్రలో.

చెవిటిదనంమూలంగ పదజాలాన్ని గ్రహించలేక భాషా మాధుర్యాన్ని చవి చూడలేనివారికి, తమ భావాలను సరిగ వెలిబుచ్చలేని అశక్తులకు పెన్నిధిలాగా తొలిసారిగ పదునారవ శతాబ్దంలో పెడ్రో— డి— పాన్స్ అనే మహానుభావుడు స్పెయినుదేశంలోని చెవిటివారికి విద్య గరపడం ఆరంభించాడు. ఇతని విధానాలను డి— బోనెట్ అనే వ్యక్తి పుస్తకంగ ముద్రిస్తె వాటిని మిగిలిన ఐరోపా దేశాలు అనుసరించాయి కాని చెవిటివారికి ఈ రంగంలో ప్రాముఖ్యమైన వ్యక్తి జర్మనీకి చెందిన శామ్యూల్ హీనికె. ఇతడు నోరల్‌గ చెవిటివారికి విద్య నేర్పడం ఆరంభించిన మొట్ట మొదటి వ్యక్తి. ఇతని పద్ధతులకు మోరిట్జ్ హిల్ ప్రాచుర్యం ఇవ్వడంతో ప్రపంచ వ్యాప్తంగ నేడు చెవిటివారు ఎన్నో విద్యాలయాల్లో ఒరల్ ట్రెయినింగ్‌ను పొందగలుగుతున్నారు. ఒట్టి విద్యాభ్యాసం మాత్రమే గాక చెవిటివారికి శబ్ద గ్రహణ శక్తి ఒనకూర్చేందుకు వీలుగా అమెరికా, ఇంగ్లాండ దేశాల్లో హియరింగ్ ఎయిడ్స్‌ను కూడా కనిపెట్టారు. ఎలెక్ట్రికల్‌గ కూడా పనిచేసే ఇలాంటియంత్రాలను తొలిసారిగ తయారు చేసినవాడు అలెగ్జాండర్ గ్రహాంబెల్.

ఇరవయ్యో శతాబ్దం సగం ముగిసిన తర్వాతనుండి ప్రపంచవ్యాప్తంగ ఏర్పరచబడ్డ విద్యాలయాలు, ప్రభుత్వ చట్టాలు. తయారీకాబడ్డ సున్నితమైన యంత్రాలు, వైద్య శాస్త్రజ్ఞులకృషి—వీటన్నిటి ఫలితంగ ఈనాడు ఎందరో చెవిటివారు సాధారణమైన వ్యక్తుల్లాగానే సుఖంగ వుండగలుగుతున్నారు.

ఒక్క అమెరికా దేశంలోనే సుమారు 88.6 శాతం చెవిటివారు విద్యాలయాల్లో విద్యాభ్యాసం లక్షణంగా గావిస్తున్నారు. జర్మనీ, స్వీడన్, జపాన్‌లాంటి దేశాల్లో పిల్ల చెవిటివారికి ప్రత్యేక శిక్షణలు, సదుపాయాలు కూడా ఉన్నాయి. ఇంగ్లాండుదేశంలోని మాంచెస్టర్ విశ్వవిద్యాలయంలో చెవిటివారిని ఉద్ధరించడానికి ఎన్నో రంగాల్లో స్పెషల్ రిసెర్చి కూడా సాగుతూంది. ఇవిగాక ప్రపంచవ్యాప్తంగ నెలకొల్పబడ్డ ఎన్నో సంస్థలు చెవిటివారికి సుఖ జీవనాన్ని కలిగింపచేసే ప్రయత్నాలేగాక, బాగున్నవారికి కూడా చెవుడు రాకుండా ఎన్నో చర్యలు తీసుకుంటున్నాయి. వీటిలో యునెస్కో పాత్ర కూడా ఉంది. చెవుడు అనేది సంభవించకుండా పారిశ్రామిక, మిలిటరీ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్లుగల ప్రాంతాల్లో ఎక్కువ చప్పుళ్ళు ఉండకుండా అరికట్టడం, గర్భిణి స్త్రీలకు వైరస్ సోకుళ్ళు కలుగకుండా వైద్య సహాయం, ప్రత్యేక యంత్రాల సరఫరా లాంటివి ఎన్నో చేస్తున్నాయి.

చెవిటిదనంతో ఎన్నో సుఖాలను పోగొట్టుకొన్నవారికి కూడా సంఘంలోని ఆనందాన్ని పొందగలిగే ప్రయత్నాలు జరుగుతూంటే వాటిని వద్దంటారా! [మన భారతంలో దృష్టి ఇస్తా, తీసుకోవయ్యా అని కృష్ణభగవానుడన్నా ధృతరాష్ట్రుడేమో వద్దన్నాడు మరి.]

—పి. రమేష్ నారాయణ

తిరిగిరాని వసంతం

ఇంటక ఒరి, ఏన్నాం.

'పిల్లా పెల్లా వుండా?' అని ఎవ్వరూ అడగలేదు నేనూ ఆ విషయం ప్రస్తావించలేదు.

పచ్చటి జీవితాలకో ఇంకొక ఆయిదు వసంతాలు గడిచాయి.

అమ్మ అమరత్వం పొందింది.

నాకు నాలుగు పదులు నిండాయని ఆఫీసు సర్వీసు రికార్డు చెప్పింది జీతం ఇంకొక వెయ్యిరూపాయలు పెరిగింది. కాని చూసినవాళ్ల దృష్టిలో ఇరువదులు దాటిన నాన్నకన్నా పెద్దవాడిలాగ కనిపిస్తున్నానుట

అమ్మలేని లోపం నాన్నగారిలో అడుగడుగునా కనిపించేది నన్నుచూస్తే, అంతులేని చిరాకు నమిలి మింగేద్దామన్నంత కోపం మరి ఘోరంగా వరించక ఉండు ఆయన అన్నమాట.

పెళ్ళి చేసుకోపోతే పోనీలే...కనీసం ఎవరినన్నా ... అంటూ అంతలోనే విసుక్కొచ్చి,

'నీకు అంత మాత్రం ధైర్యం కూడానా?' అని అన్నారు

నాకు కోపం రాలేదు సనన్నులోంచి నిట్టూర్పుకూడా రాలేదు రెండు సంవత్సరాలు గడిచాయి మూడోపుట్టిని వచ్చింది రాత్రి హాయిగా నిద్రపోయిన నాన్న మరునాడు లేవలేదు.

ఆయన నిడుర జీవితం ఆనాటితో పూర్తి అయింది.

ఇంటికి పెద్దవాడిన య్యాను. ఎవ్వరూ లేని ఒంటరివాడి నయ్యాను.

అక్కర్లేని స్వాతంత్ర్యం అనుభవించలేని వయస్సులో వచ్చింది,

వసంత మెనాడో గడిచిపోయింది. హేమంతం వచ్చింది. గడిచిన బాధలగాథలు లీలగా మనస్సులో మసలు తున్నాయి.

కాని స్పష్టంగా ఒక్క ప్రశ్న మెరిసింది.

ఇంతవరకూ సాధించిందేమిటి? ఈ జీవికి చివరకు మిగిలేదేమిటి?

ఒకటికి రెండుసార్లు ప్రశ్నలు మనస్సులో మార్మోగాయి.

'ఈ జీవితం వ్యర్థం కాలేదు. నువ్వు రచయితవి. సంఘాన్ని ముందుకు నడిపించగల మార్గదర్శివి' అని మనస్సు సమాధాన పడ్డది.

'నిర్విణ్ణ, నిర్జీవ నిస్సార జీవితం' అని వెయ్యి గొంతుకలతో హృదయం ఘోష పెట్టింది.

కమలమాత్రం నన్ను మరిచిపోలేదు. నేను చేసిన అపకారానికి ఆ మనిషి నన్ను ద్వేషించలేదు. పైగా నన్ను సన్మానించింది. అంతకన్నా ఈ జీవితానికి ఏం కావాలి ?

జీవితానికి తిరిగి వసంత మొచ్చినట్టు అనిపించింది.

'నీ మేలు జన్మ జన్మాలకు మరిచిపోలేను కమలా' అని ఉత్తరం రాశాను. అనతి కాలంలోనే సమాధానం వచ్చింది.

'రామం !

నువ్వుచేసిన మేలుకు నేనే ఎన్నిజన్మలకైనా ఋణం తీర్చుకోలేను. నీ పిరికితనమే నా శ్రేయస్సుకు మూల కారణమైంది. మనస్సులోని బొమ్మని మనస్సే చెరిపివేసింది. కాలం నీమీదకూడా కరుణ చూపిస్తుందని, నువ్వుకూడా జీవితంలో ఒక నూతన అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించి వుంటావని అనుకున్నాను. నీ కథలలోని ఆనందం, నీ జీవితానికి ప్రతిబింబమని ఆపోహపడి; చిన్ననాటి చెలిగా, స్నేహితురాలిగా, ఒక తోటి రచయిత్రిగా, నేను కూడా ఆ ఆనందంలో పాలు పంచుకుందామని, నిన్ను చూసి గర్వపడదామని, నీకు సన్మానం నెపంగా నిన్ను పిలిపించాను.

కాని నీ జీవితం కుక్కలుచింపిన విస్తరి అని తెలిసిన మరుక్షణం నేను ఎంతగా బాధపడ్డానో చెప్పలేను.

జీవితంలో ఇహ వసంతమేలాగూ తిరిగి రాదు. హేమంత మన్నా సుఖమయం చేసుకో. నువ్వు ప్రేమించేవారిని పొందలేకపోతే కనీసం నిన్ను ప్రేమించేవారికన్నా ఆశ్రయం యివ్వు మనస్సుకి సంతృప్తి, ఆత్మకు శాంతి లభిస్తాయి,

పీడకలలాంటి గతాన్ని మరిచిపో ! దాంతోబాటు నన్ను కూడా మరిచిపో !

కమల'! ●

ధర్మపథం

వాయువెందుకు ప్రధానమైంది?

మానవ జీవితంలో పంచభూతాలూ ముఖ్యాలే ! మానవ శరీరం పాంచభౌతికమని అందరికీ తెలుసు. వాటన్నిటిలోనూ వాయువు అతి ముఖ్యమైనది. ఆహారం, జలం లేకుండా కొన్ని రోజులు ఉండవచ్చును గాని, గాలి లేకుండా ఒక క్షణమైనా జీవించలేము. మానవశరీరంలో ప్రాణ, అపాన, వ్యాన ఉదాన, సమానాలనే అయిదు వాయువులుంటాయనీ, వీటిలో వ్యానం శరీరంలోని సర్వావయవాల్లోనూ వ్యాపించి వుంటుందనీ మన ప్రాచీనులే చెప్పారు. ఆయావాయువులు అవి వుండవలసిన స్థానాల్లో ఉండకుండా తప్పిపోయివున్నప్పుడే వాపులూ, నొప్పులూ మొదలైన రోగాలు సంభవిస్తాయి.

వాయుమార్గంగా వెళ్ళే యానాలు అతిత్వరగా ప్రయాణం చేస్తాయి. నేలమీద ప్రయాణంచేసే శకటాలలో వాయుపూరితములైన చక్రాలున్ని తేలికగానూ, వేగంగానూ ప్రయాణం చేస్తాయిగదా!

వాటికి గాలి తక్కువయితే ప్రయాణం దెబ్బ తింటుంది. గొట్టాలకు రంధ్రంపడి గాలిపోతే వాహనం స్తంభించి పోతుంది. తర్వాత ఆ రంధ్రాన్ని మూసి, వాయువును నింపే చికిత్స చేస్తేనేగాని ప్రయోజనం ఉండదు.

రబ్బరు గొట్టాలలో వాయువు నిలిచి ఉండాలంటే దానికి రంధ్రాలు ఉండకూడదు. దాని ద్వారాన్ని బిగువుగా మూసి ఉంచాలి.

మానవ శరీర నిర్మాణం అతి విచిత్రమైనది! నవ రంధ్రాలూ ఉన్నా, శరీరంలోని వాయువులు ఆయా స్థానాల్లో వుంటాయి గాని పోవు. కొన్ని వాయువులు బయటికి పోకలపి కూడా వుంటుంది. ఇతరములైన వాయునాళాలకు రంధ్రం పడితే దానిని పూడ్చి మళ్ళీ దానిలోనికి గాలిని ఎక్కించడం సులభ సాధ్యం. మానవ హృదయ స్థానంలోని ప్రాణవాయువు శరీరాన్ని విడిచి పెడితే దానిని తిరిగి లోపలికి ఎక్కించడం సాధ్యం కానే కాదు. అప్పుడు మానవ శరీరం నిష్ప్రయోజనమై పోతుంది.

మానవుడు గొప్ప ప్రతిభావంతుడు కావచ్చు. బలశాలి కావచ్చును. అన్ని విద్యలూ వచ్చివుండ వచ్చును. మహాసామ్రాజ్యాలను పాలించ వచ్చును. కానీ, అతని శరీరంనుంచి అత్యంత సూక్ష్మమైన వాయువు నిర్గమించిందంటే తక్కినవన్నీ పటాపంచలై పోతాయి!

ప్రాణుల జీవితం వాయువుమీదనే ఆధారపడి ఉంది. అది ఎప్పుడు పోయేదీ ఎవ్వరికి తెలియదు. అందువల్ల మన జీవితం శాశ్వతమైనదని అనుకోకూడదు.

ఈ విషయాన్ని మన పూర్వులు చక్కని పోలికతో ఇలా వివరించారు—

"నవద్వారే నృణః కుంభే
ప్రాణవాతాంబు పూరితే,
తిష్ఠతీ త్యద్భుతం మన్యే
గచ్ఛతీతి కిమద్భుతమ్"

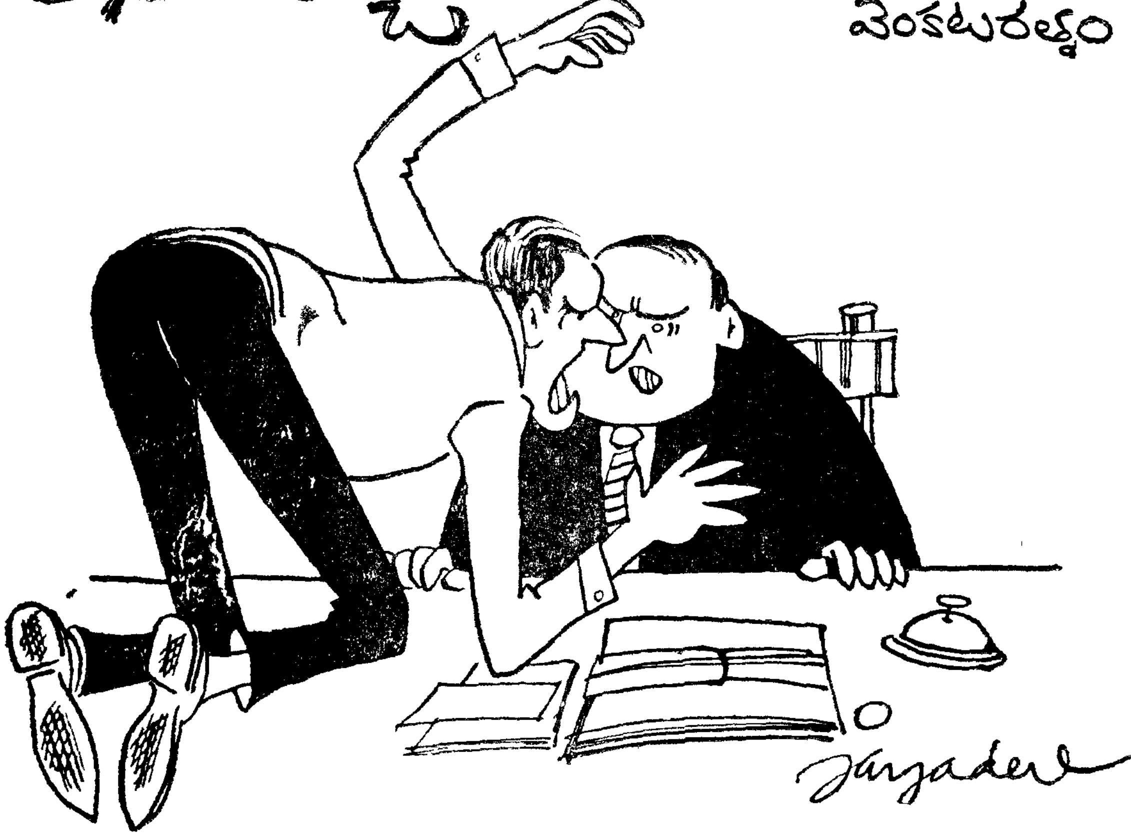
శరీరం తొమ్మిది చిల్లులతో కూడిన కుండ వంటిది. అది ప్రాణవాయువనే నీటితో నింపబడి ఉన్నది. ఆ చిల్లుల ఘటంలో నీరు నిలబడుటంటే ప్రాణం పోకుండా వుండడమే ఎంతో అద్భుతం! ఆ ప్రాణ జలం కారిపోయినదంటే ఆశ్చర్యపడ నక్కరలేదు.

ఈ విషయాన్ని గమనించి, అస్థిరమైన జీవితం మీద 'ఆశ' పెట్టుకోక స్థిరమైనదానికోసం యత్నం చెయ్యడం ఉచితమైనది.

—బులుసు వేంకటరమణయ్య

రసపిచ్చి

మైనేని వెంకటరత్నం



చదువు వేరు...సంస్కారం వేరు!

విద్య వేరు...వివేకం వేరు!

—కాదంటారా...విశాలరావులోపాటు... ఒక్కసారి ... ఒక్కసారంటే ఒక్కసారి ప్రయాణం చేయండి... ఆ సంగతి అర్థ మవుతుంది.

అదుగో విశాలరావు!

విక్కటిక్కో బయలుదేరుతున్నాడు.

మనమూ ... అతనిని అనుసరిద్దాం పదండి!

* * *

విశాలరావు ఇంటర్వ్యూకు బయలు దేరేడు.

ఓ సంచిలో సర్టిఫికెట్లూ ... సరంజామా సర్దుకొని తెనాలిలో రైలెక్కి గుంటూరు స్టేషన్‌లో దిగేడు.

గేట్లో టికెట్లు తీసుకొంటూ జనాన్ని బయటికి విడిచిపెడుతున్నారు చెకింగ్ ఆఫీసర్లు.

వాళ్ళని చూడగానే అతని బుర్రలో ఓ పురుగు తొలిచింది. ఓ గమ్మత్తు చెయ్యాలని బుద్ధి పుట్టింది.

'టికెట్ ప్లీజ్!' దాటిపోతున్న విశాలరావును నిలవేసి అడిగేడు టి. సి.

'మామూలెంత?' దురుసుగా అడిగేడు విశాలరావు.

టి. సి. ముఖంలో రంగు మారింది.

'మామూళ్ళు తీసుకొంటే మాత్రం... అంత పబ్లిగ్గానా!... టికెట్ అడిగితే 'మామూలెంత' అని దబాయిస్తాడేమిటి?' కోపం వచ్చినా ... నిగ్రహించుకొన్నాడు టి. సి.

[illegible] బుక్కు తీసి 'ఫైన్' కట్టమని [illegible]న్నాడు

'టిక్కెట్టు లేకుండా [illegible] దగ్గరా [illegible] ఆ పాల మనిషిని ఎందుకు విడిచిపెట్టేవ్...ఆ మీసాల మనిషిని అడుగలేదేం...అంతా దొంగవేషం!

—త్రోసుకు పోబోయాడు విశాలరావు.

'హేయ్ మిస్టర్...ముందు డబ్బు కట్టి వెళ్ళు!' కబంధుడిలా అడ్డుపడ్డాడు టి. సి...మండిపడుతూ.

'డబ్బు కట్టి వెళ్ళాలా ... ఇదిగో తీసుకో!' అంటూ పర్సు తీశాడు. అందులో ఓ అరలోనుంచి టికెట్ తీసి టి. సి. చేతిలో పెట్టేడు. వెలవెలా పోయాడు టి. సి. ఉరిం చూసి దాన్ని చక్కున అందుకొన్నాడు.

పక పక నవ్వేడు విశాలరావు...తెల్లబడిన అతని ముఖాన్ని చూస్తూ 'భలే గమ్మత్తు చేశాన'ని పొంగిపోయాడు.

తన తెలివికి తానే మురుసుకొంటూ... ఆ ఆనందోన్మాదంతో మెయిన్‌రోడ్డు మీద అడ్డదిడ్డంగా నడవటం మొదలెట్టేడు...

వెనకనుంచి ఓ సిటీ బస్సు హారన్ మ్రోగిస్తూ ... అతని ప్రక్కనుండా

దూసుకుపోయింది.

'ఇంకేముంది...మనిషి బస్సు క్రింద పడిపోయాడు!' అనుకొంటూ ఆతురతతో చూడసాగేరు...ఆ చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళు.

'అమ్మయ్య...వెంట్రుకవాసిలో తప్పిపోయింది ప్రమాదం!' బ్రతికి బయటబడిన విశాలరావును చూసి నిట్టూర్చారు చివరికి.

వాళ్ళంతా తన వంక సానుభూతిగా చూస్తుంటే...మండింది విశాలరావుకు.

'ఇంత పెద్ద రోడ్డుంటే ఎటు నడిస్తే నేం...నా యిష్టం!' అనుకున్నాడు తనలో.

లారీ బారుకి అతని వెనుక కారు హారన్లు విన్పిస్తూనే ఉన్నాయి.

రిక్షా గంట గణగణ మ్రోగుతూనే ఉంది.

సైకిల్ బెల్ కొట్టుకుంటూనే ఉంది.

ఊహు ... విశాలరావుకు చీమ కుట్టినట్లన్నా లేదు.

అతనిలోకం అతనిది!

మొత్తానికి అతని ప్రాణం గట్టిది!

ఆదంతా చూస్తుంటే మీ గుండె గబగబా కొట్టుకోలేదూ?...దడ దడలాడలేదూ?

అప్పుడే ఏమయింది?

అసలు కథ ముందుంది!

* * *

ఇంకా అరగంట టైముంది ఇంటర్వ్యూకి.

చాలామంది వచ్చారు అభ్యర్థులు.

ప్రతివాడి ముఖంలోనూ నిరుద్యోగం కల్పించిన నిస్పృహ ఆవరించి ఉంది. 'సెలెక్టు అవుతానో లేదో'నని గొప్ప ఆతురత కొట్టవచ్చినట్టు కన్పిస్తూ ఉంది.

విశాలరావుకు ఆ దిగులేం లేదు.

'సమయం వేస్టు చేయటం దేనికో'ని విశాలంగా ఉన్న ఆ ఆవరణలో పచార్లు చేయటం మొదలెట్టేడు.

ఓ చోట 'ఇచట పూలు తుంచరాద'ని ఓ బోర్డు వ్రాసిపెట్టి ఉంది.

'ఏమిటీ నిషేధాలు... సినిమా హాళ్లల్లో, రైళ్లల్లో, బస్సుల్లో అంతటా ఇవే! పొగ త్రాగరాదట!...ముందు సీట్లమీద కాళ్ళు పెట్టరాదట! ... ఆడవాళ్ల సీట్లల్లో కూర్చోరాదట!'

చిర్రెత్తుకొచ్చింది విశాలరావుకు.

హుటాహుటి ఆ పూల తోటలో జొరబడి...ఓ గులాబీ తుంచితేగానీ అతనికి తృప్తి కలగలేదు.

దాని నాఘ్రాణిస్తూ... వెనక్కు తిరిగేసరికి...ఆ వైపే చూస్తూ చెట్టుక్రింద నిలబడిన ఓ అమ్మాయి కన్పించింది.

అక్కడికి నడిచినయ్ విశాలరావు కాళ్ళు.

ఆనందంతో మెరిసినయ్ విశాలరావు కళ్ళు.

ఆ అమ్మాయికి రెండు జడలు... నొసటి మీద చిన్న తిలకం...పెదేలకు గోళ్ళకూ రంగు...చేతిలో వేనిటీ బ్యాగు... హైహీల్సు ... ఆధునిక నాగరికతకు మోడల్గా ఉంది

ఆమెను చూడగానే ఏదో జోష్... ఎక్కడో లోటుగా ఉన్నట్టనిపించింది అతనికి.

దానిక్కారణం తట్టుక్కున తట్టింది బుర్రలో.

'ఇదిగో పువ్వు!' అన్నాడు ఆ జవరాలిని పలకరిస్తూ.

ఆ అమ్మాయి మిర్రి మిర్రి చూసింది అతనివంక

'అలా చూస్తావేం... ఈ పువ్వు తీసుకొని కుడిపక్క జడలో తురుముకో...ఆ జడ భుజంమీదికి ముందుకి వెయ్... ఇంకా బాగుంటావు...తప్పక సెలెక్టు అవుతావు!' అన్నాడు విశాలరావు చొరవ తీసుకొని.

ఆ మాటలకు ఆమె ముఖం ఎర్రబడింది. కాల్చేలా చూసింది...కళ్ళెర్ర చేసుకొని.

ఫిక ఫిక నవ్వి వెనక్కు తిరిగేడు విశాలరావు.

'భలే ఏడిపించాన'ని తనలో తానే అనుకున్నాడు.

'మేనర్లెస్ బ్రూట్!' వెళ్ళిపోతున్న అతనిని చూసి సన్నగా గొణిగింది ఆ అబల ...కసిగా.

అక్కడో వేపచెట్టు ఉంది.

దాని క్రింద ఎవరో నలుగురైదుగురు గుండ్రంగా కూర్చొని వేరుసెనక్కాయలు తింటున్నారు

వాళ్ల ముందు పెద్ద కుప్ప పోసి ఉన్నయ్ సెనక్కాయలు,

వాళ్ల మధ్యచేరి తనూ తినటం మొదలెట్టేడు విశాలరావు...పకలబడి.

తెల్లబోయారు ఆ తెల్లచొక్కా వాళ్ళు...అతని దురాక్రమణకు. గుప్పెడు తిని బాగున్నాయని ఓ కాంప్లిమెంట్ ఇచ్చి అక్కడనుండి లేచాడు విశాలరావు.

'సభ్యత తెలీదు!' అతనంత దూరం పోగానే వ్యాఖ్యానించాడు అందులో ఒకాయన.

ఇంకా నయం...విశాలరావు ఆ మాటలు వినలేదు. విని ఉంటే పెద్ద రభసయి పోయేది అక్కడ!

* * *

'విశాలరావ్!' కేకపెట్టేడు డఫేదారు.

ఆ కేకకు ఆఫీసువంచలో కూర్చున్న వాళ్ళూ...చెట్లక్రింద లేచి ఉన్నవాళ్ళూ గబగబా లేచి...ఇంటర్వ్యూకి సిద్ధం కావడం మొదలెట్టారు.

కొందరు సర్టిఫికెట్లు సర్దుకుంటున్నారు.

మరికొందరు అక్కడఉన్న అద్దంలో తమ రూపాన్ని సరిదిద్దుకొంటున్నారు.

'విశాలరావ్!' రెండోసారి అరిచాడు డఫేదారు.

ఆవరణచుట్టూ ఓసారి రౌండ్కొట్టి ఆఫీసు వెనక నుండి ... తాపీగా అడుగు వేసుకొంటూ వస్తున్న విశాలరావుకి ఆ కేక విన్పించింది.

'విశాలరావ్!' ఈసారి ఆ బిల్డింగంతా మారుమ్రోగేట్టు గట్టిగా అరిచాడు డఫేదారు.

'ఎందుకట్లా గొంతు చించుకుంటావ్...నాకేం చెవుడు లేదు' అంటూ అడ్డంగా నిలబడిన డఫేదారును ప్రక్కకు తోసి...చరాసరి ఆఫీసరు వారి గదిలోకి చొరబడ్డాడు విశాలరావు.

అప్పుడు చూడాలి ఆ డఫేదారు ముఖం!

ఏం చేస్తాడు పాపం...కళ్లప్పగించి చూస్తూ నిలబడ్డాడు అక్కడే. అతని యిరవై యేళ్ల సర్వీసులోనూ ... అటువంటి ఘటన జరగటం ఆదే మొదలు.

సంప్రదాయం ప్రకారం 'హాజర్' అని ముందుగా వెళ్లి దొరవార్ని సావధానుల్ని చెయ్యాలి. తర్వాత అభ్యర్థిని లోపలికి ప్రవేశ పెట్టాలి.

కప్పుడది తారుమారయింది.

'అసలే ఆఫీసరు చండశాసనుడు. ఏం కొంప మునుగుతుందో ఏమో' నని బిడ బిడ పడసాగేడు ఆ సేవకుడు...భయ పడసాగేడు ఆ సేవకుడు...భయపడుతూ.

దూరంగా ఉన్న కుర్చీ టేబుల్ దగ్గరకు జరిగిన చప్పుడు విని తలెత్తి చూశాడు... ఏదో వ్రాసుకొంటున్న ఆఫీసరు.

'నువ్వేగా విశాలరావ్?' ఆధికార స్వరంతో అడిగేడు ఎదురుగా కూర్చున్న మనిషిని.

జవాబివ్వలేదు విశాలరావు. ఫేన్ తన వైపుకు తిప్పుకొని చెమట ఆర్పుకొంటూ కూర్చున్నాడు.

'ఆ అధికారి తరహా 'కనిపెట్టాల'ని అతని ఆలోచన.

'నిర్వికారమైన... భుజకీర్తుల్లాగూటి మీద మాసికలూ... చిరిగి వ్రేలాడుతున్న జేబూ...దాని నిండా సిరా మరకలూ... జిడ్డోడుతున్న ముఖం...సీరియస్‌గా పెట్టిన ఆ పోజూ చూసి ఆశ్చర్యమేసింది ఆఫీసరుకు.

అప్లికేషన్‌లోని ముత్యాల్లాంటి అక్షరాలకూ...ఎదురుగా కన్పిస్తున్న ఆ మురికి మనిషికీ ఎక్కడా సామ్యం కన్పించలేదు ఆయనకు.

ఇంకా ఆ దరఖాస్తులో బోలెడన్ని వివరాలున్నాయ్.

'నేను యూనివర్సిటీ ఫస్టును... గోల్డు మెడలిస్టును... సర్టిఫికెట్లున్నాయ్... అర్హుణ్ణి' అంటూ పెద్దలిస్టు ఉన్నది దానిలో.

అందుకే ముచ్చటపడి...ముందుగా ఎన్నిక చేసి పిలిపించాడు అతన్ని.

తీరా చూస్తే...ఎదురుగా ఈ మనిషి!

'తానేమైనా పొరపాటు పడ్డానేమో' ననుకొని, 'నీపేరేమి'టని మళ్ళీ అడిగేడు ఆఫీసరు...ఆంగ్లంలో.

అంత వెధవ ప్రశ్న అడుగుతావేమని చూసేడు విశాలరావు.

'పేరుకి చదువే చెప్పాలా...ఇస్తే నెత్తి కెక్కుతాడు... ! కళ్ళముందు కన్పిస్తుంటే పేరేమిటో ... పేరు చూసావుగా పేరు...' అనుకొంటూ... పేపరు వెయిట్ కింద సర్దిఉన్న కార్డును కెలకటం మొదలుపెట్టేడు...ఏమీ అనకుండా. ఆ కాగితాల్నిగురించి ఓ అనుమానం ఉంది విశాలరావుకు. 'వాటిల్లో రికమెండేషన్ లెటర్సు ఉంటాయనీ...వాటెనిబట్టే ఉద్యోగాలిస్తారని ... అందులో ఒక్కటి చిక్కితే ఆ ఆఫీసరు అంతుతేల్చవచ్చనీ' ఇదీ అతని ఊహ.

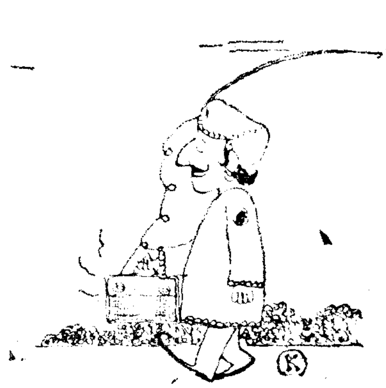
రసపిచ్చి

సర్దిన రికార్డంతా చిందరవందర చేస్తున్న ఆ కోతిపనికి విసుగేసి...వాటిని విశాలరావు చేతిలోనుంచి విసురుగా లాక్కొని యధాస్థానంలో ఉంచాడు ఆఫీసరు.

'నీ అర్హత లేమిటి ?' ఈసారి తెలుగులో అడిగేడు మళ్ళీ ... గొంతులోకి కాఠిన్యం తెచ్చుకొని.

తను రెండు పేజీలదాకా అన్ని వివరాలతో వ్రాసి పంపుకొన్న అప్లికేషన్‌లో టిక్కులుపెడుతూ అతగాడు వేస్తున్న ఆ చొప్పదంటు ప్రశ్నలకు కోపం వచ్చింది విశాలరావుకు. అన్నీ దాంట్లోనే ఉన్నాయ్ చూసుకో;' అన్నాడు విరసంగా. అతని పెడసరితనం చూసి అగ్గిగుగ్గిలమయ్యాడు ఆఫీసరు. జామునుంచీ చూస్తున్నాడు అతని అరాచకాన్ని. డ్రాయరుమీది ప్రతి వస్తువూ కదలించటమే ... కాగితాలన్నీ చిందరవందర చేశాడు...తన కళ్ళజోడు పెట్టుకు చూసుకొన్నాడు...బుడ్డిలో ఎర్ర సిరా గచ్చుమీద పారబోశాడు...ఆఖరుకు ఫేనుకూడా తనవైపుకు తిప్పుకొన్నాడు...

— ఇక సహించలేక పోయాడు ఆఫీసరు.



'ఉద్యోగం చేయదల్చుకొనే వచ్చావా?' విశాలరావు ముఖంలోకి ఉరిమిచూసి... ముఖం కందగడ్డ చేసుకొని...హెచ్చరిస్తూ అన్నాడు...విసుగేసి.

'ఇలా అవమానించటానికేనా ఇంటర్వ్యూకి పిల్చింది ?' అంతకంటె గట్టిగా ఎదురు తిరిగేడు విశాలరావు.

'చేసే మోహంలాగే ఉంది!' అనడిస్తూ కాలింగ్‌బెల్ నొక్కేడు ఆఫీసరు.

ఆ మాటలతో ఒక్కసారి రెచ్చిపోయాడు విశాలరావు.

'వెధవ ఉద్యోగం ఎవడిక్కావాలి... ఇందాకటి నుండి చూస్తున్నాను...చొప్పదంటు ప్రశ్నలూను నువ్వూ...దణ్ణం పెట్టలేదని ముఖం మాడ్చుకొన్నావ్...నీ తరహా కనిపెడదామని వేషం మార్చుకొని వచ్చా... ఇవిగో ఈ సంచీలో ఇస్త్రీ గుడ్డలు... ఇవిగో సర్టిఫికెట్లు...నాపేరే విశాలరావ్...ఇది ప్రజాప్రభుత్వం తెలుసా...ఈ టేబుల్ మీద ఉన్నవన్నీ ప్రజలవి...సీటిమీద అందరికీ అధికారం ఉంది...ఇదంతా నీ తాతగాడి సొమ్ము కాదు...అధికార రోగపూరిత బధిరాంధక శవానివి నువ్వు... !' అంటూ ఆవేశంతో అరవటం మొదలెట్టేడు విశాలరావు.

యజమాని కాలింగ్‌బెల్ విని లోనికి వచ్చాడు అప్పుడే డఫేదారు.

'ఈ రాస్కెల్‌ని బయటికినెట్టు!' ఆజ్ఞాపించాడు ఆఫీసరు అతన్ని చూసి.

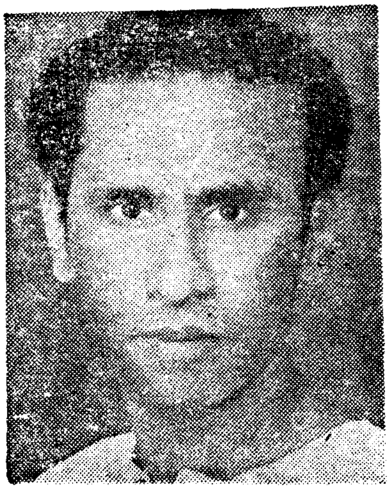
తల మెడమీద చెయ్యేసి బయటికి నెడుతుంటే...గొంతు మూడో స్థాయికి పెంచి ఇష్టం వచ్చినట్టు తిట్టి కోపమంతా తీర్చుకున్నాడు విశాలరావు.

'వెధవకి బాగా బుద్ధి చెప్పేను!' ఆ కేకలువిని తన చుట్టూ మూగిన జనానికి తన ఘనకార్యాన్ని మూడు ముక్కల్లో అందించి...అక్కడి నుండి బజారున పడ్డాడు ఆ పట్టభద్రుడు.

కళ్ళారా చూశారుగా జరిగిందేమిటో! ఇప్పుడు చెప్పండి విశాలరావు జబ్బేమిటి? అలా తెల్లబోతారేం...ఇంకా అర్థంకాలా! అతనికి...అతనికి

రసపిచ్చి! ●

'కోరా' చిత్రకళా ప్రదర్శన



శ్రీ కోరాడ రామమూర్తి
[యువకులుగా ఉన్నప్పుడు తీసిన ఫోటో]

కోరా అంటే కోడూరు రామమూర్తి. చిత్రరచనలో సిద్ధహస్తుడు; సుప్రసిద్ధుడు. తంజావూరు, కలంకారీ పద్ధతిలో ఆయన రచించిన చిత్రాల ప్రదర్శనం డిసెంబరు 12, 13 తేదీలలో స్థానిక ఎగ్మూర్‌లో గల ప్రభుత్వ మ్యూజియం సెంటినరీ హాలులో జరిగింది. ఈ ప్రదర్శనానికి 12వ తేదీ సాయంత్రం — మద్రాసు హైకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ యం. అనంతనారాయణన్ ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

శ్రీ ఎస్. వి. ప్రభాకరరావు వచ్చిన వారికి స్వాగతం చెప్పారు. కుమారి పద్మజ ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమైంది.

శ్రీ అనంతనారాయణన్ తమ ప్రసంగంలో 'తరతరాలుగా వున్న కళ సాంప్రదాయరీతులను అనుసరించి చిత్రాలు, శిల్పాలు శ్రీ రామమూర్తి రచిస్తున్నారనీ, ప్రాచీన కళకు కొత్త రూపం ఇస్తున్నారనీ' చెప్పారు. ప్రముఖ పత్రికారచయిత శ్రీ డి. ఆంజనేయులు మాట్లాడుతూ 'ప్రాచీన సాంప్రదాయంలో ఆధునికతను మేళవించిన శ్రీ రామమూర్తి గొప్ప చిత్రకారుడనీ, ఆయన కృషిలో ఎప్పటికప్పుడు కొత్త అభివృద్ధి కనిపిస్తూ ఉంటుందనీ అన్నారు.

'మన పురాతన సాంప్రదాయాన్ని శ్రీ రామమూర్తిలా ఈ తరంవారికి తెలియ జెప్పటం చిత్రరచయితల కర్తవ్యమ'ని— ఆర్ట్ క్రిటిక్ శ్రీ ఎన్. ఆర్. పూవారగన్ చెప్పారు.

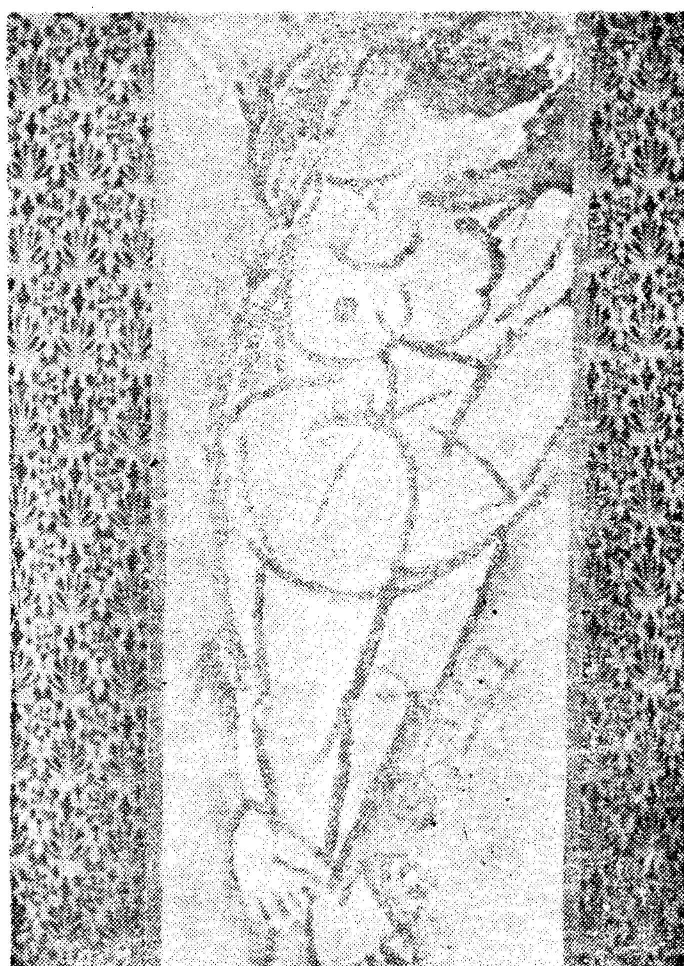
తర్వాత దక్షిణ భారత భాషా పుస్తక సంస్థ సంపాదకురాలు శ్రీమతి అమ్మాళ్ కుట్టి మళయాళంలో ప్రసంగించారు. కళ, భాష — దేశకాలాలకు అతీతమయిన వనీ; తెలుగువాడయిన శ్రీ రామమూర్తి తమిళనాడులో చిత్రకళా ప్రదర్శన జరపటం, తాను మళయాళంలో ప్రసంగించటం ఇందుకు నిదర్శనాలనీ ఆమె చమత్కరించారు. అటు పిమ్మట ప్రసిద్ధ రచయిత్రి శ్రీమతి రామలక్ష్మీ ఆరుద్ర తెలుగులో మాట్లాడుతూ 'అతి ప్రాచీనమయిన మన కలంకారీని అత్యాధునికం చేసిన ఘనత ప్రత్యేకంగా కోరాకి చెందుతుందనీ, అలాగే అత్యంత మనోహరమైన తంజావూరు చిత్రకళా నైపుణ్యాన్ని చేపట్టి కూడా ఆయన కృతకృత్యులయ్యారనీ చెప్పారు.

ప్రదర్శనలో కలంకారీలో రచించిన స్నేహా అసమయం, నైట్ క్లబ్ ఎంతో కళాత్మకంగా ఉన్నాయి. వాటర్ కలర్స్‌లో చేసిన చిత్రాలలో ఫన్ ట్రిక్స్, సంధ్యారాగం, ఫీల్డ్స్ చక్కగా, చూపరులను ఆకట్టుకునేవిగా ఉన్నాయి.

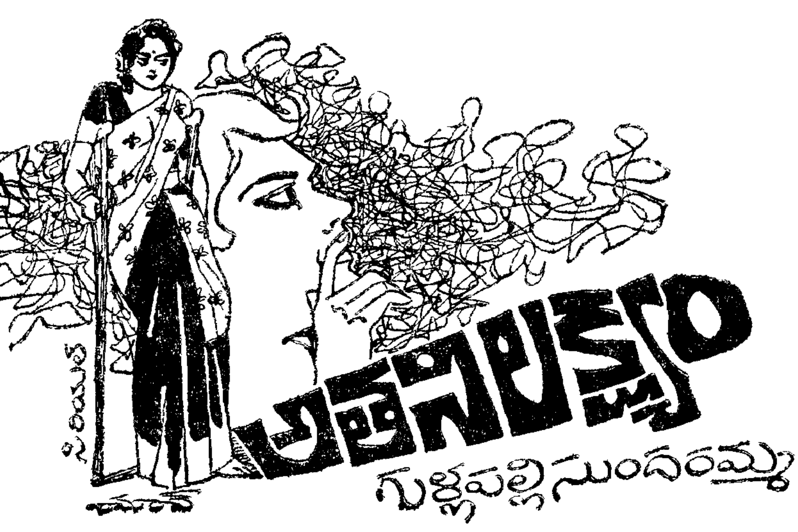
ఈ చిత్రకళా ప్రదర్శనను విశ్వదాత దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి అంకితమిచ్చి— ఆయన పట్ల తమకు గల అచంచల భక్తిగౌరవాలను వెల్లడించుకున్నారు శ్రీ కోరా.

కోరా గురించి కె రా. చెప్పినట్టు ఆయన ఒక వ్యక్తిగాదు, సంస్థ. ఆయనే ఒక మ్యూజియం. ప్రాచీన సాంప్రదాయంలో ఆధునికతను ప్రవేశపెట్టిన భావసంపన్నుడయిన చిత్రకారుడు; అందుతో ఆయన చరిత్రకారుడు.

— మోహన్‌కుమార్



మొదటి ముద్దు — కలంకారీ



అతనిలక్ష్యం

గుళ్లపల్లి సుందరమ్మ

2

రోజులూ, వారాలూ నెలలూ నడుస్తున్నాయి. శర్మ దంపతుల ధర్మాన మంచిడాక్టర్ని ఏర్పాటుచేసి మందు లిప్పిస్తున్నందునా కావలసినంత విశ్రాంతి దొరుకుతూవున్నందునా అన్నింటికన్నా ఆ కుటుంబమంతా తనయందు చూపుతూన్న ఆదరాభిమానాలవల్లా, క్రమేణా జానకి ఆరోగ్యం పూర్తిగా కోలుకుంది. అయితే మానసికంగా ఆమెను బాధిస్తున్న మనోవ్యధ కారణంగా శరీరం మాత్రం బక్కచిక్కి అలాగే వుంది.

అయితే చిన్నారి సుధ మాత్రం చక్కగా కోలుకుంటూ తన ఆటపాటలతో అందర్నీ ఆనందింపజేస్తుండడమే కాకుండా చక్కగా పాడ్డంకూడా నేర్చుకోవడం అందరికీ ఎంతో ఆశ్చర్యంగా వుంటూన్నా, కాలు సరిలేదన్న ఆ బెంగ అందర్నీ ఆ ఆనందాన్ని పూర్తిగా అనుభవించకుండా చేస్తుండేది.

ఈ విషయంలో ఏ డాక్టర్ని అడిగినా 'ఆ అవిటితనం పుట్టుకతోనే వుందో, లేక తరవాత సంక్రమించిందో తెల్సుకుంటేనే తప్ప ఏమీ చెప్పలేం' అనేవారు. పోనీ ఆ వివరాలు జానకి నడుగుదాం, అంటే ఈ కారణంగా ఆ గాధంతా కదిలి అందు ఫలితంగా ఇప్పుడిప్పుడే కోలుకుంటూన్న జానకి ఆరోగ్యం మళ్లీ దెబ్బ తింటుందేమో నన్న భయంకొద్దీ అందుకూ వెనకతగ్గుతూ వుండేవారు శర్మగారు.

"అలా అని ఊరుకుంటే అలక్ష్యమైన కొద్దీ సుధ భవిష్యత్తుకది ఎటువంటి తీర్చలేని సమస్యగా పరిణమిస్తుందోనన్న భయం పార్వతమ్మగారికి. ఇలా ముందు కొస్తే నుయ్యి, వెనక్కెళితే గొయ్యిఅన్న సామ్యంలా బాధిస్తుండేదీ సమస్య. ఇలా యాంత్రికంగా జరిగిపోతున్నాయి పనులు.

తన భర్త హెచ్చరిక నుద్దేశించి పార్వతమ్మగారెంత జాగ్రత్తగా పైకి మసలుకుంటూవున్నా తన తమ్ముడే అపాయానికి గురయ్యాడో? వారి సిరంతా ఎలా మాయమైపోయిందో? మొదలైన వివరాలన్నీ తెల్సుకోవాలని ఆవిడ మనసు ఎంతైనా ఆరాటపడుతూనే వుండేది. ఇక ఆమనిషం ఈ గుండెల్లో గుబులాటని భరించలేక, ఎలా ఈ ప్రస్తావన జానకి వద్ద తేవడమా అనుకుంటూన్న పార్వతమ్మగారు ఆరోజు మధ్యాహ్నం ఇద్దరూ సావకాశంగా కూర్చునున్న సమయంలో 'చక్కనంటిపిల్ల దీనికీ కాలు ఎలా వచ్చిందోగానీ' అన్నారు ఒళ్లో కూర్చున్న సుధ కాలు నిమురుతూ.

'ఆ వివరం తెల్సుకోలేక పోయినందుకే వొదినా, నేనీబాధ పడుతూన్నదీ! అయితే 'అడవికో అమ్మాలంటే' అన్న సామెతలాగ 'ఎక్కడికెళ్ళి అడగాలో! ఎవరు దీనికి సమాధానం చెప్పగల్రో! అంతూ, పంతూ తెలిస్తేగా?' అంది. 'ఎప్పుడు తన బాధలన్నీ వారితో చెప్పుకుని ఈ గుండె బరువు దించుకోవడమా?' అని కళ్లనీళ్లు పెట్టుకున్న జానకి.

'ఏ కుటుంబ సంగతి నువ్వేరక్కపోవడమేమిటి?' అన్నట్టుగా - ఆశ్చర్యంగా చూశారు పార్వతమ్మగారు.

'అవునొదినా మరి అందరిలాగా పురుడు పోసుకోవడం అయితేగా ఆ సంగతులేవన్నా నాకు తెలిసొచ్చేందుకూ' అంది ఆవిడ చూపుల్లోని భావాన్ని గ్రహించిన జానకి ఆశ్చర్యంలోకి చూస్తూ.

'అదేమిటమ్మా?' అసలేం జరిగిందేమిటి?' అన్నారు ఆప్యాయంగా.

'ఆ నరక యాతనల్నీ మీతో చెప్పుకుని కాస్త స్థిమితపడాలని ఎన్నిసార్లో ప్రయత్నించీ మళ్లీ మిమ్మల్ని బాధపెట్టిన దాన్నవుతానేమోనని మానేస్తున్నా వొదినా' అంది ఎటో చూస్తూ.

'అదుత్త పిచ్చితనం జానకీ. కూడా పుట్టిన ఒక్కగానొక్క తమ్ముడు. వాణ్ణి గురించిన బాధ నా గుండెల్లో స్థిరంగా గూడుకట్టుకుని ఉండేవుంటే మరింక బాధ పెట్టడమంటూ ఏమిటి చెప్పు. చెప్పేస్తే నీకూ నాకూ కూడా కొంత తాపం తగ్గుతుందేమో' అన్నారు, నిద్రపోయిన సుధని పక్కమీద పడుకోబెడుతూ. తరువాత ఎవరి ఆలోచనలో వారు కొంతసేపు మౌనంగా వుండిపోయారు.

'ఏదో అప్పుడన్నా, నీకా మనిషి వెయ్యడం, ఆగే సమయానికి మా బావగారు అనవసరపు ఆర్భాటంతో మమ్మల్ని బాధించడం, అందువల్ల, 'పోనీ నీకూ మార్పూ, వాళ్లకి ధైర్యం, ఓసారి ప్రదేశం చూసొచ్చినట్టూ వుంటుంది వెళ్లండి' మంటూ మీ అన్నగారు బలవంతం చేసి పంపబట్టి, ఆ ఏరింగా రావడం వాళ్ల మొడ్డెంగ జరిగింది నా బుర్ర రోజులకి తిరిగి బయల్దేరుతూ నవ్వెప్పట్నుండీ నా వెంటే తిరుగుతూ వసిపిల్లాడికి మళ్లీ బెంగ పెద్దాడు తీరా నోడ కదిలేముందు 'వెళ్లొస్తా(నా, బావా' అనేసరికే, ఎన్నడూ లేంది కళ్లనిండా నీళ్లు పెట్టుకున్నాడు. నాకూ కడుపులో కలియబెట్టి నట్టైంది బాధ ... ఏదో దూరాభారంలో వుండడంవల్ల అలా అనిపిస్తోం దనుకున్నానే గాని, ఆరే కడసారి చూపని అనుకోలేదు.' దుఃఖంతో ఆవిడ కంఠం పూడుకు పోయింది.

'అప్పుడే నాతోపాటు వచ్చేసున్నా ఈ ముప్పు తప్పుండేదేమో,' కళ్లొత్తు

ఊంటూ అన్నారు

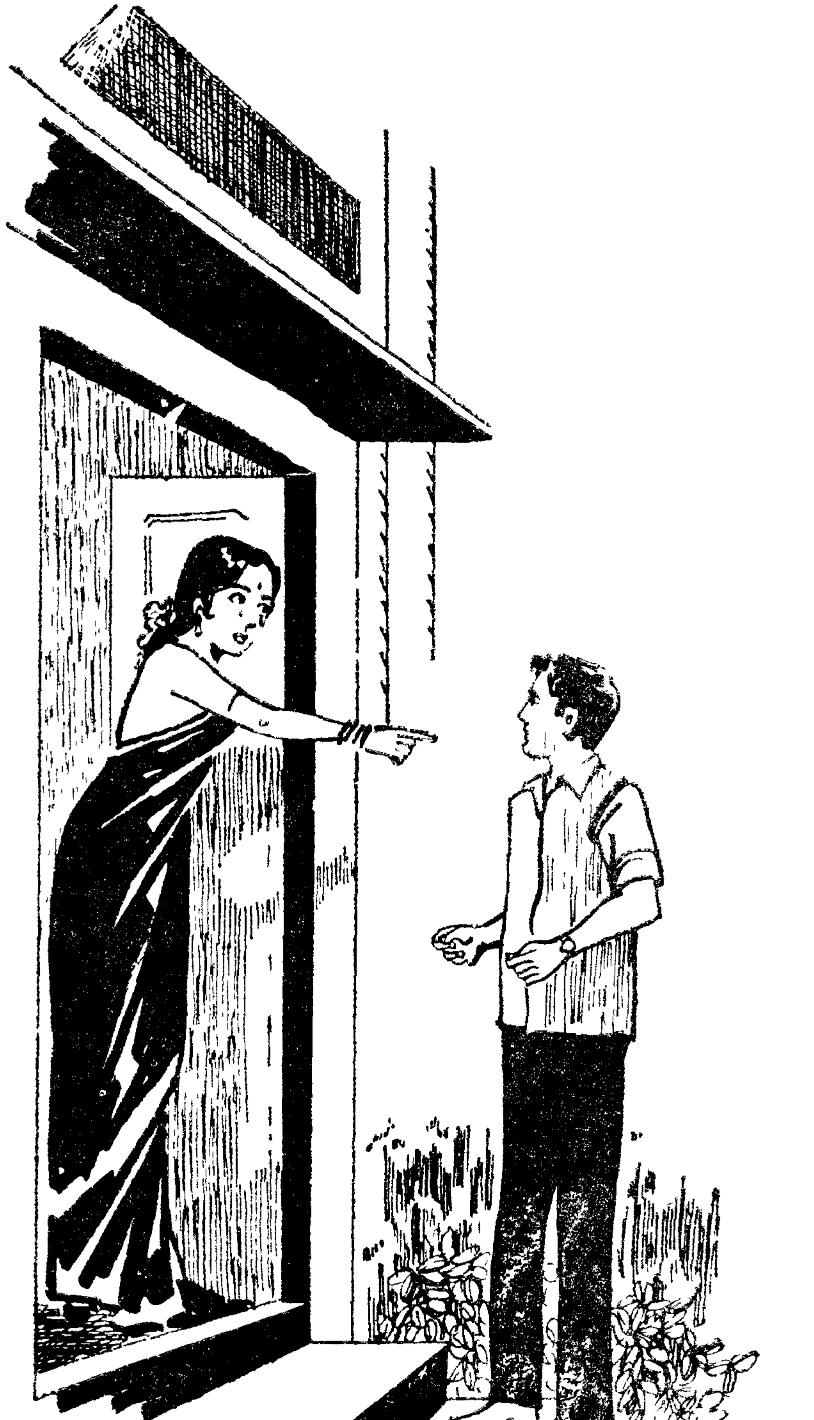
'యుద్ధం రాబోతుంది, అన్న వదంతి పుట్టీ పుట్టకముందే వున్న ఆస్తీ, పాస్తీ, పొట్ట చేసేసుకుని అలా ఒప్పే సిన కుటుంబాన్ని లేపని వదినా, అలాంటివి ఏ... ఆ యుద్ధం రావడం ...రనని తెలిశాక 'మామూ వెళ్ళిపోదాం, వసంత్' అంటూ నేనెంత తొందర చేసినా, విన్నారా? 'మీవాళ్ళు పెద్దవాళ్ళు వొంటేసి మనం ప్యాణం అలా వెళ్ళిపోవడం తప్పుకాదా. అంతా ఏకంగా వెళ్దాం' అంటూ వాళ్ళకో అంటి పెట్టుకున్నారు. సరి ఇంక మా వాళ్ళ సంబ్యాక్, అదున ప్రాణాలకి అంటూమ 'వ్వవేళో అయినవాడికి అమ్మేసి వెళ్ళి పోదామో' అని అమ్మ ఎంత మొత్తుకున్నా, ఆయనకీ మంచి పెట్టితేగా? 'ఇదుగో అదుగో' అంటూనే నేరాల్పదుపుతూ వృధాగా గ్గాయ ... తో జపానువాళ్ళు వెనిపి చేరి ... వచ్చారు'ంది. ఒకే కూతురు ... వెళ్ళి ... వాళ్ళున్న దేశానికి ... రక్షించుకోవడమే ... ఇంట్లోనూ, తన భర్త విషయంలోనూ కూడా, వారి పెద్దరికం నడిపిస్తూ ఎందుకూ తనకి స్వేచ్ఛా స్వతంత్రాలు లేనిదానిగా చేశారు తన తల్లిదండ్రులన్న కోపం జానకి కెప్పుడూ వుండేది.

'ఆ? ఆనన్నీ నిమిత్తమాత్రాలు జానకీ, విధి ఎలా ఉందో!' ఆ ఖర్మని బట్టి కర్మకి ఎవ్వరూ ... పిన్నా భగవంతుడు. అంతే' అన్నారు ... పార్వతమ్మగారు.

'అది విధిస్తేమో స్వయంకృతమో, ఏ రాయితగిలి గాయంపడ్డా బాధ ప్రాణానికి కొకటేగా వదినా?'

'లక్షలాది ఖర్చు పెట్టి స్వయంగా కట్టించుకున్న ఆ మేడా గోడా సర్వ నాశనం అయిపోయాక, ఆ వేదన ఆస్తి కోసరం ఆ దంపతులు ...' ... గొంతుకడ్డింది, నాలుక పిడచకట్టుకు పోవడంతో మొండి మొండిగా వచ్చాయి మాటలు జానకికి.

'ఏమిటి? మీ ఆ మాటలు నాన్న అంటానా?' గోడకి ఆనుకున్నవారల్లా చటుక్కున ముందుకి వంగుతూ, ఆశ్చర్యంతో



అడిగారు పార్వతమ్మగారు.

'ఆ, వాళ్ల పెంపుడుకుక్క ఒక్కటి మినహా, మిగతా అంతా ఆ బాంబులకి ఆహుతై పోయారు. ఆ కుక్కకూడా రంగూన్ సరిహద్దుల్ని దాటిరాకుండానే పోయింది చివరకి' శూన్యంలోకి చూస్తూ అంది జానకి.

'రామ రామ, ఎంత సంపాదనా, ఎంత ఆస్తీ, హా.'

'నే కడుపులో వుండగా, కట్టు బట్టల్తో, ఒక నాటుకోటు సెట్టి సలహా మీద అక్కడికి వెళ్లినవాళ్లు కొన్ని లక్షల కధికార్లయ్యారుట. పోనివ్వండి దొడినా మధ్యలో వచ్చిన సిరి మధ్యలోనే మాయమై పోయిందనుకుందాం, అయితే దాంతోకూడా మనుషులుకూడా పోవాలా చెప్పండి?'

'అదేగా అనుకోవడం!' ఇంతటి విషాదకరమైన విషయాన్ని ఏదో మామూలు మాటల్లా చెప్తున్న జానకిని చూసి 'దీనికి ధైర్యం ఎక్కణ్నుంచొచ్చిందా?' అనుకుంటూ, అన్నారు.

'దీనికెంత బెంగలేమో.' అనుకుంటున్నారేమో, మరి బాసు వదినా. కలలో కూడా ఒకరి కీడు కోరడమో, ఒక అబద్ధ మాడ్డమో! ఎరగని ధర్మమూర్తి మీ తమ్ముడిమీదే దైవం ఇంత పగ సాధించినప్పుడు, ఎన్నెన్ని మాయలో చేసి దొంగలాగో సంపాదించి చేసుకున్న మా వాళ్ల నిర్వాకంకోసరం, వాళ్లకోసరం బాధపడ్డం దేనికీ చెప్పండి?' కల్మష మంటే ఏవిటో ఎరగని హృదయంగల జానకి తన మనసులో వున్నదున్నట్టు పైకి చెప్పేసింది.

'అయ్యో, ఇంతటి యోగ్యురాలికా ఇన్ని కష్టాలు ... అనుకున్నారు' పార్వతమ్మ గారు.

'అందుకే ఆ రోజు ఉదయం జరిగిన జపాను విమానదాడి బాంబుల్తో, మా నాన్నున్న పేటంతా సర్వనాశనం అయిపోయిందని తెలిసినా లేనా నమస్కారం కొడ్తి బయల్దేరి దార్లో వుండగా మళ్లీ ఏ అపాయ శంఖమూ ఊదిందంటే ఎన్ని ఘంటలకాలం మళ్లీ ఆ కల్లాల్లో దిగబడి తలదాచుకో వలసొస్తుందో! ఈ తోజా హా గురించి మీ తమ్ముడేం బెంగ

అతని లక్ష్యం

పడతారో! అనుకుని ఆ ప్రయత్నం మానేసి ఉన్న విలువైన నగలేవో మూట గట్టుకుని మీ తమ్ముడిగారి క్షేమంకోరి వెయ్యి దేవుళ్ళకి మొక్కుకుంటూ ఆయన రాకకోసరం ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

దైవవశాత్తూ ఆ రోజా ఇండియాకి బయల్దేరుతున్నవారు చాలామంది వున్నందున వారితోకలిసి మేమూ—'

'కాడలోనా?'

'కాడలోనా, ఇంకా నయం. ఎడాది ముందునుంచీ ప్రయత్నిస్తేకూడా అప్పుడు కాడలో జాగా ఎక్కడిదీ. ఎక్కడ ఎలా వీలైతే అలాగ ముందుకు సాగిపోతూండడమే? కోరి కొనుక్కున్న ఆ బంగళా! ముచ్చటపడి కొనుక్కున్న సామాన్లూ, అన్నీ అలాగే వదిలేసి ప్రాణాలమీది తీపి కొద్దీ బయల్దేరి వచ్చేశాం. అయితే అయితే, ఆ ప్రాణాల్ని మట్టుకూ కాపాడుకో గల్గామా?' బాధతో గొంతు పూడుకు పోవడంవల్ల కాస్సేపాగింది.

'తమ మునుముందు వినబోతున్నది ఎరిగున్న విషయాలే అయినా ఎందుకో పార్వతమ్మగారి గుండెలు దడదడా కొట్టుకో సాగాయి.

'రెండు నెలలపాటు చెప్పుకోదగ్గ పెద్ద ఇబ్బందులేమీ లేకుండా ప్రయాణం సాగించాం.'

'మరి తిండీ తిప్పలూ—'

'హు, భయం గూడుకట్టుకు పోయున్న కడుపులకి ఆకలీ, దప్పికా, అంటూ ఒకటి తెలిసొచ్చేదా? నీరసంతో నిస్పృహ లయ్యేవాళ్లం బడలికంటూ తెలిసొచ్చేనా? ఊహూ. దొరికిన సరుకుల్తో ఏదన్నా వింత ఆహారాన్ని తయారుచేయించి దార్లో అక్కడక్కడా, పప్పలు చేస్తుండేవారు, మావంటి ప్రయాణీకుల కోసరమని ఏర్పాట్లు చేసిన కొన్ని కొన్ని విడుదుల్లో, అలాంటిచోట్ల ఇచ్చిన ఆ చప్పో, వేడో, రుచీ, పచీ, అనకుండా ప్రాణం నిలబెట్టుకుందుకేదో ఇంత తిండం, సైరెన్ కూత వినిపించగానే ఆ చుట్టుపట్ల దగ్గరగా వున్న సొరంగాలలోకి దిగడం, ఆ అపాయం

తొలగిపోగానే మళ్లీ ముందుకు సాగిపోతూ వుండడం, ఒక్కొక్కప్పుడు, సిళ్ళా, బురదాగా వుండే ఆ గోతుల్లో కొన్నేసి గంటల కాలం కూడా వుండాలసొచ్చేదేమో. మొదట్లో వంట్లో కొంత పటుత్వం వున్నందున అంతగా బాధనిపించేది కాదు గాని పోను పోను నీరసం ఎక్కువై పోవడం, అందుకు తోడు బలువు రోజులవడం, అబ్బ, నే పడ్డ బాధ ఆ దైవానికే ఎరుక నుకోండి?'

'ఇంకా చెల్లిగా అంటున్నావా తల్లీ. వింటుంటేనే నా ఒళ్లు జలదరించి పోతూంది.' అన్నారు ఒళ్లు జలదరించుకుంటూ పార్వతమ్మగారు.

'అసలలాంటప్పుడు కొత్త కొత్త రకాల రోగాలన్నీకూడా పట్టుకుంటూ యుంటుంటారు.'

'ఆహా అలాంటి వ్యాధులవల్లనైతే నేం, ఆకలి బాధవల్లనైతేనేం, నలభై మంది బయల్దేరితే రెండు నెలలకల్లా పన్నెండుగురం మిగిలాం. అందులోనూ ...' ఆ పైని చెప్పలేక మొహానికి పమిటచెంగు కప్పేసుకుంది జానకి. ఉన్నానని బలంగా నిట్టూరుస్తూ తలూపుకున్నారు పార్వతమ్మగారు.

'పిల్లల్ని బలిచ్చేసిన తల్లిదండ్రులూ, తల్లిదండ్రులని పోగొట్టుకున్న పిల్లలూ, ఎంత దగ్గర బాంధవ్యాలున్నా ఆ కొన ప్రాణం పోయే సరికే ఆ ప్రేమా పాశాల్ని బలవంతంగా తెంచేసుకుని, ఆ శరీరాల్ని కాకులకీ గద్దలకీ వదిలేసి ముందుకు సాగిపోతూండడమే కదా. ఒక్క రెండు నెలల్లో ఇంకా కొన్ని ఘంటలకాలం బ్రతికుంటుందన్న వార్నికూడా అలాగే వదిలి పారిపోవాల్సిన దుర్గతికూడా పట్టేది వదినా.'

'అలాంటప్పుడు తగిన వైద్యం చేస్తే మళ్ళీ బతికేవాళ్ళెంతమంది లేరు, వాళ్ళ దురదృష్టం కొద్దీ ఆ సమయం అటువంటిదై పోయిందని' వేదాంతధోరణిలో అన్నారు పార్వతమ్మగారు.

'అదే ఆ తల్లిదండ్రుల గోలకూడా. ఇంతకీ లక్షలు ఖర్చుపెట్టి వైద్యం చేయించగల్గే మహారాజులు వాళ్లు అయితేనేం. పరిస్థితి అటువంటిదై పోయింది మీరన్నట్టు.

'హు. ఇంతకీ ఆ భగవంతుడు ఎవరి

ఇలా తెంపేటి బతికి బట్టకట్టి వారి వాం పాపపుణ్య ఫలాల్ని వారనుభవించడమన్నది ఎలా జరుగుతుందని.'

'నిజం చెప్పా వాడినా ఎన్నో ఎందుకూ అందుకు ఉద్రేహానికి గురౌతూ నేనే వున్నానగా ఏదో పెద్ద కృప వల్ల గండం దాంతా గట్టెక్కాగాం, అనుకున్నానే కాని కాలయముడు మా కోసరం దారి కాపలాకాస్తూ ఉంటాం డన్నాడని తెల్సుకోగలిగానా నేను? అలా చూసినా వాడికి నే కనుపించానా', జానకి కంఠం గద్గదికమైపోయింది.

'అన్నమ్మ నిండు ప్రాణాన్ని అలా ఊను కూడదు,' హేన్నాను.

'ఒక్క సంవత్సరం నిండా పసిదా, ఉయ్యా పోయినా ... పాటు పోలేదు ప్రాణాలమీద తీపితో నే పిరా ... తున్నాను గని, నే నిగ ... దన్నా అదోఖ్యంలే, ... ణం. ... ప్రాణం ... అంత నిర్లక్ష్యమైన ... పాలిడి' కళ్లు తుడుచుకుంది.

'చిన్నప్పట్నుంచి నాకీ స్వభావం ఇటువంటిదే'

'సంవత్సరం అక్కడా ఇక్కడా ... దొరుకుంటూ వచ్చాను ... మా సొంటి ... మిల టరీ కేంప్ ... మను ... లోకి అను ... వీడిపోయినా ఆయన స్నేహితుడొకాయన అందులో వున్నందున నా పరిస్థితికి జాలిపడి ప్రత్యేకంగా ఆశ్రయం ఇచ్చారు ... లో అటువంటి చోటు చాలా ప్రమాదమని ఎరిగే కన్నా వేరే గత్యంతరంలేక అగక తప్పిందిగాదు.

వారిచ్చిన చిన్న పెద్దముక్కల్ని తిని ... తాగి ... పెట్టు కని ... చాట్లు ... క్కున్నాం అమిత బడలిక వల్ల నాకూ తెలియకుండా నిద్ర పట్టేసింది

'హో' అంటూ బయల్దేరిన నినాదం మోతకి దిగ్గున లేచి నిలబడ్డాను.

'పద్దు జా ..., పరుగు త్వరగా, అక్కడే పడుకో' అంటూ ... తమన్న చోట తలా కళ్లు ... గుండెలపై అంటూ విమానాలంటోద. నాకు తెలివి కూడా తప్పిపోయిందనుకుంటా ఆ భయానికి. ఇన్ని చెవుల్లో ... దుతూనే వున్నాయి గాని చైతన్యం మాత్రం లేదు నాలో

కొంచెం అలికిడి తగ్గగానే తలెత్తి చూశాను. వర్ధని చేతో సంజ్ఞ చేశారాయన. పూర్తిగా సద్దుణి ... లేచి కూర్చున్నాను. సిండు నెలల మనిషిని అంతసేపు తేమ నేలమీద బోర్లాపడుక్కు

డాక్టర్ కబుర్లు

నికోటిన్ విషం

పొగాకులో నికోటిన్ అనే పదార్థం ఉంటుందని అందరికీ తెలుసు. అది విషం. కాని దాని పొగ తాగేవారికి ఎంచేత విషం ఎక్కదు, ఎందుకు?

సాధారణంగా ఒక సిగరెట్టులో 10 నుంచి 18 మిల్లీగ్రాముల నికోటిన్ ఉంటుంది. [1000 మిల్లీగ్రాములు ఒక గ్రామ్, 1000 గ్రాములు ఒక కిలోగ్రామ్.]



ఒకసారి 50—60 మి. గ్రా. నికోటిన్ తీసుకుంటేగాని ప్రాణాపాయం ఉండదు ఇంతమాత్రం నికోటిన్ మూడు, ఆరు సిగరెట్లలో ఉంటుంది

అయితే, నికోటిన్ విషాన్ని దేహం త్వరగా విరగ కొట్టేస్తుంది. ఒకగుక్క తాగగానే దేహం విరుగుడు కృషి మొదలుపెడుతుంది. అంటే, గుక్కల మధ్య వ్యవధులు ఎక్కువ అయిన కొద్దీ విరుగుడు అవకాశాలు అధికం అవ్వు మాటేకదా!

కొందరికి అతి కొంచెం నికోటిన్ కూడ పడదు. కొందరు రోజుకి ఎన్నో పాకెట్లు కాల్చగలరు ఇది వ్యక్తిగత విభేదాలపైన ఆధారపడి ఉంటుంది

— [హెచ్. ఎల్. హెర్జెన్‌సన్.]

కాలవళ్లు ... కదల్లేక పోయాను. ... తను లేచి నావైపు రాబోయాడు. ఇంతలో ఎక్కడో అనాటు బాంబు పేల్చి. వాడైన నా శూలం వంటి రేకు ఆయన పక్కభాగం లోకి దూసుకు పోవడం క్షణంలో జరిగిపోయాయి. ... లాన్నంతా కూడదీసుకుని లేచాను. రక్త ప్రవాహంలో తేలుతూన్న ఆయన శరీరాన్ని చూసి, అలాగే అక్కడే పడిపోయాను.' ఘోరముంగా మొహం కప్పుకుని ఏడ్చింది జానకి.

'రామచంద్రమూర్తీ' అని పెద్దగా నిట్టూరుస్తూ, గోడకి ఆనబడి పోయారు పొద్దు తమ్మగారు. 'ఈ ఘోరాన్ని వినడానికే ఇన్నాళ్లూ ఇంత తహ తహ పడ్డామా' అని తనని తనే ప్రశ్నించుకున్నారావిడ.

'అమ్మగార్ని బాధపెడుతున్నట్టున్నానేదిరా' అంది కళ్లు మొహం తుడుచుకుంటూ జానకి

'లేదమ్మా, నిండా మునిగినవానికి చలేమిటి' అన్నారు, నిద్ర లేని సుధని ఒళ్లో కూర్చొపెట్టుకుంటూ.

'ఆ తరవాత ... ప్రసవమూండడం, ... ఆ భయంకర ... గురు ... మళ్లీ తప్పిపోవడం, ... అంటే వంటి పరిస్థితిలోనే ... ఆ ... ప్రసవించడం కూడా జరిగిందుంది. నాకు సొమ్మసిల్లి రాలేదో, లేక ఈ యమబాధలమధ్య ప్రసవపుబాధ నాకు తెలియనే లేదో, ఇదివరకూ నాకు తెలియదు.

కాలిగర్భంలో బాధల్ని మరపింపగలదమనే దైవం చేసిన ఏర్పాటు ఎంత గొప్పదోనని క్రమేణా రోజుకి ఒకటి రెండుమార్లు స్పృహ వచ్చినా మిగతా కాలమంతా మానులా పిచ్చిలోనే పడివుండేదాన్నేను

అంతవరకూ కోలుకున్నాకనే పాపని నావద్దకి తెచ్చి, ... గంధర్గోళాల మధ్య నిర్జీవ శిశువు ప్రసవమో, లేక ప్రసవించిన వెంటనే శిశువు పోవడమో జరిగి వుంటుందని నిరాశ చేసుకున్న నాకు పొత్తిళ్లలో ఉంచిన పాపని మాధ్యంతో నకంటూ మిగిలిన ఆ నలుసుని చూడగానే పెల్లుబుకుతూన్న ప్రేమతో పాప వొళ్లంతా నిమురుతూ సృదాస్ని కాళ్లు

ఖూడ్దంతోనే కెవ్వున అరుస్తూ మళ్ళీ స్పృహ తప్పాను.

నాకు స్పృహ వచ్చేసరికి చాలసేపయి నట్టుంది. పాప ఎప్పుడు పుట్టిందీ, ఈ అవిటితనం ఎలా వచ్చిందీ అన్న విషయాల్ని అక్కడున్న వో నర్సుని అడిగాను.

ఎప్పుడో కప్పుడు బాంబుల ప్రమాదం జరుగుతూ గుడారాలన్నీ శిథిలమై పోతూన్నందువల్ల ఏ కేంద్రనిర్మించిన వివరాలూ, ఆహారంగా కూడా దొరకడం లేదనీ, ప్రభుత్వం తరఫున అపాయంలో లేని స్థితిలో ప్రయాణాన్ని కలుపిబెట్టి ఏదో ఒకవిధంగా కాపాడుకుంటూ వస్తున్నారని చెప్పి అందులో వాడవు లప్పటికి నాలు గైదు స్థలాలకు మార్చబడ్డ కారణంగా పాపని గురించిన వివరాలేవీ వారికి సరిగ్గా తెలియకపోయినా పాని పరీక్షించి నిశ్చయించిన డాక్టరు ప్రకారం పాపకి ఆరో మాసం నడుస్తున్నట్టు తెలుస్తోందనీ, చెప్పింది నాకు మరింకేం చెప్పకోలు కునే వరకు అక్కడే వుండుకుని ఆ తర వాత మనదేశానికి వస్తూన్న వో బోటుతో నన్ను చేర్పించారు.

అప్పట్నుంచీ మళ్ళీ యథాప్రకారం, దొరికిందాన్ని తినడం అపాయమనగానే ఎక్కడో తలదాచుకోవడం ఇలా నడుస్తూ రోగాల్తోటీ, ఆకలి దప్పుల్తోటీ కుస్తీ పడుతూ రెండు నెలలకెలాగో, కలకత్తా చేరుకున్నాం అదివరకే ఒకటి రెండుసార్లు క్షుధకి నుస్తీ చేసింది. ఒకసారి చాలా ప్రమాదించింది కూడా. నిజం చెప్తున్నా వొదినా, అప్పుడు గనక—అదేవన్నా గనక అయ్యుంటే, ఆ వెంటనే ఏ రాయికో తల గొట్టుకుని నేనూ పోవాలనే నిశ్చయించు కున్నాను.'

'అబ్బ నిండుప్రాణాన్నెప్పుడూ అలా అనుకోకూడదమ్మా—'

'నే నిన్నియాతనల్ని సహించింది, ఆయన చింతో ఆనందంతో ఎదురు చూసిన ఆ పాపని ఎలాగన్నా కాపాడి ప్రయోజకురాల్ని చేసి కొంతవరకూ ఆయన ఆత్మకన్నా శాంతి చేకూర్చాలన్న ఏకైక లక్ష్యంతో మాత్రమే వదినా. అటువంటిది ఆ పాప లేనప్పుడు నాకీ ప్రపంచంతో ఇంకేం పని? అంతే కాదు. నాకు ఒకటిరెండుసార్లు విష జ్వరాలొచ్చినప్పుడూ వా తరవాత విర్మ

అతని లక్ష్యం

తిగా ఇంకా బాధలు పడిపోతున్నా నాతోపాటు దాన్ని తీసుకుపోతేనే మేలను కుని, ఏ అగాధంలోనన్నా దూకాలనుకుని ఒకటిరెండు సార్లు ప్రయత్నించా కూడా.

'ఇంకా నయం'

'అయితే ఆ పాపకి గొప్ప భవిష్యత్తుందమ్మా' అన్నట్టుగా అలాంటి ప్రయత్నం చేసినప్పుడల్లా, ఏదో ఒక విఘాతం ఏర్పడ్డమే! సరి ఇంక మనమిటువంటి ప్రయత్నాల్ని చెయ్యకూడదనుకుని అప్పట్నుంచీ ఇక అటువంటి ప్రయత్నాలు విరమించుకున్నాను'

'మరి అప్పుడేగా కలకత్తా చేరుం దానివి—'

'తీరా అక్కడికి చేరాక చాలా నుస్తీ చేసి దాదాపు నెల్నాళ్ళపాటు హాస్పిటల్ లోనే వుండిపోవాల్సొచ్చింది. అవి సరీ గమ రోజులు కదా [illegible] ఇంకా పూర్తిగా కోలుకోకముందే నన్ను డిశ్చార్జి చేసేశారు ఇక అప్పుడు నా పరి స్థితి ఆలోచించండి వదినా! ఎటూ కాని ఆ పరిస్థితికన్నా, ఆ అడవుల్లో కొండల్లోనూ పడీ లేచీ—ఆ నడిచి రావడమే నాకెంతో బాగున్నట్టనిపించిందనుకోండి. పోనీ శుభ్రమైన రెండు గుడ్డలు కొనుక్కు కట్టుకుందామూ అంటే అందు వల్ల దీని దగ్గరేదో వున్నట్టుందనుకుని, ఎవరేం చేస్తారో నన్న భయం. పోనీ ఊరుకుందామంటే, ఈ బికారీ రూపంతో ఏ మొహం పెట్టుకుని మిమ్మల్ని వెతుక్కోవడం, ఇలా నానా బాధపడి చివరికి వో మారువాడీ కొట్టులో ప్రాణందాగా దాచుకొచ్చిన ఉంగరాన్ని అమ్మి ప్రయాణ ఖర్చులు పెట్టుకున్నాను. నానాడకి వెళ్ళే సరికి మీరు నీరంగిలో లేరని తెలిసింది. మీ మామయ్యగారూ వాళ్ళాకూడా యుద్ధ భయానికి స్వగ్రామం వెళ్ళిపోయినట్టు విని, ఎవరో వో ముసలాయన మీరు ఈ వూర్లో వున్నట్టు చెపితే, అక్కణ్ణించి ఇక్కడికొచ్చాను.'

మవ్వెంకో తెలివైన దానివీ, ధైర్యమున్న దానివి గనక, ఇన్ని కష్టాలూ సహించి ఎలాగో వచ్చి చేరగలిగావు. ఇదే నాబోటి అయితేనా భయంతో చచ్చిపోయుండే

దాన్ని' అన్నారు అవలించి శేషమ్మ ఆవిడ.

'ఏమో, ఈ నలుమునీ, ఇన్ని కష్టాల మధ్య అతి జాగ్రత్తగా తీసు కొచ్చిన ఈ [illegible] ఎలాగైనా మీ కప్పగించేసెయ్యాలన్న పట్టుదలవల్లే ఇన్ని [illegible] వచ్చి చేరగలిగాను. [illegible] దానికి [illegible] పెట్టండి.' అంటూ [illegible] తన [illegible] బాగుపడింది జానకి. [illegible] ఆ చింపి గుడ్డల మధ్య

'[illegible] మా [illegible] ఎంతో [illegible] తమ్ముడూ పెద్ద [illegible] ఆస్తి [illegible] పుట్టిన్లే అనుకుని [illegible] మా [illegible] ఎక్కడే వుండు. కష్టమో, సుఖమో, ఒకరికొకరు ఆసరాగా కాలక్షేపం చేసుకుందాం తెలి సిందా' అన్నారు ప్రేమతో జానకి తల నిమురుతూ. ఆ ఆనందంలో వంగి ఆవిడ పాదాలకి నమస్కరించింది జానకి. ఆ రోజు మొదలుకుని వారిద్దరూ ఏ అరమరాస్యం తరాలూ లేకుండా పెళ్ళి, పిల్లల్నే మసలు కుంటున్నారు.

అదీగాకుండా, అంతవరకూ, అన్నీ విధాలా దురదృష్టవంతురాలుగా భావించ బడ్డ సుధ శర్మగారి కుటుంబంలో కొచ్చాక వారిపాలిటి అదృష్టదేవతగా వెలుగొందిందని చెప్పాలి. ఎందుకంటే శర్మగారు పనిచేస్తూన్న కంపెనీ అమ్మ కంలో కొస్తూందన్న సంగతి వారివల్ల వారు మాట్లాడుకుంటూండడం విన్న జానకీ, చిన్నప్పట్నుంచీ వ్యాపార విష యాల్లో బాగా అనుభవం కలదవడంవల్ల అందుకో మంచి ఆలోచన చెప్పింది... మొదట్లో శర్మగారందుకు వప్పుకోక పోయినా అందులోని లాభ నష్టాల్ని జానకి విడమరిచి బోధించడంతో, వెంటో

షంగా సమ్మతించారు;

కంపెనీ అభివృద్ధి కొచ్చేటంతవరకూ, ఒక బాలికల హైస్కూల్లో ఉపాధ్యాయినిగా పనిచేసి క్రమేణా కంపెనీ బాగా అభివృద్ధిలోకొచ్చి కొన్ని శాఖల్ను కూడా నిర్మించుకున్న కారణాన్నా పార్వతమ్మగారూ పెద్దవారై గృహనిర్వహణ చెయ్యలేక పోతూన్న కారణాన్నా తన ఉద్యోగం నుండి విరమించుకుంది జానకి.

ఆడపిల్లలు లేని కారణం వల్లనో, మరెందువల్లనో గాని, సుధంటే ఆ ఇంట్లో వాళ్ళందరికీ అమిత ప్రేమ. అందూ అందరికన్నా ఎక్కువైన అభిమానం రఘుకి. తనవరకూ ఎన్ని ఎన్నైనేమన్నా, సర్దుకుపోయే రఘు, సుధని ఎవరన్నా ఏమన్నా అంటే మాత్రం ఏంతమాత్రమూ వూరుకోడు. అతని ఈ అమితాభిమానానికి అందరూ ఆశ్చర్యపోతూండేవారు.

చిన్నప్పట్నుంచీ శర్మగారివద్దే పెరుగుతూన్న ఆయన అన్నకొడుకు వేణు కాలక్షేపంకోసరం తరుచూ సుధని ఏదన్నా అని రఘుని రెచ్చకొడుతుండేవాడు. ఎంత చిన్నతనంలో సుధ అవిటితనాన్ని కప్పుపుచ్చేందుకూ, సుఖంగా నడిపించేందుకూ, అతను పడ్డ యాతనల్లన్నీ, అన్నీ కావు. ఒకసారి వాళ్ళ ఇంటివద్ద వున్న విఘ్నేశ్వరుడి గుడికి పిల్లలందరూ ప్రదక్షిణం చేస్తుండగా, ఊతకోలతో మెల్లిగా నడుస్తున్న సుధని, 'అప్పగారికెద్దు లేచే కుంటే' అని కసిరాడు వేణు. బిక్కమొహంతో వచ్చి రఘు దగ్గర ఫిర్యాదు చేసింది సుధ. ఇక అది విన్న రఘు కోసం చూడాలి. ఉక్రోషంగా వెళ్ళి వేణుని నాలుగు వాయించి, 'ఇక మీదట ఈ మాట ఎవ్వరన్నా అన్నారో?' అంటూ అక్కడున్న పిల్లలందరినీ వరసగా హెచ్చరించి మరీ ఇంటికొచ్చాడు. ఇటువంటి సంఘటనలు ఇంకా ఎన్నెన్నో.

'భోజనానికి లేస్తారా వదినా?' అన్న జానకి పిలుపుతో, పాత సంఘటనలనుండి మళ్ళీ యథాస్థితికి వచ్చారు పార్వతమ్మగారు.

సుధ వయసుతో పాటు జానకి బెంగా పెరుగుతూనే వుంది. సుధ పెళ్ళిగురించి పైపై శృంగారానికి ప్రాముఖ్యమిచ్చే ఈ రోజుల్లో హృదయ సౌరభాన్ని చూసి ఈ సుధని ఎవరు చేసుకుంటారు! సామ్ము కాశించి ఎవరన్నా చేసుకున్నా, సుధని సరిగ్గా చూసుకుంటారన్న నమ్మకం ఏం వుంది?

అసలే ఆడపిల్లకి సమ్బంధం వెతకడమన్నది మహా కష్టం. అందుకు తోడు, ఇటువంటి అవిటిపిల్లకు వెతకడం అంటే మాటలా?

ఇంతకీ ఫలితం ఎలా వున్నా ప్రయత్నం మాత్రం తప్పదు కదా, అనుకుని ఈ విషయాన్ని గురించి పార్వతమ్మగారితో ప్రస్తావించాలని ఎన్నిసార్లో ప్రయత్నించి, మళ్ళీ ధైర్యం చెయ్యలేకపోతూంది జానకి.

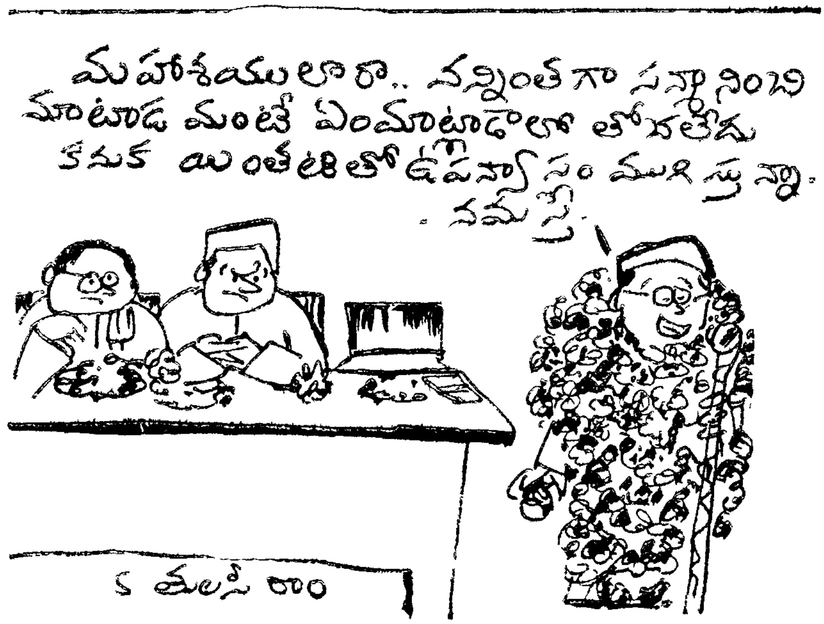
చదువు రెండోసంవత్సరం పూర్తయింది రఘుకి. యుద్ధం ముగిసిపోయినా ఇంకా పట్నవాసాల పరిస్థితులంతగా యథాస్థితికి రానందున, మేనత్తగారూరైన నా గ్రామానికి వెళ్ళి కొన్నాళ్ళు ఉండి వచ్చాడు రఘు. తిరిగి వచ్చినప్పట్నుంచీ, సుధలోని మార్పుని గుర్తించేడు రఘు. 'బావా! బావా!' అని పిల్చుకుంటూ చనువుగా తనవెంట తిరుగుతూండే సుధ ఇప్పుడు తనని చూసి ఎడనెడంగా వెళ్ళిపోతూంది. చిలిపితనం కారుతూండే సుధ చేతల్లూ మాటల్లూ ఎటు మాయమైపోయాయో. ఎక్కణ్ణుంచొచ్చిందో, ప్రవర్తనలో వో పెద్దరికం, మొఖంలో వో గంభీరతా వచ్చాయి. ఉన్నకొద్దీ తెలియకుండా లోపలిగదుల్లో ఎక్కడో వుంటూండిప్పుడు సుధ. రఘు పలకరించినా, అంతగా మాట్లాడ్డం లేదు. గివదానికి సమాధానాన్ని మించి మాట్లాడ్డం లేదు.

రఘుకి పద్ధతేమీ నచ్చలేదు. పైగా సుధ ఇకమీద తనకిలాగే దూరమైపోతుందేమోనన్న భయంకూడా పట్టుకుంది రఘుకి.

'ఈ సుధాదేవమ్మగారేమిటమ్మా నెల్లాళ్ళలో ఇంత పెద్దరికాలు మారిపోయారూ' అన్నాడు ఇక వుండపట్టలేక ఒకరోజు తన తల్లితో.

'అదా, మరి పెద్దదయిందనడంలో అర్థమే అది' అన్నారు అర్థంగా ముసిముసి నవ్వు నవ్వుతూ ఆవిడ. తల్లి మాటల్లోని అర్థాన్ని సరిగా గ్రహించాడో లేదో గాని...ఏదో ఆలోచించుకుంటూ అవతలికెళ్ళిపోయాడు రఘు.

స్వతహాగా రఘు గంభీరమైన స్వభావం గలవాడు. ఏ విషయంలోనూ దబ్బున పైకి తేలడు. అలాగే మిగతావారి స్వవిషయాల్లోనూ అనవసరపు జోక్యం కల్పించుకోడు. అనవసరపు పనుల్లో జోక్యం చేసుకోడు. ఉపయోగం లేని బాతాఖానీ చెయ్యడు. ఎవ్వరితోనూ తగాదా పెట్టుకోడు. అలాగని తన లక్ష్యానికి అడ్డు కల్గించే ఏ విషయాన్నయినా స



నిర్మొహమాటంగా ఖండిస్తాడుగాని ఊరుకోడు. అన్నింటికన్నా ముఖ్యంగా తన ఆదర్శాల్ని కాపాడుకోవడంలో ఎంతటి అవాంతరాలైనా సహించేంత శక్తి అతనికుంది. ఇన్నివిధాలైన అలవాట్లన్నీ వున్నా, ఒక్క సుధవిషయంలో మాత్రం ప్రతి విషయంలోనూ తనంతట తనే కల్పించుకుంటూండడం, అతనికే ఒక్కొక్కసారి ఆశ్చర్యాన్ని కల్గిస్తూ వుంటుంది.

మొత్తానికి ఇంట్లోవారికీ, బయటవారికీ కూడా రఘుయందు మంచి సద్భావం వుంది. అలాగే అతని అభిప్రాయాల్ని ఎదిరించాలంటే ఒకవిధమైన జంకుకూడా. ఇక వేణూ, అన్నీ రఘు అలవాట్లకి విరుద్ధమైన అలవాట్లే. అతనివి ఎప్పుడూ ఏదో ఒక చిలిపి ని చేసి ఎదుటివార్ని అల్లరిపెడుతూ, డబ్బా వాగుళ్ళు వాగడం, కోపాన్నీ, సంతోషాన్నీ కూడా ఆపుకోలేకపోవడం, కోపాన్ని పట్టలేక అరిచేసి అంతలోనే జాలిపడిపోతాడు. మొత్తానికి ఏదో సరదాగా, కాలక్షేపం చేసుకుపోతూండడమే తప్ప, అతనికొక ప్రత్యేక అలవాట్లంటూ ఏమీ లేవు. అందుకే దీక్షగా చదువుకోవాలనుకున్నప్పుడు పెద్దబావ దగ్గరికీ, సరదాగా కాలక్షేపం కావాలనుకునేటప్పుడు చిన్నబావ దగ్గరకీ చేరుతూండడం సుధకి అలవాటు. అటువంటి సుధ ఇప్పుడు కొత్తమనిషిలా వుండిపోవడం రఘుకి కష్టం తోచినా, ఇటువంటి విషయాల్ని లెక్కచేయడం అలవాట్లేని వేణు మాత్రం ఏమీ అనుకోవడం లేదు.

ఈ విషయాన్నే ఆలోచిస్తూ వుండే రఘు ఒక ఉదయం సుధ వంటరిగా తులశమ్మకి ముగ్గు పెడుతూ వుండడం చూసి,

'సుధా' అన్నాడు దగ్గరకెళ్ళి. ఉలిక్కిపడి తలెత్తిన సుధ మళ్ళీ తలొంచేసుకుంది.

'నాతో మాట్లాడ్డం మానేశావేం?'

మాట్లాడ్లేదు.

'నామీద కోపమా?'

లేదన్నట్టుగా తలూపింది సుధ.

'మరి, ఎవరన్నా వద్దన్నారా?'

ఔనన్నట్టు తలాడించింది.

'ఎవరా అన్నది?'

'అమ్మ'

'ఏమంది?'

'ఇటు మీదట 'నువ్వు మునుపటంత చనువుగా బావెంట తిరక్కూడదు' అంది'

రఘు వద్ద మాట దాచడమన్నది తనకేదో మహాపరాధంలా అనిపించిన సుధ ఉన్నదున్నట్టు అతనితో చెప్పేసింది.

'వద్దు సుధా నువ్వు వాళ్ళ మాటలు వొద్దు. అందుకూ వాళ్ళేమన్నా అన్నారంటే బావ చెప్పాడని స్పష్టంగా చెప్పేయి. ఏం?' అన్నాడు వాళ్ళు సుధనిలా శాసించిన భావంలోని అర్థాన్ని గ్రహించిన రఘు.

'అలాగే బావా' అంది అమాయకంగా అతనివేపు చూస్తూ సుధ. కట్టివేసిన లేడిపిల్లని వదిలేస్తే, ఎంత హాయిగా గెంతుతుందో ఆ భావాన్ని సుధ మోములో తెల్సుకున్న రఘు నవ్వుకుంటూ అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

మునపటంత చిలిపితనం చూపకపోయినా క్రమేణా మళ్ళీ, మామూలుగా అందరితోటి చనువుగానే తిరుగుతూంది సుధ.

* * *

'మిమ్మల్ని అడగాలనుకుంటూ ఎప్పటికప్పుడలాగే మర్చిపోతున్నానొదినా. మీ మేనమామయ్యగారు కాకినాడలోనే వుంటున్నారా ఇప్పుడు?' అంది ఒకరోజు భోజనాలప్పుడు జానకి 'ఆ గాంధీనగర్లో, పెద్ద బంగళా కొనుక్కున్నారుగా.'

'ఆయన ఇంజనీరింగ్ కాలేజి ప్రిన్సిపాలు గనక మన సుధకేదన్నా దాని స్థితికి అనుకూలమైన సమ్బంధం చెప్తారేమోననీ. అసలాయనకిందులో అనుభవం ఎక్కువ.'

'ఔననుకో. అయినా—' అంటూ ఇంకా ఏదో చెప్పబోయి, మళ్ళీ ఎందుకో ఆగిపోయారావిడ 'మన రఘు వుండగా, మరొక చోట ఎందుకూ' అనబోయి, 'రఘు విషయంలో అసలందుకు నాకేం అధికారం వుందీ.' అనుకుని మళ్ళీ ఆగిపోయినట్టుంది ఆవిడ ముఖభావం

'అయినా దానికిప్పుడేం తొందరని'

'ఇప్పుడు మొదలు పెడితే ఇప్పుడే అయిపోయేటంత సులువుకాదుకదొదినా, ఆడపిల్లల పెళ్ళివిషయమంటేనూ, అందులోకీ మన సుధ సంగతి ఇక చెప్పాలా' చిన్నబుచ్చుకుంటూ అంది జానకి.

'అవుననుకో, అయినా ఇందులో ఏమనేదుగా, ఎలా చెప్పేందుకూ కూడా పాలుపోవడంలేదు నాకు. నామట్టుకు నాకు రఘు ఎంతో, సుధా అంతే. ఇద్దరి క్షేమమూ నాక్కావల్సిందే. మరి ఆ రాజరాజేశ్వరి కృప ఎలాగుందోగాని' అన్నారు పైకి చూసి కళ్ళతోనే నమస్కరిస్తూ.

'మీ అంతఃకరణ ఎటువంటిదో నేనెరుగుదునొదినా. అయినా నాకంత ఆశ లేదులెండి.'

'ఏమో దైవఘటనంటూ వుందంటే—'

'అబ్బే అతని చదువూ, అతని పక్షదనం అన్నింటికన్నా, ముఖ్యంగా ఎంతో ఉన్నతమైన అతని భావాలూ, అతన్ని ఉచితమే అనుకునేందుకన్నా అర్హతుండొద్దూ మాకూ అందుకే మీకూ సలహా ఇవ్వాలనుకుంటున్నాన్నేను.'

అదేమిటన్నట్టు చూశారావిడ భోజనం ముగించేసి సావకాశంగా చేరబడి కూర్చుంటూ.

'సుధంటే మీ కమితాభిమానం అన్నది నాకు తెలుసు. అయినా, ఆ అభిమానాల్ని చూపుకోవాలంటే దానికోసరం మరో ఇంత ఖర్చు కావలిస్తే పెట్టండి అంతే తప్ప దాన్ని చేసుకో అనేందుకైనా రఘుని మాత్రం శాసించకండి. ఇదే నా ప్రార్థన' అంది ఇది అతిముఖ్యంగా తీసుకోవాలి సుమా అన్న భావాన్ని స్పష్టంగా వ్యక్తపరుస్తూ జానకి.

'నువ్విలా ఎందుకంటున్నావో నా కర్థం కావడంలేదు' అన్నారు సాదిగా ఆవిడ

'ఎందుకనడం ఏమిటొదినా, మీరు గనక మీ కోరిక అతనితో చెప్పారంటే, మీమాట కాదనకుండా తప్పకుండా అతను సుధని చేసుకుంటాడు. అందుకు ఫలితంగా అరువువ్వులూ. పసికాయలో ఎంతో ఉన్నతంగా వడపాల్సిన అతని భవిష్యత్తు, నిరుత్సాహంతో చప్పబడిపోతుంది. ఈ లోపం అన్నది అతనొక్కణ్ణే మాత్రమే కాదు మనందర్నీ బాధించేటటువంటి విషయమేగా, అనుకుని చెప్తున్నా.'

'నువ్వన్నది నిజమే ననుకో. అయితే

ఒకవేళ వాడంతట వాడే సుధని చేసు కుంటా నన్నాడంటేనో ?'

'సుధమీద వాడికున్న అభిమానం, అంతకన్నా ఎక్కువైన జాలీ, కారణాలుగా ఒకవేళ అతనలా అన్నా, మునుముందు అందువల్ల కల్గబోయే కష్టనష్టాలూ, అంతకన్నా ముఖ్యమైన మనశ్చాంచల్యం మొదలైన ఇబ్బందు లన్నింటినీ విపులంగా విప్పిచెప్పండి అప్పటికీ అతను చేసుకునే తీరతానిగనక అన్నాడంటే అది సుధయొక్క మహా భాగ్యమనుకుని ఆ ప్రయత్నాలు చేద్దాం' అంది జానకి

'ఆ ఏవిటో నీ పిచ్చి నీ ఏదో దైవం పెట్టిన ఆ ఒక్కలోపం తప్పితే—'

'హు అది చాల్దా వదినా, ఇద్దరి జీవితాల్ని అంధకారం. చేసేటందుకూ! సమస్త సరదాలూ అనుభవించాల్సిన్న వో నవయువకుడికి 'నీభార్య కుంటిది' అని అందరూ అన్నప్పుడల్లా మనసుపడే క్షోభ కన్నా, మరోశిక్షేం కావాలి! అందుకే సుధ క్షేమాన్నుద్దేశించి, అతని భవిష్యత్తు పాడుచెయ్యడం నా కెంతమాత్రం ఇష్టంలేదు.'

'నువ్వన్నదంతా నిజమే నవకో. అయినా నే చెప్పేదీ శ్రద్ధగావిను. ఈ విషయంలో వాడుగనక నన్ను సలహా అడిగాడంటే, వో తల్లి తనబిడ్డ శ్రేయస్సు కోసరం ఎంతవరకూ చెప్పొచ్చునో.అంత వరకే నే చెప్పదల్చాను. అప్పుడు వాడు చేసుకుంటా నన్నాడంటే ఇకనే నద్దు చెప్పను నువ్వూ అభ్యంతర పెట్టొద్దు. తెలిసిందా!' అన్నారు లేచి చేయికడుక్కొ వొస్తూ.

'నాన్న ఫోన్ చేశారమ్మా. ఎవరో కె విశ్వనాథ దత్తుగారుట. కుటుంబంతో సహా ఎల్లుండి వస్తున్నారుట మీతో చెప్పమన్నారు' అన్నాడు అప్పుడే మధ్యాన్న భోజనంకోసరం ఇంటికొచ్చిన రఘు, కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కొచ్చి భోజనం బల్లముందు కూర్చొంటూ.

'విశ్వనాథ దత్తుగారా? అంటే ఎవరూ' తల్లో తనే అనుకున్నారు తాంబూలం వేసుకుంటూ ఉయ్యాల బల్లమీద కూర్చు న్నపార్వతమ్మగారు.

'అంటే కే. వి. దత్తు. అంటారే? ఆయనా !'

'జానేమో. నీకు తెలుసునా ?'

'మరి ఆ పేరుతో బర్మాలో ఒకాయ నుండేవారు. వాళ్ల పెద్దకూతురు శశికళ నా క్లాస్‌మేట్ కూడా' అందిజానకి.

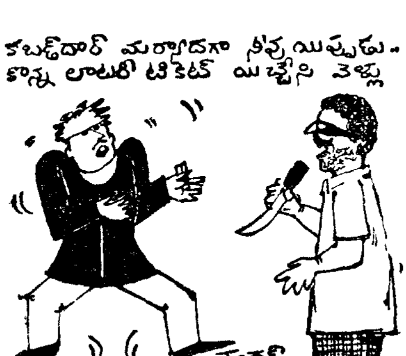
'ఆ అవును రఘూ ఆ మధ్య వాళ్ళింట్లో ఎవరికో మెడికల్ కాలేజీలో సీటు కావాలంటూ సిఫార్సు కోసరం నాన్నకి రాశారుకూడా! అన్నారు గుర్తు తెచ్చుకుంటూ పార్వతమ్మగారు.

'అన్నట్టు వాళ్లూ బర్మా నించి వచ్చేసినవాళ్లే గావల్సు కదూ,' అన్నారు జానకి నుద్దేశించి మళ్లీ.

'ఆ వాళ్లంతా సొమ్ము నష్టమూ, ప్రాణనష్టమో కలక్కుండా చక్కగా ముందు జాగ్రత్త పడ్డవాళ్ళు. అయినా విదేశం వెళ్లి జీవితమంతా చాలావరకూ అక్కడే గడిపి, కావలసినంత ఆస్తిపాస్తుల్ని సమకూర్చుకున్నా. ప్రాణభయ సమయం అనేసరికి స్వదేశం వచ్చి చేరి పోవాలన్న ఒకే తాపత్రయం ఎందుకు కల్గుతుందో, అందరికీ కూడా' అంది ఆలోచిస్తూ జానకి.

'పిచ్చిదానా. అదే మరి జన్మభూమి కున్న గొప్పదనం. భయపడ్డ పసిబిడ్డ తల్లి వళ్లో చేరి నిశ్చింతపడడం! ఆపదలో వున్న ప్రజలు జన్మభూమి చేరి ధైర్యపడడం! ఇవన్నీ జన్మతా వచ్చే అనుబంధాలు అంతే'.

'నిజం వదినా. అందుకే గవల్సు మా స్నేహితులంతా స్వదేశం వచ్చేస్తూ! అక్కడ భయాలు తగ్గేవరకూ వారితో రమ్మని ఒక బర్మా కుటుంబాన్ని పిలుస్తే' చస్తే మా దేశంలోనే చస్తాం గాని మేం రాము పొమ్మన్నారట సిగ్గు


కబడ్దార్ మర్యాదగా నీవ్వుయిప్పుడు. కొన్న లాటరీ టికెట్ యిచ్చేసి వెళ్లు

యంగా' అంది కుతూహలంతో జానకి.

'అబ్బా అప్పుడే రెండవుతూందే' అని వాచీ చూసుకుంటూ భోజనం నుంచి లేచిన రఘు 'అన్నట్టు మీరింత పొద్దుపోయి భోజనం చేశారేం ఇవాళ.' అన్నాడు సుధ ఇచ్చిన లవంగాన్ని నోట్లో వేసుకుంటూ.

'లేదురా. వాళ్ల భోజనాలవగానే మేము కూర్చున్నాం' అన్నారు అమాయకంగా పార్వతమ్మగారు.

'వో అయితే పదింటికి కూర్చుని ఒంటిగంటకు లేచారన్నమాట అదీ నేను రాబట్టి! భేష్' అన్నాడు నవ్వుతూ రఘు, వాళ్ల సంభాషణ దేన్ని గురించి జరిగుంటు దోనని ఊహించుకుంటూ.

'వో చెంపని విమానాలు హోరెత్తిస్తూంటే, మరో చెంప బాంబులు ఢమాల్ ఢమాల్ మంటూంటే, మా గమ్మత్తుగా వుంటుందికదత్తయ్యా' అన్నాడు. అప్పటి దాకా పక్కనున్న గదిలో చదువుకుంటూన్న వేణు. అక్కడికొచ్చి తనూ తల్లి పక్కన కూర్చుంటూ?

'వో అలాంటప్పు డక్కడ నిజంగా వుండుంటే అప్పుడు తెలిసొచ్చేది అయ్యగారికి మజా' అంది, రఘు స్కూటర్ గేటు దాటేదాకా వుండి 'టాటా' చెప్పే సొచ్చిన సుధ మేనత్త కిటువేపున తనూ కూర్చుంటూ.

'నిజంగా అప్పుడు మీరంతా ఎలా కాలక్షేపం చేశేవారత్తయ్యా?...' అన్నాడు ఉత్సాహంగా వేణు.

'ఎలాగేవిటీ, అలాగే,...అంది గోడకి చేరబడి నిల్చున్న జానకి.

'భయంగా వుండేదికాదూ.'

'మొదట్లో. హడిలిచచ్చేవాళ్లం. తరవాత కాస్త పరిపాటిగా ఊరుకునేవాళ్లం. ఆ తరవాత వో రకంగా బడితేరిపోయి వీలు చిక్కేసరికీ, కూలిన మేడల్నీ పోయిన జనాన్నీ చూడ్డానికే బయల్దేరేవాళ్లం ఏకంగా. ఆ తరవాత ఏవంటే యముడి దాడి ఏంతెంత అపాయమైన పనుల్ని జరిపించిందో, అవన్నీ కాలక్షేపపు కథలుగా చెప్పుకుంటూండేవాళ్ళం కూడా,

'అమ్మయ్యో, మీమట్టుకు మీకు... ఏ నిమిషం ఏమైపోతామూ అన్న భయం వుండేదకాదూ ?

అతని లక్ష్యం

చెప్పగా, 'ఎండా ముదిరినవాళ్ళని వదలేవి' అన్నట్టు మొండికెత్తి పోయాం.'

'అయినా వీలున్నంతవరకూ, బతికేందుకే జాగ్రత్త పడదామనన్నా ఉండదూ' ఆశ్చర్యంగా అడిగారు పార్వతమ్మగారు.

'ఎందుకుండదూ. అందుకేగా ఇంటిచుట్టూ ఇసకబస్తాల్ని పేర్చుకోవడం. అయినా, ఒక్కొక్కసారి. ఆ ఉన్న ఏకాంతం నుంచో. బాంబు తునకలు లోపలికి దూరి కొన్ని ప్రాణాల్ని తీసి. 'విధి విలాసంనుండి తప్పుకోవడం మీతరంకాదు సుమండీ' అన్న సత్యాల్ని రుజువుచేస్తుండేవి. అక్కడికీ ఇళ్ళల్లో కూడా 'ట్రెంచి' వేసుంచుకుని జాగ్రత్త పడుతూనే వుండేవాళ్ళం.

'ఏవిటీ, ఇటువంటి ఇళ్ళల్లోనా' ఆశ్చర్యపోతూ అడిగారు పార్వతమ్మగారు,

'మరి' అపాయ సైరన్ వచ్చిందంటే మళ్ళీ గంటలో? పూటలో? రోజులో! విడుదలవడానికి. అందుకని, చేతులో వున్నా కాఫీ, కూరో, తిను బండారాల్ని ఆ వళ్ళల్లోనే వేగా సిద్ధంగా పెట్టుంచుకోవడం?'.

'మరి సామాన్లేవన్నా కావలిస్తే?'

'హు, ఆ అలవాటే మర్చిపోయాం ఉప్పు బాగ్యానికి శేరు 10 రూ. ఇమ్మన్న రోజులుకూడా వున్నాయంటే, ఇక అమ్మేదెవరూ, కొనేదెవరు. వున్నవాటితో ఏదో సర్దుకు అదివేసి, [illegible] ఇంత కడుపులో పడేసుకోవడం! కాస్త తెరిపనుకున్నప్పుడు లేచి తిరుగుతూండడం అపాయమప్పుడు ఆ గోతుల్లో అలా పడుండడం అంతే'

'అయ్యబాబో, నేనైతే చచ్చూరుకునే వాణ్ణి' అన్నాడు వళ్ళు జలదరించుకుంటూ వేణు.

'ఒకసారి ఓ తమాషా జరిగింది. వరసగా కొన్ని రోజులపాటు విమానదాడి జరుగుతూనే వుందేమో, ప్రాణాలు విసిగెత్తి, నిరపాయమన్న కూత వినిపించడంతోనే ఏవయితే అదయిందనుకుని నలుగురం కలిసి బయటికిపోయాం, కూలి శిధిలాలై పోయున్న భవంతుల్ని గుర్తుపట్టేందుకు ప్రయత్నిస్తూ అలా ముందుకు వెళ్ళి పోయినట్టున్నాం. ఇంతలో అపాయ శంఖు మొరపెట్ట నారంభించింది. భయంతో దిక్కూ, దిశా తోచలేదు. ఇల్లు చేరుకుందుకిక వీలుగు వ్యవధిలేదు గనక, పక్కనేవున్న కర్ర పెండలం తోట్లో దూరి పడుక్కుండిపోయాం అందరమునూ.

ఒక అర్ధగంట అయ్యేసరికి విమానం మోతా, బాంబులమోతా రెండింటితో చెవులు చిల్లులుపడ నారంభించాయి. దైవాన్ని ప్రార్థించుకుంటూ కాలం గడుపుతున్నాం. సద్దు క్రమేణా అణిగింది. నిరపాయపు కూతకోసరం నిరీక్షిస్తున్నాం. ఇంతలో నా పక్కనే చెరచెరమంటూ ఏదో చప్పుడయింది. పరీక్షగా చూద్దును. పది జానలకు పైగా వుంటుందేమో ఓ పాము కనిపించింది.

'అమ్మో' కెవ్వుమన్నాడు వేణు.

'హీ ఎప్పుడో పామునే, ఇప్పుడొచ్చినట్టు అరుస్తావేం బావా' కిలకిలా నవ్వింది సుధ.

'రాక్షసీ, నీకెంత భయంలేదే' నవ్వాడు వేణు కూడా.

'అబ్బ శంకరా!' అని వేణుని గద్దించి 'అప్పుడేమయిందీ' అంటూ జానకిని హెచ్చరించారు పార్వతమ్మగారు. అందులో ఆపేక్షతో అంత కుతూహలం కనిపిస్తుంది మరి.

'అక్కడుంటే ఏమౌతానో తెలిస్తే నేరాగానే ఒకటే భయం నాకు. ఇంతలో అపాయం తొలగి ఇళ్ళకి చేరుకున్నాం.

'ఇక ఆ నమ్మోనాళ్ళంతా అనేక సన్నింత కోప్పడ్డారో అలా వెళ్ళినందుకు నీకైనా నాకు భయమొచ్చాయం గట్టిగా అంది' నిర్లిప్తంగా నవ్వుతూ జానకి

వేణూ, పార్వతమ్మగారూ ఆ కథని ఆశ్చర్యంగా మళ్ళీ మళ్ళీ నెమరుకి తెచ్చుకుంటూంటే 'ఆ భయంకర వాతావరణానికేగా మా తండ్రీ ఆహుతై పోయారూ. అంతంత ఆపదల్నుంచిగద అమ్మ తనని అతి కష్టంమ్మీద కాపాడ కొచ్చింది!' అనుకుని ఆ ఊహాలోకంలో లీనమైపోయింది సుధ.

(ఇంకా ఉంది)

సినిమా



అభినయిస్తూనూ, ఆలింగనమూ కూడా — అందరికీ మునగాళ్ళలో (కృష్ణ, భారతి)

సరళువాకంలో విఠలాచార్యగారి యిల్లు వుంది. ఆయన్ను కలుసుకోవాలంటే, ఉదయం ఏడుగంటలకల్లా అక్కడ వుండాలి. అప్పటికే క్యూలో వుంటారు మన సినిమా పరిశ్రమకు చెందిన రకరకాల వ్యక్తులు అక్కడ.

విఠలాచార్య చిత్రానికి దాస్ దర్శకుడు

డిసెంబర్ 12 న విఠలాచార్యను వారి ఆఫీసులో కలిసాను. ఆ రోజే ఆయన నిర్మించనున్న కొత్త చిత్రానికి ఆఫీసులో పూజ చేసారు; కవి నారాయణరెడ్డి, నేను, సంగీత దర్శకుడు సత్యం, దర్శకుడు బి. వి. శ్రీనివాస్, విఠలాచార్య పూజలో పాల్గొన్నాము. ఈ చిత్రం యొక్క వివరాలను పాఠకులకు తెల్పుతున్నాను.

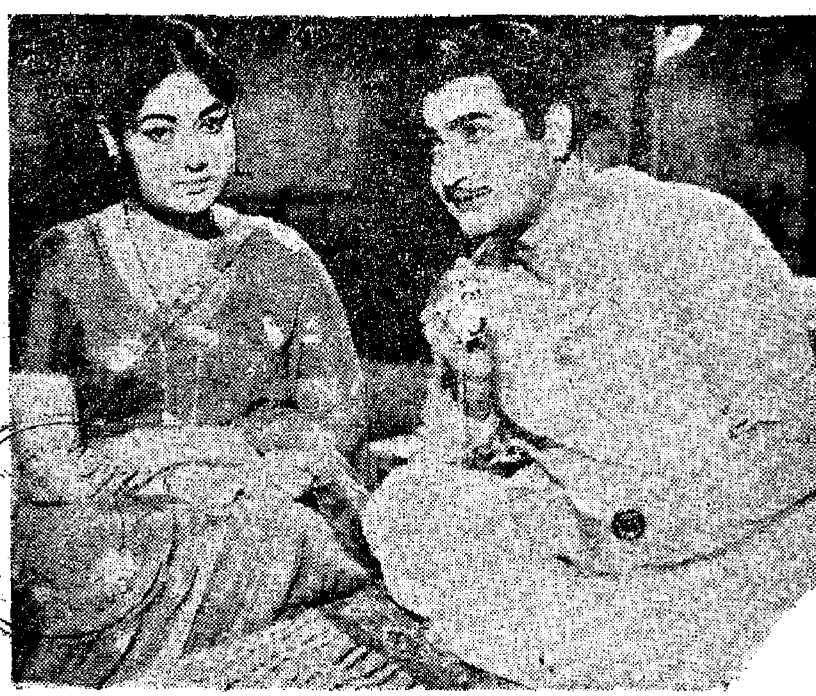
'రాణీరాణి' దర్శకుడు కె. ఎస్. ఆర్. దాస్ యొక్క ప్రతిభా విశేషాన్ని ఆ పిక్చర్ చూసిన మరుక్షణమే నాతో చెప్పినప్పుడే అనుకున్నాను దాస్‌కు విఠలాచార్యగారొక చిత్రం యిస్తారని. అదే జరిగింది ఇప్పుడు విశాల్ ప్రొడక్షన్స్ నిర్మించే క్రైం థ్రిల్లర్‌కు కె. ఎస్. ఆర్ దాస్ దర్శకుడు కెమరా కన్నప్ప, సంగీతం సత్యం నిర్వహించే యీ చిత్రా-నికి కొమ్మూరి సాంబశివరావు రచయిత డిసెంబర్ నెలాఖరున పాటల రికార్డింగ్, జనవరిలో షూటింగు ప్రారంభమవుతుంది

మీరు ముమ్మూడు డైరెక్టు చెయ్యరని విన్నాను నిజమేనా ? అని విఠలాచార్యను ప్రశ్నించాను. 'బీదలపాట్లు' నా ఆఖరి (డైరెక్షన్) చిత్రంగా వుండొచ్చు అది నా 50 వ చిత్రం ఇక పై సంవత్సరానికి రెండు, మూడు చిన్న చిత్రాలను, ఒకపెద్ద చిత్రాన్ని (నాగేశ్వరరావు గారితో) నిర్మించాలను కుంటున్నాను దాస్, శ్రీనివాస్, నందనరావులచే నా చిత్రాలను డైరెక్టు చేయిద్దామనుకుంటు న్నాను 'హీరో నాగేశ్వరరావుగారు నాకు అన్నివిధాలా సహకరించగలనని చెప్పడం 'బీదలపాట్లు' చిత్రానికి వలసినన్ని కాల్ షీట్లు యిస్తానని చెప్పడం నాఅదృష్టం' అన్నారు

కూతురే కోడలు

సరుళువాకం నుండి భారతీనగర్‌కు వచ్చాను 'మాతృదేవత' చిత్ర నిర్మాతల్లో ఒకరయిన శ్రీ అట్లూరి పూర్ణచంద్రరావును కలిసాను 'డిసెంబర్ 10 న ఆఫీసులో పూజ జరిపాము షూటింగు 23 న ప్రారంభిస్తున్నాము' అని చెప్పారు 'మా పాఠకులకు మీ కొత్త చిత్ర సమాచారాన్ని యివ్వగలరా?' అన్నాను

'మాతృదేవత మా మొదటి చిత్రం, మా రెండవ చిత్రానికి 'కూతురే కోడలు' అని పేరుపెట్టాము ఈ చిత్రకథను పి శ్రీష్మ వ్రాసారు మాటలను ఉదుర్తి నరసింహమూర్తి రచించారు సంగీతాన్ని మహదేవన్, శిల్పాన్ని బి ఎన్ కృష్ణ, పాటలను దాశరథి, కొసరాజు, నారాయణ రెడ్డి, నృత్యాలను తంగరాజ్ నిర్వహించే యీ సాంఘిక చిత్రాన్ని 'పచ్చనిసంసారం' ఫేం లక్ష్మీదీపక్ డైరెక్టు చెయ్యడం ఒక విశేషం శ్రీ పూర్ణచంద్రరావు, ఎన్ మ చంద్రశేఖర్ నిర్మిస్తున్న యీ కుటుంబ గాథయొక్క ప్రధాన పాత్రలను



నాయకుడు ఏదో చెప్తూ ఉంటే వింటున్న నాయిక ('నిండు ద చిత్రంలో ఇద్దరు ఆర్టిస్టులు.)

శోభన్‌బాబు, రామ్మోహన్, ప్రభాకర రెడ్డి, అల్లు రామలింగయ్య, రావికొండల రావు, కె. వి. చలం, విజయలలిత, గీతాంజలి, హేమలత, విజయశ్రీ, బేబీ శ్రీదేవి, మాస్టర్ ఆదినారాయణ, ముఖ్య పాత్రలు పోషిస్తారు. నవయుగ విడుదల.

శ్రీ రాజ్ ఇంటర్నేషనల్

భారతీనగర్‌నుండి నుంగంబాకం వెళ్ళాను. అక్కడ 'విచిత్రకుటుంబం' ఆఫీసు వుంది. నేను వెళ్ళినప్పుడు నిర్మాత వి. కె. పి. సంకురవల్లి బొంబాయికి 'ట్రంక్' మాట్లాడుతున్నారు. 'నమస్కారం' అంటూ ఆఫీసు రూమ్‌లోకి అడుగుపెట్టాను. 'ఇప్పుడే దిలీప్‌కుమార్‌తో మాట్లాడాను' అన్నారు. 'షూటింగు ఎప్పట్నుండి' అడిగాను. జనవరి 8 నుండి వుంటుందన్నారు. 'పాటల రికార్డింగ్ ప్రారంభించారా' అని అడిగిన నన్ను ప్రక్కనవున్న సి. వి. సి రూమ్‌కి తీసికెళ్ళి టేప్‌రికార్డర్‌ను ఆన్ చేసారు.

'మదిలో మధువాసా

వసంతం రాదా' అనేది పాట వినిపించింది. ఈ పాటను రాజేంద్ర కిషన్ వ్రాసినట్లు, ఆశాభోన్స్లే పాడినట్లు, శంకర్‌జైకిషన్ ట్యూన్ చేసినట్లు చెప్పి పాట యెలా వుందని అడిగారు. చాలా క్యాచీగ వుందండీ. మ్యూజికల్‌గా అద్భుతంగ వుంది అని అభినందించాను.

* * *

'విచిత్రకుటుంబం' కథను యథాతథంగా తీస్తున్నారా?' అని ప్రశ్నించాను. కాదండీ చాలా మార్పులు చేసాము. భమిడిపాటి రాధాకృష్ణ సహకారంతో, దిలీప్ సలహామేరకు, దర్శకులు తాతినేని ప్రకాశరావు సహాయంతో కథ చాలా బాగా వచ్చింది అన్నారు. కథ వినిపించారు. కథలో మంచి సస్పెన్స్, స్పీడు యేర్పడినట్లు అనిపించింది. ఎన్. టి. రామారావు ధరించిన పాత్రను దిలీప్ కుమార్, సావిత్రి పోషించిన భూమికను షర్మిలాటాగోర్ నిర్వహించే యీ హిందీ (ఈస్ట్‌మన్‌కలర్) చిత్రాన్ని టి. ప్రకాశరావు డైరెక్టు చేస్తున్నారు. దిలీప్ — ప్రకాశరావుల కాంబినేషన్‌లో నిర్మించబడుతున్న మొదటి హిందీ చిత్రం యిదే.

హీరో నాగేశ్వరరావు

నుంగంబాకం నుండి విజయరాఘవా చారిరోడ్డు (మాంబళం)లో వున్న నవభారత్ మూవీస్ ఆఫీసుకు వచ్చాను. ఈ సంస్థను పి. వి. సుబ్బారావు అండ్ పి. ఎస్. ప్రకాశరావులు స్థాపించారు. నాగేశ్వరరావును హీరోగా పెట్టి ఒక చక్కటి చిక్కటి కుటుంబగాథను తెర

మీకు తెలుసా?

నటి పద్మిని తన భర్తతో కాపురం చెయ్యడానికి నిశ్చయించి అమెరికా వెళ్ళడానికి నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తోంది.

మద్రాసు నటీమణులు కొందరు లుంగీ ధరించి, పబ్లిసిటీ చేయించుకుంటున్నారు.

తమిళ నటి వైజయంతిమాల హిందీ రంగంలో పేరు, డబ్బు సంపాదించింది. ఆమె యిప్పుడు మరాఠీ భాషలో ఒక చిత్రాన్ని నిర్మిస్తోంది.

నటి జయలలితకు 'నవరస తారక' అనే బిరుదం కూడా వుంది. మరొక బిరుదం 'కళైచెల్వి'



ఈ కాలేజ్ క్వీన్ పోటీలో మొదటిరన్నర్ అప్‌గా ఎన్నికైన కుమారి [illegible], [illegible] కుమారి [illegible], రెండవరన్నర్ [illegible] ఈ రన్నర్‌లతో పాటు శ్రీ ఎఫ్. ఇ. పటాన్‌వాలా, పద్మశ్రీ [illegible] [ముఖ్య అతిథి] లను కూడా చూడవచ్చు.



'విక్రమార్క విజయం' చిత్రంలో రంగారావు.

చెక్కింపే ప్రయత్నాలను పూర్తి చేసినట్టు పి. వి. సుబ్బారావు చెప్పారు. 'కొత్త తార కావాలి' అని మూడుసార్లు వ్రాసినా యెవ్వరూ వేషానికి పనికివచ్చే వాళ్ళు రాలేదని వాపోయారు. వీరు నిర్మిస్తున్న సాంఘికానికి గొల్లపూడి సంభాషణ కర్త. హైదరాబాద్ సారథి స్టుడియోలో జనవరి 16న షూటింగు ప్రారంభం కాగలదని చెప్పారు. తాతినేని ప్రకాశరావు దర్శకత్వాన్ని పెండ్యాల సంగీతాన్ని, సెల్వరాజ్ ఛాయాగ్రహణాన్ని నిర్వహించగలరని చెప్పారు.

* * *

విజయరాఘవావారి దగ్గర వదిలి, తిరుమూర్తి వీధి నెం. 3 యింటికి వచ్చాను. మేడ పైకి వెళ్ళాను. నేను వెళ్ళినప్పుడు నిర్మాతలు విశ్వేశ్వరరావు, రాఘవ, నటి ప్రభ కూర్చుని వున్నారు. మేమువున్న సమయంలో ప్రొడక్షన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ శ్రీనివాసరావు తనవెంట ఒక అందమైన అమ్మాయిని తీసుకొచ్చి, నిర్మాతలకు, నాకు ఆమెను పరిచయం చేసాడు. ఆమె పేరు వరలక్ష్మి. ఇప్పటికే తమిళ, తెలుగు, హిందీ చిత్రాల్లో చక్కటి వేషాలు ధరించినట్టు, ఆమె చూపిన ఆల్బమ్‌ద్వారా తెలిసింది. చక్కటి ముఖం, పొడుగుపాటి ముక్కు, గుండ్రని కళ్ళు వున్న వరలక్ష్మికి వెండితెరపై మంచి భవిష్యత్తు వుందనే చెప్పాలి. 'వస్తావుంటి' అంటూ ఆమె వెళ్ళింది.

ఫల్గుణావారి మూడవ చిత్రం

'వాట్‌సార్, మళ్ళీ వచ్చారా?' అనేది నా ప్రశ్నకు నిర్మాతలు యిద్దరూ తెల్లబోయి 'అంటే, మేము మద్రాసుకు యిక రామని తెలిసిందా'? అని తిరుగు ప్రశ్న వేసారు. ఇక్కడ చాలామంది పరిపరి విధాలుగా మాట్లాడుకున్నారు. అందుకే అడిగాను. 'అదేనండీ. మేము నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించుకున్నామని చాలామందికి ఈర్ష్య. వాళ్ళ అసూయ బయట పెట్టడానికి ఒక ఛాన్సు దొరికింది. మేము విదేశాల్లో సలక్షణంగా గడిపాము. మాకు ఆ ప్రభుత్వాలు యెలాంటి యిబ్బందినిగాని, అమర్యాదనుగాని కల్గించలేదు' అన్నారు ఏకకంఠంతో. 'మీ పిక్చర్ ఎప్పుడు ప్రారంభమవుతుంది?' జనవరిలో గాని ఫిబ్రవరిలోగాని వుంటుంది. విశ్వప్రసాద్ వ్రాస్తున్న 'జెగజ్జెంత్రీలు'ను లక్ష్మీదీపక్ డైరెక్టు చేస్తారు, అని నిర్మాతలిద్దరూ చెప్పారు.

రంగుల్లో సుప్రభాతం

వడ్డీకాసులవాడు, వరాల నొసగువాడు ఎవరు? పేదవాళ్ళకు, ధనవంతులకు యిష్టుడయినవాడు ఎవరు? అందరిచే అన్నివేళలా స్మరింపబడే వాడెవరు? మీకు తెలియనిదా? ఆయనే ఏడు కొండలవాడు. ఏ దేవునికి లేని ఆకర్షణ, ఏ కొండకు లేని ప్రత్యేకత తిరుమలనాథునికి వుంది, తిరుపతి కొండకి ఉన్నది.

'సుప్రభాతం' రేడియోలో వింటాము. మనం జపిస్తాము. కానీ ఆ దివ్యస్తోత్రాన్ని ఆ కొండపై వెలసివున్న వెంకటేశుని సన్నిధిలో వేదపండితులు ఉచ్చరించేప్పుడు కలిగే అనుభూతి, ఆనందం, తృప్తి వేరు అంటే ఒప్పుకుంటారా? ఆ సుప్రభాత పారాయణాన్ని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు రంగుల్లో చిత్రించి 'వెంకటేశ్వర వైభవం' చిత్రంద్వారా ఆంధ్రప్రజలకు చూపించడం అదృష్టం.

భక్తులు వేలసంఖ్యలో ప్రతిరోజూ తిరుపతికొండకు వెళ్తారు. స్వామివారి దివ్యమంగళ విగ్రహాన్ని యెన్నిసార్లు చూచినా తనివి తీరదనే భావాన్ని ప్రతివారు వ్యక్తం చేస్తారు. ఆ దేముని సెల్యులాయిడ్‌పై చిత్రీకరించి, లక్షలాది భక్తులకు చూపించడానికి పూనుకున్న దేవస్థానం వారిని అభినందించాలి.

'తెరతీయరా తిరుపతి దేవరా
తెరతీసి నీ వెలుగు కిరణాలు
ప్రసరించి మాలోని తిమిరాలు
హరియించి మము బ్రోవరా, భావరా'

అనేది పాట యీ చిత్రంలో హైలైటు వుంటుంది.



శ్రీరాజ్ ఆర్ట్ ఇంటర్నేషనల్ సాంగ్ రికార్డింగ్. దర్శకుడు తా ప్రకాశరావు, నిర్మాత సుంకవల్లి, గాయని ఆశాభోస్లే, రాజేంద్ర జైకిషన్.

సినిమా డైరీ

● '[illegible]' చిత్రం మూడు కేంద్రాలలో అర్ధశతదినోత్సవం జరుపుకొంది. విజయలలిత, రాజబాబు పాల్గొన్నారు. ఈ చిత్రానికి కె. ఎస్. ఆర్. దాస్ దర్శకుడు.

● శ్రీరాజా ఆర్ట్స్ ఇంటర్నేషనల్ యొక్క రెండవ పాట రికార్డింగ్ డిసెంబర్ 2న బొంబాయిలో శంకర్‌జైకిషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగింది. ఆశా భోస్లే పాడింది. ఈ చిత్రాన్ని శ్రీ వి. కె. పి. సుంకువల్లి నిర్మిస్తున్నారు. దర్శకుడు శ్రీ తాతినేని ప్రకాశరావు.

● శ్రీరామా ఆర్ట్స్ వారి చిత్రం డిసెంబరు 14న ప్రసాద్ స్టూడియోలో ప్రారంభమైంది. ఈ చిత్రానికి జి. వి. ఆర్. శేషగిరిరావు దర్శకుడు.

● గోల్డెన్ పిక్చర్స్ వారి 'ప్రొడక్షన్ నెం. 1' షూటింగు డిసెంబరు 12న విక్రంలో ప్రారంభమైంది. ఈ చిత్రానికి బి. ఎస్. నారాయణ [శ్రీదేవి ఫేం] దర్శకుడు.

● నవభారత్ మూవీస్ వారి చిత్రానికి తాతినేని చలపతిరావు సంగీతాన్ని సమకూరుస్తున్నారు. ఈ చిత్రాన్ని పి. వి. సుబ్బారావు, పి. ఎస్. ప్రకాశరావు నిర్మిస్తున్నారు. దర్శకుడు తాతినేని రామారావు.

● శ్రీకృష్ణా పిక్చర్స్ వారి 'నమ్మక ద్రోహులు' షూటింగు డిసెంబరు 11 నుండి 14 వరకు వీనస్‌లో జరిగింది. కృష్ణ, సత్యనారాయణ పాల్గొన్న సన్నివేశాలను కుటుంబరావు చిత్రీకరించారు... ఈ చిత్రానికి మనోహరబాబు నిర్మాత.

● ప్రఖ్యాత కళాదర్శకుడు శ్రీ టి. వి. ఎస్. శర్మ తమ 62వ ఏట డిసెంబరు 7వ తేదీ ఉదయం, మదరాసు జనరల్ హాస్పిటల్‌లో మరణించారు. తమ జీవితకాలంలో వీరికి 32 అవార్డులు వచ్చాయి. భార్య, ముగ్గురు కుమారులు, ఒక కుమార్తె ఉన్నారు.



'ఈశ్వర' యూనిటీ ప్రదర్శించిన 'ఆత్మబంధం' నాటకంలో శ్రీమతి కుమారి సునీత. ఇన్‌సెట్‌లో ఉన్నవారు హీరో పాత్రని పోషించిన శ్రీ మాధవపెద్ది ప్రసాద్.

సినిమా
విద్యాలయానికి వాణిశ్రీ విరాళం

నుంగంబాకంలోని వాణిశ్రీ యింటికి గతవారం వెళ్ళినప్పుడు, ఆమె డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో కూర్చుని, వాళ్ళ బావ రాజా గారితో ఏదో ముఖ్యమైన విషయంపై చర్చ జరుపుతూ వుండింది. నన్ను చూడగనే లోపలికి రండని యిద్దరూ ఆహ్వానించారు. 'ఏమిటమ్మా! ఏదో సుదీర్ఘ చర్చ చేస్తున్నారు. నేను తెలుసుకోవచ్చా' అని అడిగాను. 'మరేం లేదండీ! నెల్లూరు జిల్లాలో మోపూర్ అనే గ్రామంలో ఒక స్కూలు నిర్మాణానికై 50 వేల రూపాయలు విరాళం ఇవ్వదలచుకొన్నాను. ఆ విష



'ప్రేమజీవులు' చిత్రంలో వాణిశ్రీ.

యంపై నేను, మా బావ విస్తారంగా విచారిస్తున్నాం' అని మాట్లాడుకుంటున్నాం. 'అయితే విద్యాలయానికి విరాళం యిస్తున్నారన్న మాట, 'హార్టీ కంగ్రాట్యులేషన్స్' అన్నాను.

* * *

నటిగా ఉన్నత శిఖరాల నందుకొంటున్న వాణిశ్రీ సాటి మానవులకు సహాయం చేయ పూనుకోవడం ప్రశంసించదగ్గ విషయం. సంపాదించే డబ్బుతో తను, తనవాళ్ళకు పోగా మిగిలిన దాంట్లో దానధర్మాలు చేసే సదభిప్రాయం ఏ కొందరికో కలుగుతుంది. మోపూరు గ్రామంలో స్కూలు లేని కొరతను తీర్చడానికి సహాయ

వడుతున్న వాణిశ్రీ ఔదార్యం మెచ్చుకో దగినది. ఈ పాఠశాలకు వాణిశ్రీ పేరే పెడతారట.

కాశ్మీర్‌లో జయలలిత

వాణిశ్రీ ఇంటి దగ్గరు ఉండి 440394 కు ఫోన్‌చేశాను, 'లేరు. ఏ. వి. యంలో వున్నారు' అని రిప్లై వచ్చింది. నేను నేరుగా ఏ. వి. యం. స్టుడియో 4 వ ఫ్లోర్‌లోకి వెళ్లాను. నేను ఫోన్‌చేసిన ఆకారసెట్లో శ్రీ శివాజీ గణేశన్‌తో నటిస్తూ వుండింది. షాట్ కాగానే నన్నుచూచి 'రండి, కూర్చోండి' అని కుర్చీ చూపించింది. (ఆవిడ కూర్చుంటూ) ఆ తార ఎవరో తెల్సా? ది గ్లామర్ క్వీన్ ఆఫ్ ది శాల్, జయలలిత. అందచందాలకు, మంచి మర్యాదలకు ప్రతిరూపమే జయలలిత. ఆమె మాటల్లో తియ్యదనం ఆమె ప్రవర్తనలో నిరాడంబరమే ఆమెను ఇంత ఉన్నత స్థితికి తెచ్చాయి.

'ఈమధ్య మీరు కాశ్మీర్ వెళ్లారట అక్కడి విశేషాలు చెప్పగలరా!' అని ప్రశ్నించాను. 'ఓ. యస్.' నేను కాశ్మీర్‌లో పదిరోజు లున్నాను. నేను, శ్రీ యం. జి. ఆర్. ఆడి పాడిన సన్నివేశాలు (రామన్ తేడియ సీతై) డాల్ లేక్‌లోను, పహల్‌గాన్ లోను, ఉషనార్కు లోను, మానస సరోవరం సరస్సువద్ద చిత్రీకరించబడ్డాయి. దర్శకుడు శ్రీ నీలకంఠన్ చిత్రీకరించారు. అక్కడ మిట్టమధ్యాహ్నం అప్పుడే భరించరాని చలి. అక్కడ ప్రస్ర ప్రతి లోకేషను అపురూప సౌందర్యంతో విలసిల్లుతుందనే చెప్పాలి. అక్కడకూడ తెలుగు, తమిళ్ అసోసియేషన్స్ వున్నాయి. షూటింగ్ చూడడానికి చాలామంది వచ్చి నాదగ్గర ఆటోగ్రాఫ్ తీసుకెళ్లారు. కాశ్మీర్ భూతల స్వర్గము అన్నది' జయలలిత.

'శ్రీకృష్ణవిజయము' లోని మీపాత్రను గూర్చి రెండు వాక్యాలు చెప్పగలరా! అని ప్రశ్నించాము. ఆ చిత్రంలోని వసుంధర పాత్ర నాకు బాగా నచ్చింది. ఆ పాత్రను శ్రీ మల్లెమాల ప్రాసినతీరు చాలా బాగుంది. దర్శకుడు శ్రీ కామేశ్వరరావు మిమ్మల్ని మెప్పించేవిధంగా ఆ పాత్రను నాచే నటింప చేసారు. 'ఇండీడ్, ఇటీజ్ ఎ గుడ్‌రోల్' అని చెప్పింది. మీరెక్కువగా తెలుగు చిత్రాలా— అంగీకరించేరా అని అడిగాను. ఆమెనవ్వి 'నటిస్తూ నేర్చుకున్నాను గదండీ. పలుకు ఒకటే. రెండూ' అన్నది.

—శ్రీనివాస్

మనకీ వున్నాయి, మంచి నాటకాలు!

తమిళనాడులో బహుళ ప్రచారం పొందిన నాటకాలను సినిమాలుగా తీస్తున్నారు. ప్రచారం పొందిన నాటకాలైనా కూడా సినిమాగా వచ్చేసరికి అవి విజయం అనుకోనంతగా సాధిస్తూనేవున్నాయి. వీరపాండ్య కట్టబొమ్మన్, ఎదిర్ నీచ్చల్, వియట్నాంవీడు, సర్వర్ సుందరం మొదలైన నాటకాలను ఇందుకు ఉదాహరణగా పేర్కొనవచ్చును.

మేజర్ చంద్రకాంత్, నాణల్, నీర్‌కుమిలి, చిన్న బడ్జెట్‌తో చిన్నతారలతో చిత్రాలుగా తీసిన నాటకాలైనా—వాటికి తగ్గస్థాయి లోనే లాభాలు వచ్చాయి. తమిళంలో జనాదరణ పొందిన ఏ నాటకం చిత్రంగా తీసినా నష్టానికి గురయ్యేది ఎక్కడో ఒకటే, రెండూ వుంటాయి.

నాటకాలను చిత్రంగా తీస్తే ఆర్థికంగా ఎంతో లాభిస్తున్నది నిర్మాతలకు. చక్కని కథ, బిగువైన సన్నివేశాల కల్పన, పాత్రల పోషణ అందుకు కారణం.

అయితే మన నాటకాల్లో అవి లోపమా, మనకి మంచి నాటకాలు లేవా? అని అడగవచ్చు. ఉన్నాయి. మనకీ వున్నాయి, మంచి నాటకాలు. మచ్చుకి : చిల్లర కొట్టు చిట్టెమ్మ, మరో మొహంజోదారో, కీర్తిశేషులు, రాగరాగిణి, పంజరంలో పక్షులు, ఇది ఆత్మహత్య, పట్టాలు తప్పిన బండి, నాలుగిళ్ల చావిడి పేర్కొనవచ్చును. ఇవి ఆంధ్రదేశంలో అనేక సమాజాలవారు అనేకసార్లు ప్రదర్శించారు. ప్రజాభిమానాన్ని విశేషంగా చూరగొన్న యీ నాటకాలను సినిమాలుగా తీయటానికి— తమిళ నిర్మాతల్లా మరి మనవాళ్లెందుకు ముందుకు రావటం లేదన్నది సమస్య.

ఎంతో ధనం వెచ్చించి పరాయి భాష చిత్రాలను కొని నిర్మించేకంటే తెలుగుదనం మన వాతావరణం కలిగిన ప్రజాదరణ పొందిన నాటకాలను చలన చిత్రాలుగా రూపొందించటం ఎంతో శ్రేయస్కరం.

గమనించవలసిన మరొక ముఖ్య విషయం ఉన్నది నాటకాలను చలన చిత్రాలుగా మలిచేటప్పుడు ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఇష్టం వచ్చినట్టు సినిమా గదా అని మార్పులు చేయకుండా తగినుగుణమైన మార్పులు చేయటానికి ప్రయత్నించిననాడు నాటకాలు సినిమాలుగా కూడా రాణిస్తాయి.

నవలలు — సినిమాలు!

కిందటి వారం ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రికలో 'తెలుగు సినిమాలలో నవలల స్థానం' అంటూ శ్రీ కాట్రగడ్డ నరసయ్య రాసిన వ్యాసం చూశాను. నరసయ్యగారు తెలుగు సినిమారంగం గురించి బాగా ఆలోచించేనుకున్న వ్యక్తి. ఆయన ఆ వ్యాసంలో ఒకచోట 'నేటి నవల రచయితలు చూస్తే మన నవలలపై సినిమా ప్రభావమే హెచ్చుగా ప్రసరిస్తున్న'దన్న ధోరణి వెలిబుచ్చారు. అందులో సత్యం లేకపోలేదు.

నేడు వస్తున్న కొన్ని నవలలు చదువుతున్నప్పుడు— ఈ సన్నివేశాలు ఫలానా సినిమాలో చూసినట్టుగా ఉన్నాయే అనిపిస్తుంది. అలా కొందరు అనటం కూడా నేను విన్నాను. నవలలు చూసి సినిమాలు తీస్తున్నారా, సినిమాలు చూసి నవలలు రాస్తున్నారా? అన్న సందేహం ఏర్పడుతుంది.

అన్నీ అలాగే ఉంటున్నాయని కాదు యిప్పుడు చెబుతున్నది. చెప్పుకోదగిన గొప్ప నవలలూ ఉన్నాయి. వాటిని చిత్రాలుగా తీయటానికి మనవాళ్లెందుకో జంకుతున్నారు మరి! పదేళ్లలో పది నవలలు మాత్రమే తెరకెక్కించబడుతున్నాయి. ... అంటే పది కాలంలో వచ్చిన

ప్రజాజీవితం ఎప్పటికప్పుడు మార్పు చెందుతోంది. మార్పు చెందుతున్న సమాజ దృక్పథాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ నేడు మంచి నవలలెన్నో వెలువడుతున్నాయి. అవి ప్రజాదరణ పొందుతున్నాయి. వాటిని చిత్రాలుగా రూపొందించిన నాడు సాంఘిక ప్రయోజనాన్ని, ఆర్థిక లాభాలనూ సాధించగలవు మన చిత్రాలు.

—మోహన్‌కుమార్

పుస్తకాలు

రెండు ఖండకావ్య సందోహాలు

1. కవిత

శ్రీ గుఱ్ఱము వేంకట సుబ్రహ్మణ్యము, సాహితీ సమితి, వేదంవారి అగ్రహారం, నెల్లూరు క్రౌను 16+152 పుటలు మూల్యం మూడ రూపాయలు

2. షట్పది

శ్రీమతి వసంతకుమారీదేవి, సాహితీ సమితి గుంటూరు 2 క్రౌను 96 పుటలు వెల 2 రూ ప్రకాశకులు శ్రీ కొండేపూడి హనుమంతరావుగారు సాహితీ సమితి బ్రాడీపేట, గుంటూరు

శ్రీ గుఱ్ఱం సుబ్రహ్మణ్యంగారు పత్రికా రచనలో మంచి అనుభవంతోపాటు సంస్కృతాంధ్రాలలో మంచి ప్రవేశం సంపాదించి బుజుసంహారాదులను అమరుకాన్ని ఆంధ్రీకరించారు. న్యాయవాది వృత్తిలో తీరిక తక్కువయినా, తీరికగల సమయాల్లోనూ, ఇతర స్థలాలకు వెళ్లినప్పుడూ కలిగిన హృద్య కవితగా మలచారు ఇందులో ఏడు విభాగాలలో చిన్న చిన్న రసవంతములైన ఖండికలున్నాయి రచన సలక్షణమైన భాషలో ధారావాహికంగాసాగింది తొలి భాగమైన 'స్వేచ్ఛాగానం' లోని కవితలకు అధోభాగాల్లో సందర్భమూ తెలుపబడింది ఈ గ్రంథానికి తగినట్లే ముద్రణ కూడా చక్కగా ఉన్నది

శ్రీమతి వసంతకుమారీదేవి సంస్కృతంలో ఆచార్యపట్టం గడించి ఒక ప్రాచ్య విద్యా సంస్థకు అధికారిణిగా ఉంటున్నారు సహజమైన కవితాధోరణితో కవితను సాగించారు హృదయాంజలి, ప్రసవమాల, ఆరాధన అనే మూడు ప్రధాన శీర్షికల $^{+}$ 41 ఖండికలను ఇందు ప్రచురించారు.

ఈ రెంటిలోని భావాలూ ఉదాత్తాలు ఈ పుస్తకాలు శ్రీ వేంకట సుబ్రహ్మణ్యముగారు భావించినట్లు చదవరుల 'చేతలములనే కాకుండా చేతములను కూడా అలంకరించ గలవు'

ఫ ల దీ పి క

మంత్రేశ్వరుని సంస్కృత మూలముతో సహా శ్రీ పోతుకుచ్చి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి [ఎం ఏ, ఎం లిట్, పి హెచ్ డి ప్రొఫెసర్, ఆంగ్లశాఖ, నాగపూరు విశ్వ విద్యాలయము] గారి ఆంధ్రానువాదము క్యాలికోబైండు—క్రౌను సైజు 24+360 పుటలు వెల 12 రూ ప్రకాశకులు—శ్రీ పి విశ్వనాథశాస్త్రి, దొరకు చోటు—శ్రీ పి. జి. కె. మూర్తి, ప్లాట్ నం 4, 8—వ వీధి, డాక్టర్ సుబ్బరాయనగర్, మద్రాసు—24

జ్యోతిశ్శాస్త్రంలో ఉండే భాగాలలో ఫలభాగం ప్రాముఖ్యాన్ని వహించి ఉన్నది తక్కిన వాటి సంగతిని పట్టించుకోక పోవచ్చునుగాని, ఆ శాస్త్రంమీద నమ్మిక ఉన్నవారు ఫలాలను గురించి తెలుసుకొనటకు ఎంతో కుతూహలం కలిగివుంటారు. ఈ ఫలభాగ విషయాన్ని 16—వ శతాబ్దిలో ఉండిన మంత్రేశ్వరుడు ఉత్తమ పద్ధతిలో 'ఫలదీపిక' అనే గ్రంథంలో వివరించాడు ఇందులో పుత్రభావం, కళత్ర భర్తృభావాలు, బాలారిష్టాలు, ఆయుర్భావం, రాశిశీల గ్రహస్థిత్యాది ఫలాలు, దశాంతర్దశాఫలాలు, కాల చక్రాష్టక వర్గ గోచారాది ఫలాలు చక్కగా వివరించబడినవి ఇలాటి ఫల విశేషాలను చెప్పే యీ గ్రంథం తెలుగునాట ప్రచారంలో లేకుండుటను గ్రహించి శ్రీపుచ్చా—విశ్వనాథశాస్త్రిగారు ఆంధ్రానువాదంతో కూడ దీనిని చక్కగా ప్రకటింపజేశారు.

ఇట్టి గ్రంథాన్ని తెలిగించాలంటే సంస్కృతంలో మంచి పాండిత్యంఉండాలి జ్యోతిశ్శాస్త్రంలో తగిన అనుభవం ఉండాలి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు సంస్కృతాంధ్రాంగ్లాలలో గట్టి విద్వాంసులు స్కంధత్రయాత్మకమైన జ్యోతిర్విద్యలోనూ ప్రవీణులు పాశ్చాత్య జాతక పద్ధతిలో కూడా ఆరితేరినవారు. మూలాభిప్రాయాన్ని సుస్పష్టంగా వివరించే వీరి ఆంధ్రానువాదం తెలుగునాట ఉన్న దైవజ్ఞులందరికీ బహూపకారకంగా ఉంటుంది.

'ఫలదీపిక' యిదివరకే అనేక భాషలలోకి అనూదితమయినా, యిప్పటిదాకా తెలుగులో తర్జుమా కాలేదు. ఈ లోపాన్ని గ్రహించి శ్రీ విశ్వనాథశాస్త్రిగారు తగిన విద్వాంసులైన డాక్టర్ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారిచే అనువదింపజేసి, ప్రకటించినందుకు ఆంధ్రులందరూ ఆయననూ, అనువాదకులనూ అభినందింపవలసియున్నది.

—ఆంగీరస

అవీ. ఇవీ:

'ఆత్మబంధం' నాటక ప్రదర్శనం

వెంకటేశ్వర యూనిటీ (మద్రాసు) వారు స్థానిక వాణీమహల్‌లో యిటీవల 'ఆత్మబంధం' అనే సాంఘిక నాటకాన్ని విజయవంతంగా ప్రదర్శించారు

శ్రీ ఎన్ కె రామలింగం కథకు శ్రీ సి డి ఎస్. రామయ్య సంభాషణలు, పాటలు కూర్చి దర్శకత్వం వహించారు సంగీతాన్ని శ్రీ జయచంద్ర సమకూర్చారు

శేఖర్‌గా శ్రీ మాధవపెద్ది ప్రసాద్, జగన్నాథంగా శ్రీ దామోదరరావు, రంగయ్యగా బసవలింగయ్య, వాసుగా శ్రీ మాకినేని, నాగరాజుగా శ్రీ కె. గోపాల్, రాంబాబుగా శ్రీ ఎం కృష్ణమోహన్ చక్కని నటనని ప్రదర్శించారు

ఎం టి రాజుగా శ్రీ కె జయచంద్ర, పి కె. రావుగా శ్రీ పి. రాజారావు ప్రదర్శించిన హాస్యం ప్రేక్షకుల్ని బాగా నవ్వించింది పార్వతమ్మగా శ్రీమతి మంజుల, విజయగా కుమారి సునీత, సుందరిగా కుమారి మమత పాత్రోచితమైన నటనని ప్రదర్శించారు చిన్న చిన్న లోపాలని సవరించుకుని మరింత కృషిచేస్తే వీరు యింకా మంచి నాటకాలని ప్రదర్శించగలరు. [ఒ. వి.]

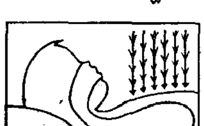
...ted and Published by S. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Press; 6 & 7 Thambu Chett Street, Madras-1. Chief Editor: S. Sambhu Prasad.



విక్స్ వేపొరబ్ జలుబు భారాన్ని వెంటనే తొలగిస్తుంది. ముక్కు-దిబ్బడ పోగొడుతుంది. ఊపిరి తేలిగ్గా తీసుకోనిస్తుంది. పాపహాయిగా, చక్కగా నిద్రపోతుంది,

విక్స్ వేపొరబ్ లో వున్న ఓ గొప్పగుణం : జలుబు బాధలు కలిగే ముక్కు, గొంతు, గుండె, వీపుల మీద రాయచ్చు.

ముక్కు-దిబ్బడ తొందరగా పోయి, జలుబు బాధ తగ్గి పాప ఎంత హాయిగా వుంటుందో మీ అంతట మీరే చూడగలరు. విక్స్ వేపొరబ్ ప్రత్యేకత ఏమంటే జలుబు బాధలు తీర్చడానికి అది రెండు విధాల పనిచేస్తుంది :

1. 

బయట-చర్మం మీద

2. 

లోపల-ఊపిరి ద్వారా

1. బయట-చర్మం మీద : విక్స్ వేపొరబ్ వెచ్చదనం జలుబు వల్ల కలిగే వంటి నొప్పుల్ని తగ్గిస్తుంది, హాయినిస్తుంది.

2. లోపల-ఊపిరి ద్వారా : విక్స్ వేపొరబ్ మందు ఆవిరిగా మారుతుంది. ఊపిరి పీల్చినప్పుడల్లా ఈ మందు ఆవిరి వంట్లో ప్రవేశించి, ముక్కు-దిబ్బడను పోగొడుతుంది. గొంతు నొప్పిని గుండెల్లో బరువుని తగ్గిస్తుంది ఈ విధంగా మీ జలుబు భారాన్ని మాయంచేస్తుంది.

ప్రత్యేక గమనిక

సత్వరం, మంచిఫలితం కోసం, తగినంత విక్స్ వేపొరబ్ రాయండి... అంటే 19, గ్రా. సీసా, పిల్లలకు 7,8 సార్లు వస్తుంది: పెద్దలకు 3,4 సార్లు.



బాగా గుణం కనబడ్డానికి ముక్కు మీద, గొంతు దగ్గర విక్స్ వేపొరబ్ రాయండి. గుండెమీద, వీపు మీద విక్స్ వేపొరబ్ బాగా రుద్దండి. జలుబు భారం పూర్తిగా తీరేవరకు విక్స్ వేపొరబ్ వాడండి



12. గ్రాముల పెద్దడబ్బా

విక్స్ వేపొరబ్ - జలుబుబాధలకి అధునిక ఔషధం


JAP
జగపతి ఆర్ట్ పిక్చర్స
దసరాబుల్లోడు
(పూర్తిరంగుల చిత్రం)
పాటలు-మాటలు: ఆచార్య ఆత్రేయ సంగీతం: కె.వి.మహదేవన్ కెమెరా: ఎస్.వెంకటరత్నం.W.I.C.A.
నిర్మాత-దర్శకుడు: వి.బి.రాజేంద్రప్రసాద్. B.Sc.,
లక్ష్మీ ఫిలింస్